

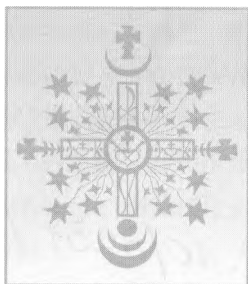
JONAS LAURIŪNAS SJ

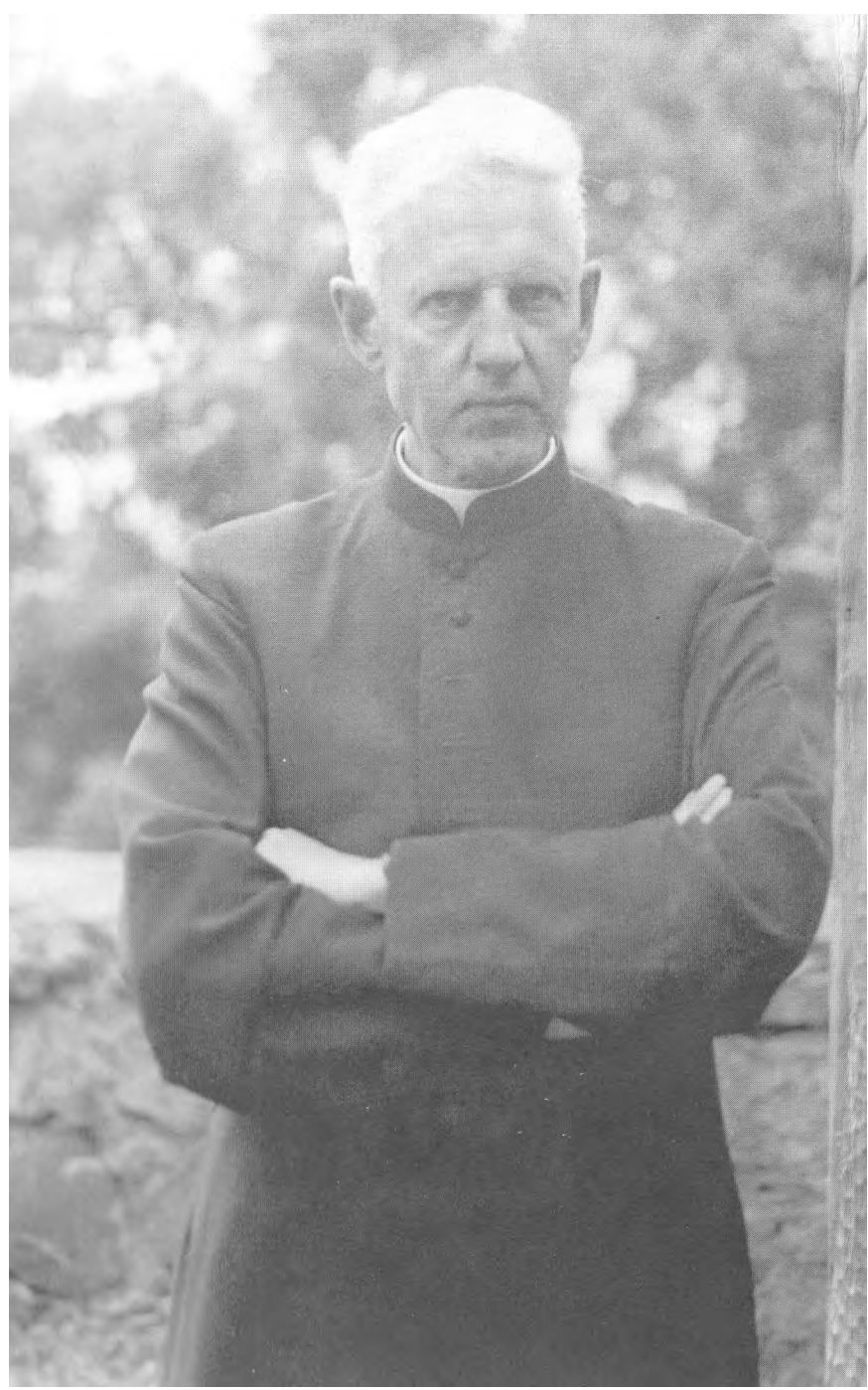
*Nueisim
ten,
kur
žiūrim*

KATALIKU PASAULIS

*N*ueisim
ten,
kur
ži rim

UDK 23/28
La488

NIHIL OBSTAT

Kun. L. Virbalas SJ
Vilnius, 2001 07 09

IMPRIMATUR

†A. J. Card. BA KIS
Archiepiscopus Vilmensis
Vilnius, 2001 07 13
Nr. 435

© Lietuvos j zuit provincija, 2001
© LVK leidykla „Katalik pasaulis“, 2001

ISBN 9986-04-164-3

*SUNKIAIS LAIKAIS
SKLEID S TIK JIMO IR
VILTIES ŠVIES*

Greitai b ga laikas. Kadaisė labai jaudinusios problemos dabar yra tik praeities prisiminimai... Net ir žmon s, dvasios vadai, kurie buvo didžiul Dievo dovana ano meto Lietuvai, tykiai iškeliavo Anapus... Ir dabar pamažu jie vis tolsta nuo m s , nors j skelbtu Dievo žodžiu mes - vidurinioji ir vyresnioji karta - esame ugdyti, aukl ti ir formuoti... J tik jimo ir vilties uždegt žibur l savyje nešam s per ši dien kanas...

Jau dešimt met , kai tarp m s neb ra T vo Jono Lauri no SJ... Kas j pažinojo, su juo bendravo, turb t dažnai paklausia sav s, k apie m s laikme io naujas skaudžias problemas savo pamoksluose b t kalb j s T vas Jonas... Kokias Evangelijos, Šventojo Rašto vietas b t primin s, kokias s sajas

tarp praeities ir dabarties Bažny ios gyvenimo b t nurod s, akcentav s... Kiekvienas laikotarpis turi tik jam b ding problem . D l ko sielojosi praeities Dievo žodžio skelb jai, dažnai šiandien domu tik praeities tyrin tojams... Tai rodo ir vadinamos homilijos, kuri pagrindinis uždavinys - Dievo žod , girdim iš Šventojo Rašto tekst , priartinti prie gyvenamojo laikme io problem ir aktualij .

Šios „aktualijos“ pasikeit ir talenting homilij autori k ryba tapo tik istorija, tik pavyzdžiu, rodan iu, kaip tai, kas „aktualu“, bandyta nušviesiti amžin ja Dievo išmintim, Šviesa iš aukštybi ...

Pagrindin T vo Jono Lauri no k rybinio pali kimo dalis - pamoksl -homilij „Žodžiai Broliams“ tomiai. Sovietme iu vykusi dvasini proces tyri n tojai juose ras nemažai domios medžiagos, kuo gyveno, d l ko kovojo persekiojama ir naikinama Bažny ia.

Ta iau tos „aktualijos“ T vo Jono pamoksluose n ra pati svarbiausia j dalis - Dievo žodis išm stytas ir išgyventas, su meile tikintiesiems pateiktas, tod l patrauklus, žavus ir šiandien...

Šioje knygut je surinkti T vo Jono pamoksl fragmentai aiškiai rodo, kur jis ir jo karta savo laikme io sunkumuose surado atram ... Velykiniame tik jime... Tai pasi lymas ir šiandien neužmiršti to,

kas svarbiausia Evangelijoje ir krikščioniškame tikėjime - viską žvelgti „sub specie aeternitatis“, t. y. Velykų džiugiosios naujienos šviesoje.

Nor tsi, kad skaitydamas šias Velykų šviesos kupinas homilijas skaitytojas neužmiršt, kokiais sunkiais laikais jos parašytos. Nor tsi, kad skaitytojas prisimint ir Tavo Jono Laurino gyvenimą - skaudžius smūgius, netektis, persekiojimus ir išbandymus. Todėl nors trumpai priminsiu jo neįtikėtiną gyvenimo kelią.

Tavas Jonas Laurinas (Laurusevičius) gimė 1924 m. Šilėlio kaime, Raudondvario valsčiuje, Kauno apskrityje. Motina mirė, kai jis dar buvo mažas; augo tėvo globojamas. Mokėsi Kauno J. Zuit gimnazijoje, kur jis ir nusprendė tapti J. Zaus Draugijos nariu. 1944 metais stojė į J. Zuit noviciatą, o į baigė, 1946 m. pradėjo filosofijos studijas Kauno kunig seminarijoje. Deja, netrukus valdžios sakymu buvo atleistas ir turėjo pasitenkinti zakristijono pareigomis. 1948 metais vėl buvo priimtas seminariją, bet ir vėl iš jos išvarytas. Kelerius metus dirbo ligoninėje krikui, Kauno meteorologijos stotyje meteorologu stebėtoju.

1952-1954 m. vėl studijavo Kauno kunig seminarijoje. 1954 m. vyskupas K. Paltarokas įkaitė Jon Lauriną šventino kunigu.

T vas Jonas Lauri nas pastoracin darb dirbo keliose Vilniaus arkivyskupijos parapijose. Ilgiausiai ir vaisingiausiai (nuo 1964 iki 1983 met) darbavosi nuošalioje Var nos rajono Kabeli parapijoje. ia jis daug laiko skyr rašymui, vert iš pranc z , vokie i , angl , lenk kalb religin literat r tikintiesiems ir teologinius veikalus kunigams.

Tur damas gimt gabum vaizdingai ir logiškai reikšti mintis, T vas Jonas užsimojo parašyti pamokslus, kurie tur jo palengvinti konfratr , ypa aptarnaujan i dvi ar tris parapijas, pastoracin darb . Toki pamoksl T vas Jonas paraš labai daug - net keliasdešimt tom . Be abejo, jais naudojosi ne tik kunigai, bet ir tikintieji.

Nuo 1983 m. T vas Jonas buvo Ignalinos rajono Linkmen parapijos klebonas. Buvo išrinktas Vilniaus arkivyskupijos Kunig taryb . Vyskupas J. Steponavi ius paskyr j Vilniaus arkivyskupijos konsultoriumi.

Prasid jus Lietuvos tautiniam atgimimui, T vas Jonas buvo trauktas stalinizmo nusikaltimams tirti respublikin komisij , buvo „Katalik pasaulio" žurnalo redaktori kolegijos narys, s kmingai d st tikybb mokyklose, reng vadov lius tikybos pamokoms.

T vas Jonas išgars jo ir kaip rekolekcij vadovas. Tos rekolekcijos ne vienam j dalyviui - ir pa-

prastam jaunuoliui, ir brandžiam inteligentui - buvo tikra dvasingumo mokykla. Tavo Jono uolumo kvpti Kabeliuose dvasiškai brendo pagrindžio religinis literatros vertėjai, daugintojai, skleidėjai... Beabejo, ir „Lietuvos Katalik Bažnynios kronikos“ herojai...

Mir Tavo Jonas Laurinas vadovaudamas Tavo juit ir kunig rekolecijoms Linkmenyse 1991 m. liepos 26 d.: perskait s konferencijos tekst , jis sugr žo kambar ir staiga iškeliavo Amžinyb . Iš ten rekolecij konfratrams jis tar jau paskutin „amen“, t. y. savo „Taip, tebnie, Viešpatie, Tavo valia“. „Taip“ Viešpa iui, kuris ved ir stiprino j žemiškajame gyvenime, kuris žad jo jam (ir mums visiems) gyvenimo pilnatv , kai peržengsime lemting amžinyb s slenkst .

Vysk. J. Boruta

Iš gausaus T vo Jono Lauri no SJ palikimo buvo nelengva parinkti tai, kas labiausiai gal t sudominti ir b t naudinga šiandienos skaitytojui. Didžiausi jo rašt dal sudarantys pamoksl -homilij rinkiniai yra vair s: dauguma sudaryti pagal liturgini met sekmadieni cikl , kiti teminiai arba skirti kuriai nors šventei. Skaitytojui pateikiame b tent tok paties T vo Jono sudaryt Didžiosios savait s ir Velykini pamoksl rinkin , papildyt Sekmini apm stymais. Juk Velyk žinia - Kristaus mirtis ant kryžiaus ir jo prisik limas - m s tik jimo šerdis. Kaip tik ši žini T vas Jonas steng si skelbti savo pamoksluose, pokalbiuose ir rekolekcijose.

T. Jonas Lauri nas, laisvai skait s literat r vairiomis kalbomis, neveng ja pasinaudoti ir reng-

damas savo homilijas. Dabar jau nebe manoma nustatyti, kurios j dalys yra parašytos sekant viena ar kita perskaityta knyga ar straipsniu, o kurios yra paties autoriaus sukurtos. Viena tikra - homilijos tokia forma, kokia jas paliko T vas Jonas, atspindi jo požiūrą, atskleidžia jo mintis. Net ir pasinaudodamas kit šali pamokslams skirta medžiaga, jis pritaikydavo j Lietuvai, savitai perdirbdavo.

Šis rinkinys nėra specialiai parašytas. Per ilgą laiką susikaupę pamokslai-homilijos buvo sudėti vien apilanku, pridėtas turinys; taip jie buvo paruošti perrašinti - platinti sovietmečiu slygomis. Nenuostabu, kad tokiu būdu sudarytame rinkinyje atsirado nemažai pasikartojimų, tos pačios minties išdystymai. Rengiant šį rinkinį spaudai, dėl tokių nieko naujo nebeatskleidžiančių pasikartojimų buvo praleisti keli pamokslai, o kiti paliktos tik dalys. Be to, T vas Jonas savo pamoksluose mėgė cituoti tuometinį spaudą, kalbėti apie konkrečias ano meto problemas, ir taip juos suaktualindavo. Kad tokios, tik anuomet būdingos aktualijos nenustelbt esminis pamoksl-homilijų minties, kai kuri pastraip buvo atsisakyta.

Pamokslai ir net atskiros j dalys nėra vienodai išdailinti. Kai kurie j, ko gero, buvo daugiau apmąstymai gyvam Dievo žodžio skelbimui ir jiems trūksta

literatūriniam kūriniui būtinu išbaigtumo. Redaktoriui teko nelengvas uždavinys parengti pamokslus leidimui išlaikant charakteringą autoriaus stilių. Tikimės, kad Tėvų Jonų Laurinai girdėjusiems žmonėms šio rinkinio puslapiai primins juos ramiai, o kartu tvirtai, su giliu sitikimu iš sakyklos skambant balsais.

Šventasis Raštas, ypač Senasis Testamentas, pamoksluose cituojamas pagal arkivysk. Juozapo Skvirecko vertimą (tai pažymėta išnašose), kartais dar pageduot paties autoriaus, ir dažnai skiriasi nuo dabar paplitusių ir mums jau prastais tapusių prel. prof. Antano Rubšio (Senasis Testamentas) ir kun. eslovo Kavaliausko (Naujasis Testamentas) vertimų.

Leidėjai

HOSANA

(Verb sekmadienis)

Verb sekmadienio evangelija mums atskleidžia vieno Kristaus gyvenimo akimirksnio aplinkybes, kai Jis, visada toks kuklus, [...] art jant kan iai, ryžtasi priimti Jam rodom pagarb . Bet net ir toje iškilmingoje eisenoje, kai liaudis išlies savo entuziazm , kai gatv s skamb s nuoširdžiais sveikinimo š ksniais, Jis bus kuklus, kaip ir per vis savo gyvenim .

Iki didži j žyd šven i liko kelios dienos. J Jeruzal pro visus vartus plaukia karavanas po karavano - maldininkai atvyksta iš vis Palestinos kampeli ; gatv se daugyb žmoni . Minioje kartkartais pasirodo rom n kareivi b riai, su tarškan iais savo ginklais triukšmingai žygiuojantys grindiniu. Per šventes juos ia suvar tvarkai palaikyti, bet kokiam galimam sukilimui užgniaužti. Liaud nervino j

žingsni bildesys, skaudžiai primens, kad ši tauta, turinti sen ir garbing istorij, šiandien yra nelaisva. Žmon se užsipliesk šviesi vilties kibirkšt l : ar tas nuostabasis Mokytojas, kuris daro tokius nereg tus stebuklus ir neseniai Lozori prik l iš mirties, negal t nuimti kiet Romos pan i nuo j šalies? J reikt paskelbti karaliumi!..

Tautos vadai - fariziejai - tur jo kit min i . Jie negal jo Kristaus pak sti: Jo mokymas nesutiko su j paži romis. Jis viešai pliek j ydas. Jo populiaramas did jo, tod l jie nusprendžia J nužudyti ir išleidžia potvark : pranešti jiems, jei kas sužinot , kur Jis yra (plg. Jn 11, 57).

Žmoni nuotaika tempta, visi laukia dideli vyki , o Kristus tuo metu apsistoja viename miestelyje netoli Jeruzal s ir kažkiek laiko nesirodo viešumoje. Bet Jo širdis dega nerimu - vykdyti visa, ko iš Jo nori dangiškasis T vas: ant žmonijos laim s aukuro paaukoti ir savo gyvyb . Jis eis Jeruzal , kur Jo laukia kan ia ir mirtis - ant kryžiaus Jis užbaigs tai, k prad jo Betliejuje, k t s Nazarete, k dar trejet met vairiuose Palestinos kampeliuose. Prieš tai dar nori, kad žmon s J pagerbt kaip Si st j , - nuoširdumo ženklai kartu bus pagarba ir Tam, kurs J siunt - dangaus T vui.

Jis liepia mokiniams surasti prie vien nam asil ir asilait , atsirišti ir atvesti. Jei kas klaust ,

paaiškinti, kad Jam reikia. Kristus elgiasi kaip Viešpats, kaip visa ko šeimininkas. Jis toliaregiškai visk mato, kaip pranašas, - ateitis prieš J be uždangos ir be paslap i . Galb t an asil li savininkas J paži- no, nes tame miestelyje (Betan je) Kristus dažnai lankydavosi, tod l neprieštaraudamas, kai moki- niai pažad jo atvesti, paskolino gyvul lius. Dar ir šiandien Rytuose gyventojai mielai išnuomoja asi- lus, kupranugarius turistams.

Reikia pasteb ti, kad Rytuose asilai n ra toks menkas, suvarg s gyvul lis ir pašaipos objektas, kaip pas mus. Ten jie didesni, eikl s ir sausame bei kal- nuotame krašte nepakei iami žmogaus draugai, nes ilgai gali b ti neg r ir turi stiprias kojas bei nagas. Senov je asilus naudodavo kariuomen je, kaip pa- sakoja istorikai Strabonas, Herodotas. Jais jodavo ne tik paprasta liaudis, bet ir žym s asmenys.

Išganytojas jojo ant asilai io, dar nejudin to, o asil buvo vedama greta, kad gyvuliukas b t ramesnis. [...]

Kloti drabužius, šakas ant kelio žymiems as- menims Rytuose prasta (Herodotas pasakoja, kaip kareiviai klojo Kserksui; žyd laisv s didvyriui Ma- kabiejui panašiai savo pagarb išreišk tautie iai - 1 Kar 9, 13; 2 Mak 10, 7).

Ir štai Jeruzal s gatv s išvysta Krist , did j ste- bukladar , nuostab j mokytoj , ger j vis draug ,

kuris gal t suburti visus žydus kovai prieš rom n jung . Mini tarsi kažkas elektrina: žmon s ima šaukti, kloti ant kelio drabužius, medži šakas. J - zus joja pro ši dži gaujan i mini ir, atrodo, lyg negirdi t ovacij , nemato nuoširdži mojavim . Jo veide - susim stymas, kažkoks li desys... Jie nori padaryti J savo žemiškuoju karaliumi, o juk Jo karalyst „ne iš šio pasaulio“, kaip po keli dien Jis pareikš Piloto teisme. Jie svajoja apie savo tautos politin didyb , o J zaus mintys apsunkusios, kad Jo T vas nepaž stamas, kad žmon s nenutuokia apie savo amžin j likim . Jie šiandien Jam šaukia „hosanna“, o po keli dien tie patys žmon s šauks: „Šalin J , ant kryžiaus!“ Kokia minia nepastovi! Kaip greitai ji kei ia savo nuomon ! Šiandien ant sosto iškelia, o ryt jau ver ia žemyn... Išganytojas priima ši j pagarb , bet Jo širdy užges džiaugsmo žiburiai, - ten jau prasideda kan ia.

Kai kas, skaitydamas ši Evangelijos viet , piktinasi, kad Kristus leido save pagerbti. Nor t si šia proga paklausti, kod l t vai reikalauja iš savo vaik pagarbos, kod l senut , sulinkusi motin geri vaikai su meile slaugo, jos karst g l mis papuošia, jai mirusiai išbu iuoja kojas, rankas? T vai verti, kad vaikai juos gerbt , - tai teisingumo reikalavimas. T - vai to nusipeln , nes dav vaikams gyvenim , juos

užaugino, išaukl jo, d l j vargo ir aukojosi. Ar Dievas n ra vertas tokios pat pagarbos? Ar savo gyvenim , t v meil , savo proto švies , savo širdies tyl džiaugsm ne iš Dievo turime?! Ar amžinasis gyvenimas, sielos nemarumas, gimtosios nuod m s atprikimas ir dangaus laim - ne Dievo dovana?! T vai yra m s gyvenimo versm - už tai juos gerbiame; Dievas yra visos m s b ties versm - už tai Jam reiškiamo pagarb . Tas, kuris nepripaž sta pareigos reikšti pagarb ir meil Dievui, yra panašus vaik , kuris atsisako gerbti ir myl ti savo t vus. T vai turi teis iš vaik reikalauti sau tos pagarbos, lygiai taip pat ir Dievas turi teis reikalauti sau pagarbos iš savo k rinio - žmogaus. Kai vaikas gerbia t vus, mokytojus ir apskritai vyresnius žmones, tai ta jo pagarba n ra koks nors vergiškas keliaklups iavimas, o [jos reikalavimas -] teisingumo, žmoniškumo [...] reikalavimas. Lygiai taip pat garbinti Diev yra ne vergiškumas, o teisingumas, proto skaidrumo ir širdies kilnumo ženklas.

[...]

Gr žkime prie procesijos. Gatv se aidi džiaugsmo š ksniai, žmoni veidai spindi kažkokia nenusakoma šviesa, spindi nacionalin s laisv s viltimi, o Kristaus veidas li dnas... Savo dvasia Jis regi, kaip

tie patys žmonės, prajus keletui dienų, Jam šauks „ant kryžiaus“. Žmonės silpni, nepastovūs... Žmonės paviršutiniški, negiliai mstantys, netoli matantys, todėl jie taip svyruoja ir keičiasi. Išganytojo akys regi, kaip žmonės prisieks vienas kitam mylėti ir lauzys tą priesaiką, o meilė su purvais... Jis regi, kaip žmonės eis išpažinties, gailės savo nuodėmių, o paskui vėl bėgs atgal to purviną pasileidimo, gėrimo, nešvanki kalbų ir barnių link. Jis regi, kaip kunigas bus iuos altorių, o paskui jį spjaudys, vieną dieną kalbės už Dievą, o kitą - prieš Dievą... Žmonės nepastovūs...

Bet Jis eis už juos mirti, eis kentėti, nors ne visi vertins Jo kančią ir pasišventins Jo krauju. Gal daugiau sau negu apaštalams Jis kalba: „Jei kviečias grįsdas nekris žemė ir nebus apmirus, jis pasilieka vienas, o jei jis bus apmirus, jis neša daug vaisiaus“ (Jn 12, 24)*. Jis bus tas grįsdas, už mus krintantis kančios dirvą, o mes turime būti tie šventumo vaisiai, kilę iš Jo aukos...

*Šventasis Raštas. Senojo Testamento [vert. J. Skvireckas] I-IV t. Kaunas, 1913-1932. Naujasis Testamentas [vert. J. Skvireckas] Kaunas, 1936. (Toliau - JS, 1936). Palyginti su: Naujasis Testamentas [vert. . Kavaliauskas] Kaunas-Vilnius, 1988. (Toliau - K, 1988) „... nekris žemė ir neapmirus, jis pasiliks vienas, o jei apmirus, jis duos gausi vaisių“.

Tada Jo akyse sužiba ašaros. Apaštalai nugirsta: „O Jeruzale, kad tu žinotumei, kas tau neša ramyb ! Tu nepažinai savo aplankymo meto" (plg. Lk 19, 42-44). Tikrai žmogus dažnai nežino, kas jam neša laim . Vaikas ne kart atstumia motinos rank , kuri nori j paglostyti. Žmogus atstumia Dievo malones, apleidžia mald , nemato Evangelijos šviesos, bet ar jis tampa laimingesnis, ar jis randa savo gyvenime ramyb ? Ar nuo to jo butis tampa šviesesn ?

Kristus toliau žygiuoja per istorij [...] ir Jo žygiu niekas nesustabdys, tik paskutinis teismas. Paklausime šiandien sav s: ar mes priklausome tai procesijai, kuri seka Juo? Ar mes nestovime nuošaly? Ar m s širdys ir m s gyvenimas Jam šaukia „Hosana"?

NEPAŽ STAMASIS NEŠ KRYŽI

Kaip Evangelija pasakoja, Kristaus kryži pirmas neš ne Jo mokinys, bet kažkoks nepaž stamasis. Mokiniai žinojo, kad dera sekti Mokytoju, o sekant reikia nešti ir kryži - dalytis Jo vargu ir kančia. Jie netgi buvo pasiryžę eiti su Kristumi, kad ir mirt. Tačiau kai atėjo valanda, nebuvo nė vieno iš jų, kad paimtų kryžį. Neš kažkoks praeivis, bet ir jį reikėjo priversti.

Bažnyčios gyvenime būna momentai ir situacijos, kai Kristaus mokiniai vengia eiti tikruoju Kristaus keliu. Iš silpnumo ar nenorėdami nemalonum daugelis suka šal, kai išvysta sunkumų keli. Lygus patogum kelias suvilioja daugiau žmonių negu duobtas kelias. Bet atsiranda žmonės, kurie imasi to, ko reikalauja pareiga, kurie nevengia sunkumų,

kurie atsisako „didelio šaukšto ir aukso gabalo“, jei to reikalauja esminiai principai. Šie žmonės vykdo tai, kasavo s žin je suvok kaip Dievo reikalavim m . Ir tie žmonės ne visada yra krikšč ionys. 1979 m. spaudoje buvo daug rašoma apie pasaulio empion iš JAV, negr boksinink Muhamed Ali. Jis mahometon religijos. Kai j kviet žaisti Piet Afrikos Respublikoje ir si l už tai 15 mln. doleri , jis atsisak , nes toje šalyje diskriminuojami juodaodžiai („Tiesa“, 1979, Nr. 245). Kiek yra krikšč ioni , kurie už pilnesn šaukšt išmes iš savo s žin s krikšč ioniškus principus, kurie atsis d minkštesn k d nematys, kad aplinkui vargas, netiesa, netvarka...

Mes, tikintieji, manome es Kristaus sek jai, vadinasi, stengiam s eiti Kristaus keliu ir ieškome to kelio, kuris veda tikr j palaim . Bet mes kartais nepastebime šio kelio, pasirenkame ne t , kur Dievas mums skiria. Mes pasiklystame. Kod l? Ogi tod l, kad netikime kryži ar per mažai tikime. Mes netikime, kad kryžius gali b ti vaisingas ir palaimingas. Atsisak kryžiaus, galime nesusitikti su Kristumi... Žmogiško pasitenkinimo ir patogum keli mes pakei iame ramyb , kuri Dievas teikia sekantiems Kristumi. S km , kuri m s laukia po rimto krikšč ioniško gyvenimo, peržengus mirties slenkst , n ra tuš ias dalykas - tai rodo pats Kristus.

Kan ioje Kristus liko vienas. Vien tik T vu Jis gal jo pasitik ti, ir tik Jis buvo prie Jo. Vienyb su T vu ir palaik Jo gyvenim . Iš T vo Jis gavo užduot ir s m si j g . T vo valia Jam buvo tarsi maistas. Nakties maldoje T v Jis gaudavo pasitik jimo ir dr sos t sti savo veikl . Ir dabar, pa i sunkiausi valand , atrodo, kad šis Dievas apleidžia J . J zus nebejau ia gyvastingos vienyb s su Juo. Gal Jis nepatinka savo T vui? Šie žiaur s žmon s, - ar tai ne ženklas, kad T vas nori J aplesti? Dievas atrodo kažkur toli, nepasiekiamas, Dievas ding s... Kai žmon s apleidžia, pasmerkia, kai lieki vienas - tai galima pakelti. Bet kas lieka, kai Dievas pasitraukia ir pasislepia? Dar lieka pasitik jimas! Ir didžiausiam varge Dievas lieka vienintele paguoda ir atrama. Kol dar šaukiame s Dievo, dar nesame Jo prarad . Nusivylimas tada ateina, kai žmogus jau nebeieško Dievo, atsisako Jo. O kai žmogus netenka Dievo, jis visko netenka. Šv. Matas, aprašydamas savo Mokytojo tragišk likim , primena, kad klystama galvojant, jog J zus pralaim jo ir visos Jo pastangos yra veltui. Jo ž tis tik tariama: Jis v l iškyla, Jis stovi ant pagrindo, kurio žmon s nemato, o tas pagrindas - tai vienyb su Dievu. Kai J z apsupo kan ios tamsa, Dievas tyl jo, bet J zus Juo pasitik jo ir jo Jo valios nubr žtu keliu.

Dievas šiandien tyli, kai mums sunku, kai taip nor tume iš Jo bent truputį šviesos, kai nor tume bent vien žodelį iš Jo išgirsti. Dievas tyli, kad mes, kaip ir Senojo statymo žmonės, prisimintume, kad Jis visada buvo prie žmonių ir juos globojo. Dievas tyli, kad mes iš Jo žaus darbą ir veiklos suprastume, jog Dievas yra artimas ir yra su mumis, kad pagaliau suprastume, jog mūsų pačių gyvenimas yra jungtas palaiminti Dievo planams pačių ir kitų žmonių gerovei.

Dievas tyli, kad mes stebimės, kaip Jo pakantumu nusidėjėliams. Dažnai padejuojame, kodėl žemė neprasiveria po kais, kurių žmonės klijomis, bet patys esame linkę tikėti, kad Dievas turi kantriai laukti, kol mes apsisprimsime taisyti.

Dievas tyli, kad mūsų tikėjimas bandymuose sutvirtė, pasirodė nuoširdus, kad mūsų darbais parodytume, jog tikrai, nes, kaip praktika rodo, kas tiesiai vykdo, tas į giliau pažįsta.

Dievas tyli, kad mes remtume mūsų ne savo žmogišką išmintį ir įgimtą, o Jo žodžiu, taip tyliai tariamu, ir kad mes priimtume Dievo ieškojimo kryžius, idant neapsiprastume su Dievo artumu ir kasdienybėmis, kuriose Jis neišnyktų mūsų iš akių ...

...Mus gali apgaubti bandymų sutemos, bet ar jos gali mus atskirti nuo Dievo, kuris mus myli? Ne!

Tik mes patys atsiskiriame, jei nebedr stame tik ti, kad Dievas yra arti m s ir mus myli. Kiek yra žmoni , kurie, susid r su tragiška lemtimi, viduje jaut švies : jiems šviet ken iantis ir prisik l s Kristus. Štai vienas pavyzdys. Austrijoje (Tirolyje) yra paminklinis akmuo su užrašu: „Johanas Švingshaklis, liaudies misionierius, 1945 m. vasario 27 d. pasmerktas mir iai ir mir s Miunchene. „Kurie negarbino žv ries nei jo atvaizdo, viešpatauja su Kristumi" (plg. Apr 20, 4).

57 met vyras rašo savo giminai iams: „Atsi-sveikinu su jumis. Daug kart man teko palikti jus ir t višk , bet niekada aš nebuvo toks laimingas kaip š kart , nors j s visi man esate be galo brang s. J s norite žinoti, kaip man sekasi. Jei saky iau, kad gerai, kad esu laimingas, to b t per maža. Aš esu labai laimingas! Tardymas ir teismas parod , kad aš mirštu d l Kristaus. Iš tikr j puikiau ir negali b ti. Mano mirtis, beje, yra visiškai savanoriška. Aš tai žinojau ir ma iau iš anksto, kad taip bus, ir tvirtu žingsniu jau šiuo keliu. Dabar stoviu mirties aki-vaizdoje [...]. Mano taur visiškai pilna. [...] Aukš-iausias Vokietijos teismas paskelb mane visiems laikams „be šlov s". Mano vard nori ištrinti, lyg aš visiškai neb iau gyven s. Taip atsitiko tod l, kad esu vienuolis (SJ). Bet tai man s neg sdina. Man stinga

dvasin s paramos. Sunkiausia man auka yra tai, kad negaliu celebruoti švent j Miši . Po nuosprendžio jau 5 savaites dien ir nakt nešioju grandines. Iš pradži , kai jas užd jo, jos taip spaud , kad jau po pirmos nakties nugrauž od . Nuo nešvarum atsirado votys, rankos sutino, grandys giliai sir ž m s ...

Šitaip laukiu paskutinio [dalyko] - kruvinos aukos. Laukiu, ir skaudžiausia, kad nežinau, kada tai bus. Gali kiekvien minut tave pašaukti, dien ir nakt , sugirgžd jus durims. Gali ši minut , o gal po keli savai i , taur yra pilna, bet gražiausia - tai Dievo malon . Aš esu laimingas, kad taip galiu parodyti Išganytojui savo meil !..

Atsiveikinu. Pirmiausia d koju už visas maldas ir aukas. [...] Aš melsiuos ir už jus, ia ir ten. Mano mylimieji, b kite laimingi! Danguje, t vyn - je, mes matysim s. Netrukus. A i Dievui! Kad tik visi teisingai gyventume, o visa kita praeis. Džiaugiuosi, kad mano gyvenimas visada buvo tvirtas.

Neverkite, skaitydami šias eilutes. Džiaukit s visi su manimi, nes nužudymo diena yra mums visiems švent !

Tikrai tikintiems Krist n ra pralaim jimo: tik jimas yra pati didžiausia pergal " .

ATSIKELKITE, VARTAI PLATIEJI!

(Verb sekmadienis)

*Atsikelkite, vartai platieji,
Atsidarykite, senov s durys:
Garb s Valdovas tegu ia žengia!*

(Iš Psalmi knygos)

Prad dami Didži j savait , kurios metu minime m s Viešpaties kan i , mirt ir prisik lim , liturgiškai pakartojame tai, apie k rašo Evangelija, - J zaus žengim Jeruzal . Tai nebuvo žemiškos pergal s žygis, kok kartais sugalvoja žemiškieji valdovai, s kmingai užbaig savo užkariavimus. Tokias scenas m go senov j Aleksandras Didysis ir kiti asmenys, o naujaisiais laikais - Hitleris. J zaus žygis buvo kuklus - ant asilai io, bet liaudis nuoširdžiai j

sveikino kaip Mesij , kaip garbingojo karaliaus Dovydo ain . O mes J sveikiname kaip Nukryžiuot j , kuris nugal jo mirt .

Kiekvien kart prisimindami š vyk ir giedodami „Osana“ bei nukryžiuotam Valdovui reikšdami pagarb , prisimename kan ios istorij , kai ta pati liaudis šauk : „Ant kryžiaus J “. Palankumas po dienos kitos pavirto neapykanta. Šios liaudies, nors ir sutikusios Krist su džiaugsmo š ksniais, Jo sutikimas buvo netikras. Taip elgiasi minia visais laikais. Deja, ir mes panašiai elgiam s...

Koks baisus prieštaravimas! Šiandien: „Garb Tam, kuris ateina Viešpaties vardu“, rytoj: „Ant kryžiaus J“, - tai girdime iš t pa i l p ... Ir tam pa iam Asmeniui skiriami šie žodžiai... Tur tume susim styti. Šv sdami Velyk šventes tur tume nukryžiuotam Viešpa iui tikt sutikim surengti - savo širdyse, savo parapijoje. Mes tur tume atsisakyti savo paviršutiniškumo, kai sekame klaidinaniais minios pavyzdžiais, ir eiti su Tuo, kuris eina Golgot ir Prisik lim . Mes tur tume išsivaduoti iš savo nepastovumo, kai šiandien sakome „taip“, o rytoj - „ne“. Mes tur tume atsikratyti savo nesavarankiškumo, kai bet kas gali mums bet k teigti ir bet kur mus nuvesti, o mes, „suminkšt jusi kaul “ žmogystos, teisinam save: dabar tokie laikai, tokia mada,

dabar visi taip daro. Vadinasi, galima gyventi be galvos, galima būti kiaulėmis... Jei Kristus nori žengti pas mus, ko nors kito nebeturime laukti.

Jeruzalės gyventojai lauk karaliaus. Jie nori jo politinio išlaisvintojo. Jie nori jo to, kuris parpinti jiems duonos, darbo, pripildyti jiems kišenes. Bet Dievo Tarnas, kaip Kristus vadino pranašas Izaijas, Dievo Avinlis, kuris prisiima pasaulio nuodmes ir neša Dievo taiką, turi jo kitą planą.

Mes, žmonės, mėgstame nusilenkti tam, kuris užtikrina mums gerą žemišką gyvenimą, mes lenkiamės prieš tą, kuris mums žada pasisekimą. Istorija rodo, kad žmonės ieškodavo to, kuris duot jiems duonos, darbo, žemės. Šitokie mūsų planai, troškimai, interesai bei problemos gali kartais užtvirti keli Nukryžiuotajam Viešpačiui.

Mes, žmonės, link atidaryti duris bet kam, kas tik pasibeldžia. [...] Tušios širdies nerasi. Visi koks nors stabas joje riegso. Paauglio širdyje - sporto herojus: boksininkas, bėgikas. Jauną mergaitę vilioja šokios, kino artistų idealas. Suaugę žmonės svajoja apie mašiną, aukštesnį postą - karjerą. Noras turėti daug pinigų, turėti valdžią, noras išgerti, apsvaiginti konošlisme - tai vis stabai. Kam mes užke-liame ant savo širdies altoriaus, tas ir tampa mūsų dievu. Daugelis šiandien garbina butelį. Mūsų vidus

dažnai panašus slėnį, kur užlieja vanduo; mūsų širdis užlieja baimę, rūpesiai, žemi potraukiai, gal net pyktis, neapykanta. Daug kas nori žengti mūsų širdis: visokie pažadai, vilionys, reikalavimai, visokie siekiai ir tikslai. Jie veržiasi mūsų vidų, prisidengia laisvę, mokslo, humanizmo idėjomis. Jie žada mums tikrą pažangą ir tikrą žmoniškumą, jie žada mums išlaisvinti iš bet kokios tamsos ir prietarų. Bet jie visi pavergia mūsų širdis, sukausto dvasias.

Jeruzalė ir mūsų širdis nori žengti Kristus. Kuklus, be pretenzijų. Tik Jis gali atnešti ramybę ir palaimą. Kaip apie Jėzų rašoma Šventajame Rašte, Jis stovi prieš mūsų duris ir beldžiasi. Smurtu Jis nesibrauna. Pavergti mus Jis nenori, o taip pat nenori sutrypti mūsų širdies laisvę. Dėl mūsų laimės prisiimti kryžius, Jis nori savanoriško apsisprendimo ir meilės atsakymo. Kryžius, tas mirties ir paniekos ženklas, Jam taps meilės ženklu, meilės, kuri nesiekia apiplėšti, bet nori apdovanoti.

Tik jimo žvilgsniui kryžius yra taip pat iškalbingas, kaip ir koj plovimas ir tas paprastas duonos kepalėlis, kur Kristus pasirinko an vakar kaip ženklą, kad Jėzus prisimintume. Paprasta duonelė, kuri kiekvieną kartą šventosiose Mišiose laužoma ir dalijama mums, sako, kas yra Kristus: Tas, kuris save teikia mums, kuris Dievo Tavo meilę mums rodo ir

Dievo vaikais mus daro. K reiškia šventoji Komunija? Krist priimti savo šird , kad Jame mes tapume panaš s J. Nukryžiuotasis Valdovas, kuris nori eiti m s gyvenim , gali ir nori pašalinti mummyse pa i didžiausi kli t, kurios pašalinti mes patys nepaj giame, - Atgailos sakramente Jis sako mums: „Tavo nuod m s tau atleistos“.

[...]

Kuklus, paprastutis, niekam nekrintantis akis Valdovas neša tai, ko jokia pasaulio galyb negali mums duoti: žini , kad Dievas mus myli, kad ši meil neges ir nebus atšaukta. Savo gyvyb s auka Jis teikia mums Dievo vaik dali .

Leiskime, te žengia Kristus m s b t. Tekalba m s širdys: „Viešpatie, mes neb sime tokie, kokia anuomet buvo Jeruzal s liaudis, kuri Tave sveikino, o v liau - kryžiavo, pasidavusi melo ir klaidos kalbin jimams ir neapykantai.

Tu turi viešpatauti m s gyvenime - m s širdims, m s šeimoms, m s jaunimui turi tapti tiesa“.

T VE, ATLEISK JIEMS

(Didžioji savaitė)

Ant Golgotos kalvos susirinko daugybė Jeruzalės gyventojų. Su dviem latrais ten turėjo prikalti ir Nazariet.

Ištisas valandas jie ten stovėjo iš smalsumo. Jie matė, kaip Išganytojas paguldė ant kryžiaus. Stiprios kareivių rankos tvirtai jį laikė.

Kai kuriuos žmones sukūrė šiurpas, kai nuaidėjo kalvoje baisūs plaktukų smgiai. O paskui kareiviai nešė ir pamažu iškastoje duobėje pastatė kryžius. Žemė stipriai sumynė.

Jie matė, kaip Prikaltojo kūnas konvulsiškai virpėjo. Jo galva, erškėtais apipinta, sunkiai nusviro žemyn. Iš rankų ir kojų tekėjo kraujas. Pasmerktašis turėjo neapsakomai kentėti. Tai jau joks skundas, jokia dejonė neišsiveržė iš Jo krūtinės.

Šiurpi tampa pamažu atsl go. Tai šen, tai ten pasigirdavo pavieniai užuojautos balsai. Tai iau paniekos š ksni , kurie juos nustelbdavo, gird josi daugiau.

Tarp žmoni sukin josi fariziejai ir Rašto žinovai. Jie žinojo, kokie nepastov s yra minios jausmai. J veidai buvo griežti ir r st s. Savo aštriais žvilgsniais jie pasteb jo, kad minios nuotaikos gali pasikeisti. Dabar kaip tik buvo galima paveikti šiuos žmones.

Ištiestomis rankomis jie rodo Nukryžiuot j : „Ži r kite, - šauk jie, - kitiems pagelb davo, o pats sau negali pad ti!"

„Jei tu esi Izraelio karalius, - šaukia kiti su dar kandesne pašaipu, - nuženk nuo kryžiaus. Tada tik sime tavimi!"

Ir v l kei iasi minios nuotaika. Silpnu i užuojautos bals nebegird ti. Užgaul s šauksmai susilieja bendr žes .

Staiga stoja tylu. Išganytojas pakelia sekunde i galv . Jo žvilgsnis perb ga tais, kurie ty iojosi iš Jo. Paskui Jis pakelia akis dang ir [...] sušunka: „T ve, atleisk jiems, nes jie nežino, k daro!"

Gal niekada taip aiškiai neatsiskleid Dieviškosios Širdies meil žmon ms, kaip šios maldos ant kryžiaus metu. Jis tyliai kent jo nenusakomus

skausmus. Kiekvien minut kan ia did jo, ta iau be aiman ir skund Jis kybojo ant kryžiaus kepinamas saul s spinduli .

Pašaip ir neapykantos bangai ant Jo si bte- l jus, Jis prad jo kalb ti. Kiekvienas žodis, kur iš- tardavo Jo l pos, k l Jam dar didesn skausm . Bet Jis myl jo žmones ir j ned kingum . Jis nor jo atleidimo malda atlyginti. Tai buvo dieviškasis gail- lestingumas. Šis Išganytojo gaillestingumas nepasi- baig su kryžiaus mirtimi!..

Žmogaus gyvenimas - tai ištisa ned kingumo grandin Dievui už Jo gerum . Pasiduodamas aist- roms, jis sužaloja Dievo atvaizd savo sieloje. Kar- tais jis net visai nusigr žia nuo Dievo, nenor damas apie J nieko žinoti.

Kadaise Išganytojas, baisias kan ias ant kryžiaus k sdamas, meld si už pasiklydusi Izraelio taut . Šiandien Išganytojas maldauja dangaus T v ma- lon s ir atleidimo žmonijai, kuri savo ned kingumu ir nuod m mis taip pat skaudina Viešpat , kaip ir Izraelis.

Niekas taip nesujaudina piktadario žmogaus širdies, kaip nuskriaustojo atleidimas. Toki valan- d kaip tik jis pamato sielos didyb ir kilnum to žmogaus, kur jis buvo žeid s ir kuris dabar jam

visk dovanoja. Jis pasijunta sugniuždytas, sug dintas ir kartu pakeltas: jis man atleido!

Senov s At nai tur jo gars karved Fokion , kuris buvo laim j s 45 m šius. Be karini sugeb jim , jis tur jo dar ir kilni siel - buvo tiesus, teisingas ir nepaperkamas. Bet kart ned kingi at nie iai be jokio pagrindo apkaltino j , aštuoniasdešimties met senel , kad jis es s neištikimas savo t vynei - tur j s ryši su tautos priešais. Jis pasmerkiamas mirti ir turi išgerti nuod taur . Kai at jo nuosprendžio valanda, jis pa m jam ištiest nuod taur , ramiai j išg r ir tar savo draugams: „Pasakykite mano s nui, kad jis niekad nekeršyt at nie iams, kurie man buvo neteisingi, bet kad užmiršt visk . Tai mano paskutinis noras ir paskutin mano valia". Ne-trukus po jo mirties (317 m.) at nie iai sitikino jo nekaltumu ir pastat jam paminkl .

Juos sujaudino toks j tautie io kilnumas. Negal j gyvam atsiteisti, ryžosi bent po mirties jo atminim paminklu pagerbti, o v liau savo vaikams pasakodavo apie did j karved Fokion , kuris buvo neteisingai apkaltintas ir mirdamas jiems visk atleido.

Ar mes galime likti abejingi didžiajai Išganytojo meilei ir Jo gerumui?

Pažvelkime save, savo siel . Jis gerai žino apie m s širdži abejingum Jam, mato, kaip mes renkam s nuod m s takus, o Jo širdis mums skleidžia savo gerum ir atleidžian i meil . Kiekvien švent j Miši metu Jis v l prabyla savo T v : „Atleisk jiems". Kiekvienos šventosios Komunijos metu Jis pridengia m s skurd , nedorum savo didybe, paslepia savu tyrumu. Tegul Šventoji savait mums primena t Dievo meil , paskatina mus nuoširdžiai atlikti Velyk išpažint , paprašyti Diev atleidimo. Tegul visas šios savait s dienas mus lydi pakili, pamaldi nuotaika, mes kasdien prisimename Viešpat , J priimame savo širdis, kad Velyk šventes sutiktume gyvi, pasiryž toliau gyventi gražesn , šventesn gyvenim .

GLORIA IR KOJ PLOVIMAS

(In 13,1-15)

Per šios dienos apeigas giedama „Gloria“- šlovinimo giesmė. Be abejo, dera Dievą garbinti ir Jami dakti už viską, ką Jis yra padaręs. Gal tik savo sielose mes ne kartą pajuntame džiaugsmą, kad Dievas yra toks didis. Gal per mažai mes kreipiame dėmesio šiai savo pareigai.

Po tokios iškilmingos giesmės Evangelija mums atrodo kaip šaltas dušas. Argi Dievas galėtų plauti kojas? Mums tai atrodo keista, nesuprantama, tiesiog absurdiška, ir mes norėtume protestuoti kartu su Petru. Mes nenorėtume tokio Dievo, kuris plauti kojas, kuris eitų kančias ir mirtį kaip vergas. Bet Dievas aiškiai mums rodo, kur turime Jį ieškoti ir kur galime Jį rasti.

Gal tada nereikt giedoti „*Gloria*“ ir J garbinti „d l Jo didel s šlov s“? Priešingai, J garbinti reik t dar labiau. Toks kraupus nusižeminimas ir pasišventimas žmon ms J daro ne mažesn , tik dar didesn m s akyse. Jis gali tapti mažu, neprarasdamas savo didyb s. B tent taip Jis parodo, kas yra tikroji didyb ir galia, ir taip Jis paskelbia nuosprend m s normoms, pagal kurias nustatome, kas yra „didis“ ir kas yra „menkas“.

Mes matome Viešpat nusižeminant ir pasilenkiant prie mokini koj , jas plaunant . Šiuo savo veiksmu, atlikdamas vergo patarnavim , Visagalis duoda nauj galios samprat , - ne smurto, o meil s galia b tina m s santykiams. Kristus parodo, kokia meil yra tikra: kai ji nereikalauja, o tarnauja; Jis moko mus: „Kaip aš jus myl jau, ir j s vienas kit turite myl ti“ (plg. Jn 15, 34).

Kristus visu savo gyvenimu tarnavo mums. Jo žodžiai ir stebuklai, Jo kan ia ir mirtis - m s gerovei skirta. Jis tarnavo mums ir paliko sakramentus, Bažny i . Visada Jis pasilieka tarnaujantysis Dievas. [...] Tarnauti kitam nieieškant sau naudos, o iš meil s žmogui. [...]

Visa, kas brangu ir didinga, išsilaiko tik d ka t , kurie tarnauja iš meil s. M s seneliams keliasdešimt met draud lietuvišk spaud , bet lietuvis

pažino lietuvišk raid ir tur jo lietuvišk maldaknyg ir kit knyg tod l, kad kažkas tuo r pinosi, kad buvo knygneši , - šie žmon s tarnavo savo tautai. Jie tarnavo ne malonumo sau ieškodami, ne pinig nor dami sukaupti; dauguma j už š tarnavim susilauk kal jimo, Sibiro.

M s mokyklose vaikams daug pasakojama apie vysk. M. Valan i , kuris ruoš liaudžiai spaud , steng si, kad ji tur t mokykl , kad b t blaivi, neužmiršt gimtosios kalbos. Už šias pastangas jis susilauk daug nemalonum , bet tai jis nekreip d mesio, nes jam r p jo kuo daugiau patarnauti savo tautai. Už tai šiandien apie j ir pasakojama mažiesiems.

Visi, kas koku nors b du jo istorijon, o daugiausia jo už tai, kad tarnavo kitiems.

1945 m. balandžio 23 d. prie Regensburgo miesto priart jo amerikie i tankai ir sustojo už 20 km, duodami ženkl pasiduoti. Vokie iai susprogdino metalinius tiltus per Dunojaus ir Regeno upes, liko tik vienas akmeninis tiltas, kurio irgi lauk panašus likimas. Per sprogdinimus labai nukent jo aplinkiniai pastatai. Vokie iai buvo pasiryž gintis [...]. Kas liks iš miesto, kas bus su žmon mis ir kur jie prisiglaus? Tokios mintys sukosi daugelio galvose. Vakarop prie komendant ros susirinko didžiul

minia žmonė ir praš taikiai, be m šio, atiduoti miest . Tuo metu virš minios prašvilpia l ktuvas, šaudoma moteris ir vaikus, paleidžiamos iš priešgaisrini mašin vandens srov s, kai kurie žmon s suimami. Tada vieno namo, stovinio priešais komendant r , lange pasirodo vietos klebono dr. Johano Majerio (Maier) fig ra. Jis prabyla: „Mes ia susirinkome ne maištauti. Mes valdži gerbiame, bet prašome miest atiduoti be m šio, kad neb t sunaikintas, nes gintis yra beprasmiška. Prašome pasigail ti m s , moter ir vaik ..." Savo kalbos jis nebaig - tuoj pat buvo suimtas. Ryt gyventojai išvydo toje paioje aikšt je klebon pakart , o ant jo kaklo kab jo užrašas „Sabotažininkas". Per vis dien šalia stov jo policininkas. Po keli valand apie š vokie i nusikaltim amerikie i radijas praneš visam pasauliui.

V liau šiam 39 met vyrui, kuris, nebijodamas prarasti savo gyvyb , nor jo išgelb ti miest , buvo pastatytas paminklas. Keli t stan i minia tyl dama pra jo pro š paminkl , ant kurio buvo parašyta: „N ra didesn s meil s, kaip gyvyb už draugus atiduoti" (plg. Jn 15, 14). [...] Johanui Majeriui, taikos apaštalui, savo gyvyb atidavusiam už Regensburgo miesto gerov . Jo burna nutilo, bet jo darbai ir mirtis - tebekalba".

Gera gyventi ten, kur gyva tarnavimo dvasia, kur yra meilė. Šis šventas vakaras mums primena, kad atgaivintume tarpusavio meilę, kad suprastume, jog tarnauti - tai gražu ir didinga, jog tik mylėdami mes esame verti krikščionies vardo.

[...]

Girdime pagirstus ir nepagirstus skundus, kad sunku mokytis, sunku dirbti... Žmonės ieško duonėlių, dėl kurių nereikėtų lieti prakaito... Šnekama, kad gyventi sunku. Šv. Augustinas sako, kad myliniam nėra nieko, kas būtų sunku. Kristui nesunku buvo pasilenkti prie savo mokinių kojų ir žengti Golgotę, nes mylėjo. Kristus nori, kad ir tie, kurie vadina save Jo mokiniais, noriai eitų ten, kur šaukia pareiga, darytų tai, ką liepia sąžinė. „Aš daviau jums pavyzdį, kad ir jūs darytumėte, kaip aš jums dariau.“ Tai Kristaus testamentas, Jo paskutinė valia, pareikšta kanios išvakarėse. Tą vakarą Jis išsakė ir kitą pageidavimą: „Tai darykite mano atminimui“ [...].

Ką Jis norėjo pasakyti? Kristus reikalauja vienos pagarbos ir sau, pasirodantiam sakramentiniu pavidalu, ir savo broliams - žmogui. Tam tikrais atvejais mes galime apsieiti be sakramentų. Pavyzdžiui, Krikšto sakramentą gali pakeisti troškimo krikščionys - gera valia, noras vykdyti Dievo valią. Išpažint gali

pakeisti, jeigu nėra galimybės jį atlikti, tobulas gailėstis. Šventoji Komunija gali pakeisti dvasinį komunikaciją, kai mes sužadiname savyje troškimą jį priimti. Bet niekada ir niekas nepakeis artimo meilės, reikšimos žmogui, žvelgiant į jame Dievo paveikslą. Mes ne visada galime dalyvauti šventose Mišiose, bet mes visada galime pagerbti Kristų patarnaudami šalia esančiam žmogui. Šiuo atveju, vieno žmogaus žodžiais tariant, batavimas irgi yra sakramentas.

[...]

Šis šventas vakaras naujai tešiebia mūsų tarnavimo ir meilės jausmą, aukos ir nusižeminimo jausmą, o tai bus mūsų gyvenimo didingas GLORIA Kristui!

KAN IOS IŠVAKAR SE

(Didysis Ketvirtadienis)

Mes susirinkome čia paminėti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus mirties išvakarė vykius. Mūsų ginsime pažvelgti į Jo veidą, nujausti Jo širdies virpesius, kai jau dusliai aidą jo mirties žingsniai. Pamąstysime ir apie savo gyvenimo tokią valandą, - juk ateis ir mūsų mirties išvakarės. Gal reikėtų koks nors savo gyvenime pakeisti, žinant šios akimirkos neišvengiamybę? Bet nerimta ir vaikiška užsimerkti prieš šį faktą ir nedaryti jokių išvadų. Yra žmonė, kurie trokšta mirties kaip išvaduotojos iš nepakeliamo skausmo; kitiems ji yra kaip žiaurus ir neišvengiamas pikto likimo pokštas. Pastarieji jau seniai yra mirę, per anksti; jie yra mirę dvasia. Daugumai žmonių mirtis - ne menama mūsų, tragiškas galas, keistas nesusipratimas. Yra žmonė, kurie gyvena

žinodami, kad mirs, ir s moningai ruošiasi tam momentui. Žmon s vairiai pasitinka ši valand , vairiai reaguoja.

Ar neteko mums pažinti, sutikti žmoni , kurie, atrodo, niekuo neišsiskyr iš kit , bet mirties valand pasirod tokie didingi, didingesni už daugel t , kuriuos politiniai metraš iai pavadina didžiais? Prisimenu vien kaimo senel , kuris atsisak paskutin s gydytojo pagalbos: „Kam j s vargsite su manim? Dievas taip skyr . Užtenka man gyventi", - taip jis kalb jo vaikams, savo ramybe ir juos nuramindamas. jis didingai ir ramiai pasitiko savo mirt . Verta ia prisiminti m s rašytoj A. Žukausk -Vienuol , kuris 1956 m., tai yra kai iki jo mirties buvo lik vieneri metai, Utenos notarui dav patvirtinti savo testament , kuriame yra tokie žodžiai: „Aš buvau giliai tikintis ir n karto savo gyvenime nebuvausvyrav s tuo aukštuoju sl pinguoju idealu, kuris suvokiamas tik m s sielai, ne protui, ir juo toliau, juo ilgiau aš gyvenau ir brendau, juo labiau ir giliau tik jau ir pasitik jau, kaip kadaise ir mano motut , t ja Paslapting ja Visagalio Ranka". Tokiais žodžiais tarybinis rašytojas viešai išpažino savo tik jim Diev ir krikš ioniškai žvelg art jan i mirt .

Šiandien J zuje iš Nazareto mes matome žmog , kuris s moningai eina mirt , kuris gyveno mirties

nuojauta ir jos laukimu, kuris mirt buvo trauk s savo gyvenimo program , ir tod l visi Jo paskutiniai veiksmai buvo s moningai atlikti ir suplanuoti, visi Jo paskutiniai žodžiai buvo s moningai pasakyti. Jeigu mes stovime šalia Jo kaip tikintys J , jei stovime, anot šv. Jono evangelisto, kaip savieji, jei stovime Jo pus je, tada mes patiriame ir sužinome, kad mirties valanda jam buvo „aukš iausias taškas" - tai buvo žingsnis garb ; tada sužinome, kad Tas, kurs at jo pas mus iš didel s Meil s, dabar v l per šio pasaulio tamsybės gr žta ši didži j Meil , kuri Jis vadina savo T vu ir su kuriuo Jis yra viena. Sužinome, kad šiuo b du Jis atidar mums vartus gyvenim ir kad m s kelion je Jis yra mums švieša. Patiriame, kad Jis gyveno kaip šios didžiosios Meil l s liudytojas ir j paliudijo savo gyvenimo auka. Tod l poryt vakare bus Žiburi apeiga, o šventinant krikšto vanden prisiminsime krikšto gyvenim , kuris mums atsiv r . Ne tik prisiminsime, bet ir pajusime pareig saugoti savyje krikšto ugn ir j išnešti, nors ir bus tamsi ir audring gyvenimo akimirk iki amžinyb s kranto.

Mes galime dvejopai ši valand priimti Jo testament ir j išpildyti. Susirinkome prisiliesti prie Šventosios Duonos paslapties - dalyvauti šventose Mišiose, susirinkome paklaus Jo liepimo: „Tai

darykite mano atminimui". Mes norime su tikru tik jimu priimti ši Duon . Mes norime pareikšti savo tik jim , kad ir dabar savo Dvasia Jis atsiduoda mums, yra su mumis. Mes trokštame J priimti tod l, kad norime Jam priklausyti ir jungiam s su kitais atpirktaisiais.

K reiškia jungtis su kitais? Tai reiškia neb ti „kietaodžiu", kuris nejau ia kito prisilietimo, neb ti „raguotu", kankinan iu kitus. Sekant J zaus pavyzdžiu, tai reiškia neuždaryti savo širdies kitiems, bet priešingai - j atidaryti. Taigi tai - nusimesti nuo sav s egoizmo kiaut ir jausti kit poreikius, sielotis d l kit varg . Taip elg si J zus. Kiek mes esame panaš s J? J zus kart pasak : „Mano maistas - vykdyti vali to, kuris mane siunt , ir baigti jo darb " (Jn 4,34). Turb t nesigin ysime, kad Dievas nori, jog m s tauta b t blaivi ir soti, dora ir darbšti, linksma ir religinga. Bet kad taip b t , reikia ir m s vis pastang . M s pa i gražus pavyzdys, m s uginga dvasia daug reiškia. O jei to stinga, tada did ja tamsa, gil ja moralinis li nas, g sta džiaugsmas. Turk poetas Rikmetas sako: „Jeigu aš nedegsiu, jeigu tu nedegsi, jeigu niekas nedegs, tai kas gi bus tada pasaulyje..." Gyvenimas prasideda, kai žolyt ir medel paglobojame, kai ligon ir senel pagerbiame, kai vaiku iui nusišypsoms, kai gražiai tariame

gimtosios kalbos žodžius ir tariame tik gerus žodžius. Ar m s dvasia negal t priimti J zaus pavyzdžio, J zaus, kurio paskutines valandas prisimename, kurio aukoje dalyvaujame, o Jis mums maistu tampa?

Paskutiniojo karo metais vokie i lageryje, Štuthofe (Stutthof), mir Konstantinas akst . Jis buvo pirmojo Latvijos prezidento s nus, teis s profesorius Rygos universitete, latvi Žemdirbi partijos vadas, pogrindinio kovos komiteto narys. Savo draugui jis pasak : „Paimk mano vestuvin žied , auksin kryžel (kur d v jo ant kaklo) ir perduok mano šeimai, jei kada pamatysi. Po keliolikos minu i aš jau nekalb siu" (*S. Yla, „Žv rys ir žmon s"*).

Šiam žmogui paskutinis jo gyvenimo vakaras buvo sunkus - mir tremtyje. Bet drauge buvo ir šviesus, nes jis išsaugojo draugyst su Kristumi, sielojosi d l tautos likimo, myl jo savo šeim . Jis jaut priklaus s ne pasauliui, o Dievui.

Jei mes išpildysime Kristaus testament , b si-me jo likimo dalininkai: m s mirtis gis prasm , tai bus didysis žingsnis Dievo garb ...

MEIL S ŽENKLAI

Vienas rašytojas (Albert'as Reinecke) savo apsakyme „Tikroji meil“ vaizduoja tragišką menininko Ambrozijaus likimą. Jis buvo labai daug vairių paveikslų nupiešęs [...], bet norėjo dar pavaizduoti tikrąją meilę. Tai jau kaip tai padaryti, kas jam galėtų kęsti? Ilgai galvojo ir nusprendė nupiešti motiną. Ne, tai nebuvo tikroji meilė. Yra motinų, kurios žudo savo vaikus arba ją išsižada, atiduoda kitiems auginti. Jis tikėjo, kad tikrąją meilę bus radęs savo mylimosios asmenyje: sukūrė paveikslą, kuriame pavaizdavo savo sužadėtinę. Šis paveikslas visiems labai patiko ir menininkas parodoje gavo premiją.

Kartais toji moteris labai apvylė Ambrozijų. Jis nubėgė parodą, nukabino nuo sienos savo paveikslą ir savo paties rankomis ją sudraskė. Kaip pamišęs

jis klajojo gatvėmis ir kalbėjo: „Aš ieškau tikrosios meilės!“

Ilgai niekas nieko negirdėjo apie menininką, jis paseno, pražilo. Vien dieną rado dirbtuvėlę negyva prie didžiulio paveikslo. Jame buvo jaudinančiai pavaizduotas Kristaus nukryžiuavimas. Nuostabiausios buvo Kristaus akys: jau pridengtos mirties šešėliu, bet su begaliniu gerumu maldaujantys žvelgiančios dangus. Menininkas, sukaupta paskutines savo jėgas, po paveikslu buvo užrašęs: „Tikroji meilė!“...

Susirinkome šį vakarą dalyvauti Viešpaties vakarieneje. Ji mums kalba apie tikrąją meilę. Ši vakaranda yra kupina paslapties, meilės paslapties.

Šį vakarą Viešpats plovė savo mokiniams kojas. Tai didžiausio nusižeminimo išraiška. Kojų plovimas mums primena visą Jėzaus gyvenimą, kuris buvo tarnavimas kitiems, meilė kitiems. Kojas plauti, žygdarmanymu, buvo vergo darbas, ir ne bet kokio, bet svetimšalio.

Dabar kojas plauna ne vergas, o Mokytojas savo mokiniams; Kristus nuplovė kojas ir Judui, apie kurio išdavystę Jis žinojo. Kojas plauna amžinasis Dievas, kuriam leista valdyti visą katiniją: Kur jas pasilenkia prieš katinio...

Mokiniams tai negirdėti, per daug neprasta.

Jie negali pakelti tokio nusižeminimo. Petras energingai protestuoja. Bet Jzus nori aiškiai parodyti, kad visas Jo gyvenimas yra tarnavimas, nusižeminimas, auka.

Taip Kristus nor jo pamokyti mus, kaip turime gyventi - panašiai elgtis. Tai reiškia ne tai, kad privalome kitiems kojas plauti, o tai, kad turime daryti tai, ką šis plovimas nusako: tyl dami vienas kitam tarnauti, broliškai ir seseriškai vienas kitą mylėti. Kristaus pavyzdys pareigoja mus - turime sekti savo Mokytoju, jei manome esant Jo mokiniai.

Kai kur šiandien bažnyiose kunigas ar vyskupas plauna kojas kitiems. Tai keistas reiškinys ne tik šiandien, bet ir anais laikais. Šiandien nebėra tarnavimas, nebėra vergija, bet Bažnyčia palaiko šiuos veiksmus, traukdama religines apeigas. Jis prasmingas tik tuo atveju, jei mumyse sužadinama tarnavimas, meilė, aukos mintis. Tai nereiškia, kad mes turime išbirstyti savo pinigus kitiems ar drabužius išdalyti. Kojas plauti - kitam atleisti, net ir tada, jeigu jis būtų ir Judas; saugotis, kad nepadarytume niekam nemalonumų; gyventi ne tik dėl savęs paties, bet ir savo šeimos, žiūrėti savo tautos, krašto, Bažnyčios interesus, ir ne tik dabarties, bet ir ateities; stengtis, kad kitiems būtų linksmiau, šviesiau.

Nusimanantys žmonės šiandien tvirtina, kad keturiasdešimties procentų ligoni visai nereikia jokių vaistų, o tik gero žodžio, švelnaus elgesio, ir jie pasveiksta. Tai žmonės, kuriuos susargdino aplinka, meilės stoka. Taigi Kristus, plaunantis savo mokiniamis kojas, kviečia mus atnaujinti tarpusavio meilę - šeimoje, darbovietėje. Pajuskime šiandien gailestį, „nurauskime savo sielose“ prisiminimą, kad dažnai gyvenime mes buvome grubūs, šiurkštūs kitiems, nesugebantys jausti ir mstyti..

Šį vakarą Kristus paliko pats save duonos ir vyno pavidalu, steigdamasis Švenčiausisj Sakramentu. Kviešpats, kurį plovimu tik parodė, t dabar vykdamas. Jis Tvirtas ne tik pasilenkė prie savo tvarinių, o Dievas-Žmogus prisiminė kasdieninio maisto išvaizdą. Jis duoda save gerti. Kaip motina savo pačios krauju stiprina ir maitina kūdikį, kur nešioja savo kūne, taip pat ir Jis stiprina ir maitina savo mokinius.

Kojas Jis ne visiems plovė. Bet Jis nori, kad Gyvenimo Duonos sakramentinis ženklis visi priimtų. Juk visiems buvo pasakyta: „Tai darykite mano atminimui!“ Tai vyksta šiandien, šį vakarą, tarp mūsų. Ar mes tai suprantame? Ar mūsų sielos girdi šiuos žodžius? Jei dažnai ateiname prie Viešpaties stalo ragauti Duonos, kuri Viešpats mums paruošė, tai

ženklas, kad girdime. Išgirs kime, kad mums b t ramu amžinyb je.

Tardamas žodžius: „Tai darykite mano atminimui“, Kristus steig Kunigyst s sakrament . Jo mokiniai buvo pirmieji, kurie po Sekmini savoje bendruomen je aukojo švent j Auk ir saviesiems teik švent j Maist . Nuo to laiko visi kunigais pašvieji atlieka ši gyvenimo tarnyb . Ši valanda šiandien yra susim stymo valanda kunigui: turi atsinaujinti jo dvasia, jo meil Kristui ir žmon ms. Kunigas dažnai turi prašyti Viešpat , kad b t vertas Jo tarnas.

Š vakar Kristus pasak mokiniams, kad Jis laikys juos broliais ir seserimis, jei tik bus stengiamasi eiti meil s keliu, dalyvaujama Jo meil s paslapyse. Garsus lietuvi poetas Milašius yra pasak s, kad tikras žingsnis yra tiktai tas, kur žengiamo su meile ir iš meil s. Tepadede Dievas, kad šis šventas vakaras naujai žiebt mummyse meil s dvasi : tada mes b - sime verti Jo mokiniai, šiame amžiuje gražiai atspindintys Jo Evangelij m s t v krašte!

KAD GYVENTUME

(Iš 12,1-8. 11-14)

Tai, k pasakoja šis skaitinys, mums jau yra svetima ir nesuprantama. Netgi gali pasirodyti keista ir prietaringa: žmon s, kurie jau ia pavoj , užmuša avin l , jo krauju patepa dur stakt ir šitaip tiki si išvengti nelaim s. Bet klausydami šio labai seno papro io aprašymo mes jau iam s sujaudinti, nes prisimename, kad Naujosios Sandoros Atpirkimo vykiai - Nukryžiavimas ir Prisik limas - b tent taip buvo prad ti, - vaiš mis, kurias izraelitai vadino Paschos vaiš mis. Pats žodis 'pascha' reiškia 'per jim '. Senosios Paschos nakties pamin jimas gali mums paaiškinti, k J zaus gyvenime reišk Paskutin vakarien , taip pat gali mums pad ti geriau suprasti Kristaus mirties min jim .

Nuo seno krikščionys Jz vadina „Velyk avin liu“, o šio vardo ištakos yra senosios Paschos apeigose, kurios ir m s Velykoms dav pavadini- m „Viešpaties pascha“. Rusai ir dabar Velykas va- dina Pascha.

Iš pradži pas izraelitus Pascha buvo gyvuli augintoj švent , šven iama ankstyv pavasar , kai laukus b davo išgenami gyvuliai. Taip nor ta ap- sisaugoti nuo pikt j g , kurios gal t pakenkti gy- vuliams ar žmon ms. Avin lio krauju patepdavo palapin s dur stakt , kad išgintiems gyvuliams ir piemenims nieko blogo neatsitikt .

V liau, kai izraelitai ruoš si išeiti iš Egipto ver- gov s, Paschos nakties reikšm pasikeit . Prieš akis buvo kelion kit krašt , kelion pilna pavoj . Egiptie iai nenor jo j išleisti. Izraelit vargai ir kent jimai sujaudino Viešpaties šird , tod l egiptie- ius ištiko daugyb bausmi , kurias Jis jiems siunt . Paskutinioji - pirmgimi mirtis, ir tai izraelitams už- tikrino laisv . [...]

J zus švent ši savo tautie i švent , ta iau š kart ji gavo kit prasm . Avin lio kraujas, kuriuo buvo pateptos Paskutin s vakarien s kambario dur staktos, neišgelb ja J zaus iš mirties, kuri Jo lauk , bet b tent tai atskleidžia, k reiškia Jo mirtis. Tuo avin liu dabar tampa Jis pats, kuris gelb s ne iš poli-

tin s, bet iš baisesn s vergov s. Teismui atiduotas pasaulis vis tiek yra Dievo nuosavyb . Naujasis Velyk Avin lis - Kristus - tampa nauja viltimi pasauliui. Šis Avin lis atpirks žmonij iš josios nuod mi .

Kiekvienose šventose Mišiose mes girdime: „Tai darykite mano atminimui“. Šiuos žodžius geriau suprasime, jei prisiminsime, kad Paskutin s vakarien s vaiš s buvo Paschos vaiš s. Kaip iškeliavimo nakt senosios piemen vaiš s tapo išlaisvinimo atminimu ir paskui kasmet izraelitai tur jo šv sti š Viešpaties suteikt išsilaisvinim , taip dabar Paschos vaiš s ši naujo išlaisvinimo nakt tampa žmonijos atpirkimo iš nuod m s atminimu. Su Atpirkimo aktu jungiasi ir Atminimo vaiš s. Tai - Atpirkimo fakto dalis. Senosios Paschos vaiš s, šis senas piemen paprotys, buvo ženklas, kad žmogui reikia atpirkimo, reikia pagalbos iš aukš iau; tai, k tada piemenys vykd , dabar vykdoma nauju b du. Senovinis išsiruošimas naujas ganyklas dabar tampa žygiu nauj laisv , kuri Dievas teikia: dabar šalis ir gyvenimas turima kaip Dievo dovana. Kai J zus prieš savo mirt dalyvavo Paschos vaiš se, vyko naujas perkeitimas. Jis, kaip izraelitas, Paschos vaiši faktu pripaž sta, kad Jis yra Dievo nuosavyb , bet dabar šios vaiš s reiškia ir dar k kita - pri mim mirties, kuri J zui gresia. Duonos ir vyno pavidalu Paschos

vaiši metu Jis atiduoda savo gyvyb už pasaul . Taip ši valand steigiama tai, k pirmieji krikščionys pavadino graikišku žodžiu „Eucharistija“.

Šis šventimas mums Paschos šventis ženklas gali šiek tiek atskleisti Kristaus mirties paslapt . Avinlio kraujas, iškeliavimo nuotaika, artjanios mirties žingsniai - tai supo Jaus ir Jo mokinių paskutiniai vaisės. Jau iama, kad ši nakt sprendžiasi nepaprasta problema „b ti ar neb ti“. Ši problema susijusi ne su klajokli tautele ir net ne tauta, kuri Dievas buvo pasirinkęs, bet su visu pasauliu. Paschos naktis tampa žanga kryžiaus dram , kurios metu bus atpirktas visas pasaulis. Paschos vaisis - tai pirmas aktas Kryžiaus kanios, kuri Jzus pirmiš žmoni , atiduodamas už mus savo gyvyb . Šitaip vyksta Naujoji Sandora, ir ji pasirašoma Jaus krauju.

Eucharistijos vaisis, kuriose dalyvauja - mažesniais ar didesniais breliais - Naujosios Sandoros tauta, - tai išpažinimas ir skelbimas, kad Jzus mir už mus, tai dvasinis matymas, kad Jis yra tarp mūsų , tai tikėjimas, kad Jis yra ia, greta, tai prisiminimas Jo kanios žygio, kuriuo buvome išvaduoti iš nuodmūsų ir mirties. Šios šventos apeigos taip pat primena, kad esame nusidėjėliai, bet dėl mūsų yra sunaikinta užtvara, už kurios - amžinasis gyvenimas, - tai

padar J zaus Kryžius. Kiekvienos šventosios Mišios - sudabartinimas to, kas vyko per Paskutin vakarien ir Kalvarijos kalne, ir tai siejasi su giliai esan iomis m s b ties šaknimis. Bažny ia yra sakramentas pasaulio išganymui. Atskiro krikšč ionio gyvenimas tampa tikrove, kai jis jungiasi, bendrauja su J zumi, Nukryžiuotu ir Prisik lusu Viešpa iu, kurio mirtis - gyvyb s auka - tampa dabartimi nau-jojoje Paschoje...

Šis vakaras gausiai mus sub r prie Viešpaties altoriaus. Tai atsisveikinimo ir drauge iškeliamo vaiš s. J metu negaištama, nes prieš akis - žygis. Reikia paskub ti, kad laiku patektume tas vaišes, kurias mums pats Viešpats pareng pažad toje žem je. Tai bus ypatingos vaiš s. jas reikia ir kitus pakviesti - tuos, kuri n ra tarp m s . Š vakar m s širdys turi užsidegti draugyst s jausmu kitiems, neturime b ti šykšt s. Kaip keleiviai mes turime pasiimti su savimi tai, kas geriausia, - pa ius gražiausius jausmus ir mintis. Mums reikia ir maisto, gero maisto - Evangelijos žodžio, sakramentin s duonos. Be šito bus sunku mums keliauti. Jau ši nakt turime iškeliauti - iš nuod mi vergov s krašto, iš nusimimimo ir nevirties krašto. Turime keliauti tyrus - juos per jus, m s laukia pažad tasis kraštas, m s

laukia Dievas. Jis turi mums parengt s vaišes, kurioms nebus galo. Jis mus aptarnaus.

Š vakar m s širdys turi b ti neramios, jautrios, pasiruošusios žygiui, atidžios ir išmintingos. Mes turime b ti draugiški, paslaug s vieni kitiems, vieningi šioje kelion je per tyrus, tuo r s iu laiku, kol pereisime mirties rib . Š vakar prisimename taut , kuri patik jusi Viešpaties pažadu išsireng žyg . Prisimename J zaus atsisveikinim su savo draugais, - to m s bi iulio iš Nazareto, kuris, mus myl damas, ženg mirties bedugn , kad pasiekt savo T v . Mes prisimename atsisveikinim ir iške-liavim , vergov s pabaig ir išlaisvinimo pradži , badme io pabaig ir soties pradži .

Kadangi esame keleiviai, turime b ti tvarkingi, drausmingi, pagarb s vieni kitiems ir paslaug s. Dievas eina pro šal ir si lo mums sutaikinim , si lo sa-vo draugyst tiems, kurie yra pasireng per vaišes susitaikyti vienas su kitu, kurie pasireng atsižad ti savimeil s ir pasireng myl ti.

Š vakar Viešpats li di d l t , kurie nedalyvauja šiose šventose vaiš se, kurie nes da prie draugyst s stalo, nieiško bendros kalbos su kitais. Jis palieka juos tamsoje, kur mirtis vaikšto šalia. O tiems, kurie ištiesia vienas kitam rank , kurie dali-jasi duona ir druska, tuos Jis globos, tiems atiduos

save kaip auk , duos save kaip maist , kad b t gyvi ir stipr s ilgoje kelion je per tyrus. Jiems Jis bus maistu, kuris visiškai pasotina šird . Jiems Jis bus g - rimu, kuris galutinai nuramina siel . Jiems Jis taps tarnu, kuris plaus j kojas, j dulkinas ir žaizdotas kojas, j purvinas kojas, suteptas ilgame kelyje.

Dievas š vakar teikia palaim visiems, kurie jos trokšta. Jis nuima nuo j nuod mes, kaltes. Jis pats tampa atpirkimo ožiu ir eina tyrus ir mirt , kad sunaikint vis nuod mes. Jis tampa vienišuoju d l m s , kad mes taptume bendruomene, šeima. Jis tampa kalt mis apkrautu d l m s , kad mes b - tume be kalt s. Jis miršta už mus, kad mes gyventu - me, prisikeltume ir pasiektume amžino gyvenimo šal . Tod l susirinkome š vakar vaišes, meil s vaišes. Kad Dievas gal t šit neapsakom nakt veikti m s gyvenime ir m s sielose. Branginkime šias eucharistines vaišes, kurios yra ženklas, kad Dievas yra su mumis ir veda mus nesibaigiant gyvenim !

GYVENIMO MSL

Žmogus - tai besikeičianti būtybė, tai būtybė su daugybe veidų. Jis niekad nebūna vienodas. Štai: krikščioniškas veidukas, kurio bruožai dar neišryškėję; nerpestingas vaikas, dar nesusidariusio su gyvenimo msl mis, veidas; jaunuolis, degantis ir ryžtingas, pasiryžęs gyvenimo kovai; pagyvenusio žmogaus veidas, kuriame jau matyti patirtų sunkumų antspaudas, kuriame jau pdsakus paliko dvasiniskos kovos; senelio veidas, kuriame jau nebedaug energijos, bet labai daug gerumo ir gilios išminties; pagaliau ir ligos bei skausmo iškamtuotas, šaltu mirties prakaitu aprasojamas veidas, kurio lediniame žvilgsnyje sustingusi ašara. Kuris iš šių veidų yra tikras? Sunku atsakyti. Žmogus ne apie viską mąsta kalbintis: kai kuri klausimais jis neliečia ir nori būti kuop

toliau nuo j . Ta iau ir tai, ko žmogus nenor t nei žinoti, nei patirti, irgi susij su juo. Žmogus nor t b ti visada jaunas ir stiprus. Kai jis žvelgia savo jaunyst s fotografij , kuri jau priklauso vakarykštei dienai, jo širdis tarsi sukraujuoja: buvau tu, kuo niekad daugiau neb siu... Ir ta širdis ne tik skausmingai kraujuoja, bet ir tiesiog sustingsta iš siaubo, kai sieloje regi kita - mirštant j .

Mes nenorime mirti, ta iau esame mir iai atiduoti, ir jos geležin s rankos laiko mus apgl busios kiekvien minut . Mirštantysis turi pakibti tarp dangaus ir žem s, nes mes nei ia, nei ten dar nesame namuose: dangus toli, o žem - ne t vyn . Mirštantysis turi vienas, vienišas b ti: visi traukiasi nuo jo bailiai t valand , jausdami, kad yra bej giai j su-laikyti. Mirštantysis lieka it žmogus, prikaltas prie dviej medžio skersini , kurie susikryžiuoja per jo šird , j perverdami. Ir jis prikalamas tvirtai, nes m s laisv šioje žem je surakinama b tinybi ir neišvengiamybi pan iais. Mirštan iojo širdis perveriama, nes galiausiai žem je viskas mus sužeidžia: viskas pavirsta smaili , aštri iet ir išspaudžia iš m s širdies paskutinius kraujo lašus. Mirštantysis turi ir eršk i vainik nešti, nes žmogus daugiau ken ia ne tiek k nu, kiek siela.

Šio mirštan iojo vaizdo mes nenor tume matyti: jis toks skaudus ir gniuždantis. Bet Dievas tai mums parod Did j Penktadien , kai buvo pasmerktas miršiai Jo S nus. T dien kažkas (Pilotas) pasak : „Štai žmogus" (Jn 9, 5). Vienas apaštalas raš , kad krikš ionys yra tie žmon s, kuriems J zus Kristus buvo parodytas kaip nukryžiuotasis (plg. Gal 3, 1). Vieniems jis yra papiktinimas, kitiems - kvailyst , o tretiems, kurie yra pašaukti, Jis yra Dievo galyb ir išmintis (plg. 1 Kor 1, 23). Kan ia visada mums atrodo beprasmiška ir mes klausiamo: kod l? Už k ? Bet kai Dievas mums parodo kan ios paveiksl , pagal kur ir mes esame sukurti, tada, ži r dami j , mes matome jau ne tuštum , ne beprasmyb , ne tai, kas yra skaudžiausiasis m s b ties klausimas be atsakymo. Su šiuo klausimu Dievas duoda ir atsakym . M s gyvenimas yra m sl , kuri mums likt be džiuginan io atsakymo, jei Dievas neb t mums parod s savo S naus kaip paniekinto, ken ian io ir bej gio žmogaus. Dievas iš meil s mus išleido pa-saul , iš meil s mums ir savo S nui leido už mus kent ti, tad Dievas turi ir atsakym visas skaudži - sias m s b ties m sles. Nuo tada, kai amžinasis Dievas prisi m mirtingo žmogaus pavidal ir ant kryžiaus mir taip, kaip kiekvienas mes mirštame, nuo tada žmonija turi dr sos žvelgti kryži , j kabinti

savo kambariuose ant sienos, juo pakeles puošti, j ant kapo pastatyti. Kryžiuje ir Nukryžiuotojo kan- ioje žmonija mato savo b ties m sli sprendim .

Koks gali b ti šis sprendimas? Senieji Bažny- ios mokytojai sakydavo: „Visa, kas prisiimta, yra atpirkta“. Vadinasi, visa, k Kristus prisi m , visa tai pašventino ir atpirko, nes visa tai tapo Dievo gy- venimu ir Dievo dalia. Jis prisi m mirt : taigi mirtis yra kažkas daugiau, kažkas kita negu žengimas tuš i kapo beprasmyb . Jis prisi m vienišum , ap- leidim - Jis vis buvo paliktas ir apleistas: taigi šis r stus ir slogus vienišumas slepia savyje pažad , kad Dievas yra arti. Jis prisi m nepasisekim , - juk Jo užmojai, darbas ir planai atrod suduž , vadinasi, nes km gali b ti tariama - ji gimdo pergali . Jis pri- si m t kraupiausi b sen , kai žmogus jau iasi Dievo apleistas: vadinasi, Dievas yra arti tada, kai mums atrodo, kad Jis apleido. Kristus visk prisi - m - visas m s dalios valandas, šviesias ir tamsias akimirkas, pavasario dienas ir rudens naktis, jau- nyst s grož ir mirties šeš lius. Jis visa tai prisi m , visa pašventino ir visa atpirko.

Nuo tada, kai kryžius Golgotoje iškilo, žmonija jau ia, kad paguodos yra kent jime, šviesos - li de- syje, kad gyvenimas yra mirtyje, o susitikimas - išsi- skyrus. Ant vieno žymaus eko, mirusio 1948 m.,

kuris daug met buvo savo tautos ministru ir prezidentu, kuris ekams toks brangus, kaip kad mums Basanavi ius ar Kudirka, - tai dr. Eduardas Benešas, - antkapio yra tokie žodžiai: „Per mirties vartus amžin j gyvenim ".

Bet gal mes tuo netikime, to nesuprantame? Mes painioti slogios žemiškos tikrov s tinkl , iš kurio, atrodo, n ra jokios išeities. Gal mes nejau iame, kad visa yra atpirkta? Mes galvojame, kad Didžiojo Penktadienio tamsa liko visiems laikams? Gal ne vienas m sto: aš galiu priimti Nukryžiuotojo paveiksl ir su meile aš J žvelgiu, bet nesuprantu, kaip šis ken iantis ir mirštantis žmogus gal t b ti išganymu ir šviesa m s gyvenimui, kuris ritasi mirt ...

Tenutyla valand lei m s viduje visoks r pesi ir aistr triukšmas! Atsiklaupkime po kryžiumi, ir, su meile j žvelgdami, mes išgirsime kelis žodžius, kuriuos ištar šis Žmogus, gaubiamas mirties tamsos: „T ve, Tavo rankas atiduodu savo dvasi !" Taigi ir kan ioje b dami esame gerojo Dievo - T vo - rankose, ir mirdami mes ir toliau liekame gyvi, nes kent dami ir mirdami mes esame Dievo gl byje. Kaip vaikui ramu, kai jis yra ant motinos keli , nors ir labai skaudi b t proced ra, kuri jam daro medicinos sesuo ar gydytojas, taip ir mums ramu, nors k n gniaužt ligos repl s ar siel gaubt

mirties tamsa: mes esame T vo rankoje. O T vas savo vaikams nelinki nieko blogo ir gina juos nuo bet kokios nelaim s.

Vienas generolas sunkiai sirgo. Prezidentas, nor damas j pradžiuginti, padaro j maršalu ir atneša jam garb s ženkl - speciali maršalo lazda. Naujasis maršalas paima j, pavarto drebaniomis rankomis ir taria: „A i . Ji labai graži. Bet ši lazda man bus visiškai nereikalinga toje kelionėje, kuri išeinu“. Pad j s šal t maršalo lazda, rankas jis paima kryžį, j priglaudžia prie l p ir pabu iuoja... Kažkokia žodžiais neišsakoma stipryb pl sta siel žinant, kad Dievas lygiai taip pat kent jo, kaip ir aš, ir kent jo d l man s. Taigi aš neišnyksiu dulki kapinyne, mano darbas ir aukos neužpustys užmaršties smelis, man skirtas tobulas, begalinis gyvenimas pas m s vis ger j T v .

Kristus ženg mirties bedugn . Jis paragavo visk , k šis kraupus kelias sl p . Mirtyje Jis buvo kaip mirtyje - atsisak didingumo ir heroikos ir buvo tik silpnu kirmin liu. Jo mirtis nebuvo vaidinimas. Jis žinojo, k reiškia b ti žmogumi. Mirties jam niekas nepalengvino - nei tie, kurie J savo priešu laik ir už kuriuos Jis meld si, nei tie, kurie su meile apie J galvojo, d l kuri Jam tik dar sunkiau buvo mirti. Likimo taur Jis išg r iki dugno. J supo tuš iausia

tamsa - viduje ir išor je. Jis buvo vienui vienas su dusinan iu pasaulio blogiu, kuris smaug Jo siel ir gesino Jo k no gyvyb . Tas blogis buvo pasaulio kal i kalnas, kurio virš n deng griaudžiantis pasmerkimo debesis. Prieš š kal i kaln Jis stov jo vienui vienas. T vo artumos šviesa buvo tarsi persikeitusi tamsi teismo ugn . Ši valand Jis jaut si es s labai apleistas, bej gis ir niekam nereikalingas. Mirtis savo geležin mis repl mis jau verž kakl , slinko prie širdies, gniauž siel . Visiška mirtis. „Mano Dieve, mano Dieve, kod l mane apleidai?“ Ir kai Jo žemiškos b ties žvakel geso, kai atrod , jog Jis žuv s ir mir s, Jis dar prabilo: „T ve, Tavo rankas atiduodu savo dvasi !“ Yra baisu patekti gyvojo Dievo rankas, jei drauge gyventa ir myl tasi su pasaulio nuod me. „T ve, Tavo rankas atiduodu savo dvasi !“ - tai vieninteliai žodžiai, kuriais turime tik ti, turime priimti. Yra Dievas T vas ir Jo rankas galima visa sud ti. Visa. Jis visa priims.

Gal kai kas netik s tais žodžiais, sklindan iais mus nuo kryžiaus. Gali netik ti. Nuo to jam nenušvis b tis, bet tik dar labiau aptems. Bet reik t tik ti. Turime tik ti ir Golgot kelti žvilgsn . Nuo jos mums kalba Nukryžiuotasis, m s b ties paveikslas ir kartu Dievo atsakymas m s pa i gyvenimo m sl .

PO KRYŽIUMI

„Štai žmogus!“

(Jn 19,5)

Šiandien kunigui kalbėti yra sunku. Evangelijos tekstas toks iškalbingas, kad žodžiai atrodo tušti ir bereikšmiai. Ir jei šventojo teksto žodžiai nepaliečia žmogaus sielos, kaip paprasti žodžiai gali jį paveikti? Be to, šiandien visuose liturginiuose tekstuose tiek daug giliausi miniai apie Dievą, kad nieko daugiau negalima pridėti.

Bet kunigo pareiga kalbėti, bent kai ką paaiškinti. Tėb niekitai kuklus ir nedrąsus mąginimas tarti keletą žodžių apie didžiausią pasaulio istorijos vykį.

Ši drama atskleisti ir parodyti vis jos kraupumą, sigilinant fizinis ir žiaurios kančios smulk-

menas, bet ne evangeliška, nes patys evangelistai labai šykšiai apie tai pasakoja. Jie viską aprašo, pasakytume, labai šaltai, be jokio jausmo: pateikia tik pat istorinį faktą ir šiam faktui leidžia kalbėti. Daugiausia, ką mes galime padaryti, - mąginti žvelgti tai, kas glūdi už šio istorinio vykio.

Šiandien, jausdami rasi Didžiojo Penktadienio nuotaiką, mes susiduriame su paslaptimi Kryžiaus MISTERIJA. Tad mums nieko kito nebelieka, kaip tik nusilenkti ir tyliai ją pagarbinti. Kalbėti čia negalima, reikia klausytis, ar nenugirsime paskutinio gstanio Išganytojo širdies dūžio ir nenujausime, kas jaudina Dievo Sausielę ...

Kryžiaus paslaptis!

Čia susikerta visos linijos, o kas jungia dangį ir žemę, yra ant kryžiaus - tai savo rankas ištiesęs žmogaus Sausnis, kuris yra Dievo Sausnis ir kurio mirtis tapo gyvenimu miršiai pasmerktai žmonijai. Jo neišsakoma kančia švyti laimės spindesiu, nes Jis nuo amžių troško parodyti Tavo meilę pasauliui, kuris buvo užmiršęs Jūsų. Blogio galybės susitiko su savanoriška Auka, kuri - pats Nekaltumas - tapo apšaukta kalte už nusikaltus pasaulį, kad Jis teisumas praturtintų tuos, kurie buvo pasmerkimo verti vaikai.

Čia yra svarbiausias istorijos „punktas“; visa, kas prieš tai buvo vykusi, jį subga kaip tikslą, ir visa,

kas v liau vyks, iš jo išteka. Nuo pasaulio pradžios iki paskutinio teismo, nuo Adomo iki Antikristo yra viena nepertraukiama linija, ir šios linijos centre stovi Kristaus kryžius, iš kurio sklinda palaim spinduliuojanti šviesa.

ia yra visi pranaš žodžiai, ia tampa tikrove ant rojaus slenks io duotas pažadas, kad „žalio galva" bus sutrinta. ia išsisprendžia amžina vis religij m sl , kankinanti Dievo, nusid j lio ir ATSITEISIMO problema; ir išganymo ilgesys, kuriuo deg visa žem , pasotinamas neišaiškinamoje Kryžiaus misterijoje!

Istorijos atkarpa, vakar ir šiandien liturgijoje išgyvenama, yra viena iš turiningiausi , žinom pasauliui. Joks vykis neturi tiek r s ios tampos, kiek šis. Mes visi dalyvaujame jame. d miau siži r j asmenis, kurie veikia šioje didingoje dramoje, viename kuriame nors, o gal ir daugelyje iš j kiekvienas iš m s atpažinsime ir save pa ius. Visi susitinka su Nukryžiuotuoju, ir šis susitikimas vieniems sukelia pasipiktinim , kitiems - palaim . Jis kent jo už mus visus, mes visi J skaudiname, ir Jo kan ia mums visiems neša palaim .

Daugelis gyvenime siekia kit tiksl , o ne išganymo, tod l Kristus jiems yra papiktinimas.

Štai imperatoriaus vietininkas - jo tikslas yra karjera, kuri reikia išsaugoti. Jis plaunasi savo rankas nekaltu krauju, bet veltui.

Štai vyriausiasis Dievo tautos kunigas - jo tikslas yra aukšta vieta, bet savo elgesiu jis užtraukia praekim Dievo tautai iki paskutini j pasaulio laik .

Štai kunigai ir teologai - j tikslas - galyb . D l j netikusios veiklos žiburys pašalinamas iš j šventyklos ir uždegamas tarp pagoni .

Štai silpnas mokinys - jo tikslas - išsaugoti sveik kail : jis išsigyn , o užmokestis už tai - dvi dienos baisios graužaties ir kart lio. Ir šio išsigynimo jis niekad negal jo pamiršti.

Štai netikras mokinys - jo tikslas yra pinigai. Bet visa, k jis gavo, buvo virv , duob nuošaliam užkampy ir vardas, kuriuo šlykštėjasi visais laikais.

Štai latras ant kryžiaus - jis atrodo gana išdidžiai, - panašiai ir mes, nusid j liai, stengiam s kelti galvas, - bet kitas latras j sudraudžia: „Mes juk esame kalti, šitas juk nieko blogo nepadar ".

Štai melagingi liudytojai ir šiaip visokie užkiet j liai - j tikslas - patikti valdžiai. Ir kraujas, kurio jie šaukiasi ant sav s ir ant savo vaik , vis dar teka, pažemindamas juos istorijos scenoje.

Trumpai tariant, tai - visa žmonija, rodanti savo skurdum ; ir mes kartu ia esame!

Bet ia susirink ir Dievo draugai, nedaug j ,
bet jie tikri draugai.

Štai teisusis Tarybos narys, kuris savo žodžiu
m gino paveikti Tarybos nuomon ir sušvelninti
nuosprend . Dabar jis žmogiškam Dievo k nui pa-
rengs žemišk kap , kvepiant aromatingomis žol -
mis ir tepalais.

Štai kažkoks svetimšalis, kuris buvo priverstas
pasaulio Išganytojui palengvinti našť . Atlyginimas
už tai: abu jo s n s, Aleksandras ir Rufas, bus uol s
krikš ionys ir Romos bažny ios vyresnieji.

Štai pagonis kareivis - jis myli ties , ir tai, kas
jo akivaizdoje vyksta, jam daro gil sp d . V liau
Šv. Petro bazilikoje atsiras jo biustas; danguje tam,
kuris suprato, kad nužud „Dievo S n ", taip pat
bus vietos.

Štai nukryžiuotas kitas latras. Dar prieš Golgo-
tos dramos pabaig savo gailės iu jis patvirtina, kad
J zaus kent jimai nebuvo veltui. Kaip užmokest už
tai jis netrukus gavo nuod mi atleidim ir yra vie-
nintelis, kur kanonizavo - šventuoju paskelb - pats
J zus.

Štai visas b rys nuoširdžiai užjau ian i mo-
ter . Už j meil ir raudas Viešpats joms atsilygina
draugiškai sp damas: „Jums blogiau kaip man!
Verkite savo vaik !"

Štai ištikimas mokinys, kuris drisiai kartu su Juo jo, o dabar po kryžiumi stovi. Testamentu jam Jzus palieka tai, k dar tur jo - savo kenian i Motin .

Ir štai pati sopulingoji Motina. Kai „antrasis Adomas“, - taip apaštalai vadina Išganytoj , - kybo ant kryžiaus ir baigia visos Adomo gimin s atpirkim , Ievos didžioji dukra stovi po kryžiumi ir aukoja, lyg kunigas ostij ant patenos, tai, kas jai yra brangiausia. Ir ji gauna atlyginim : kit S n , o su juo ir mus visus, kuri broliu Jzus tapo, kai po jos širdimi prisi m m s prigimt .

Prie Jzaus kryžiaus susirenka žmonija su visais savo šviesiais ir tamsiais bruožais. Kariuomen sukelta ant koj , plakas neapykantos bangos, Krist skrieja paniekos str l s, aidi k jo sm giai, pl stamasi, keikiamasi, girdisi verksmas, aimanos... Tik vienas žmogus tyli; ištisas valandas tyli. Lyg didelio laikrodžio reti d žiai nuo kryžiaus pasigirsta septyni l tai ištarti žodžiai. Trumpi, bet gil s ir svarb s. Daugiau jau nebeturi k pasakyti ŽODIS. Visiškai nutyla.

Vienišas, nutil s, tap s pasaulio centru, kur sub ga ir susikerta visos linijos, kybo Jis ant kryžiaus, o aplink pamažu tiršt ja juoda tamsa. Jis, didingas,

lieka vienas užbaigti kas dar neatlikta - išgerti skausmo taurę iki paskutinio lašo.

Viešpatie, ar gal tume nujausti, kas Tavo sieloje dedasi? Ar gal tume nugirsti Tavo širdies silpną jausimą džiaugsmą?

Trumpai valandėlė Tu atveri burną ir tarsi atskleidi save. Tavo lūpos šnabžda Dovydo psalmę apie kenčiantį Mesiją. Tavo mintys skrieja pas Tave, sukasi apie mus ir aukščiau. Nors tavo kūnas beveik sutrintas, it kirminėlis ant tako, ir vidus dega troškulio liepsna, Tavo sieloje tyliai aiduoja psalmės tonai.

Tikrai Tu, bėdamas Dievas, negalvojai, kad „nusižeminti iki kryžiaus mirties“ reiškia save apiplėšti.

„Dievas taip mylėjo pasaulį“, kad „nepagailėjo Tavo sūnų“ ir atidavė tamsos ir pikto rankas, kad „kiekvienas, kuris tiki Tave, nepažūt, bet turėtų amžiną gyvenimą!“

Ir štai Švenčiausiasis, tapęs kaip nusidėjėlis, atsisteisias už viso pasaulio kaltes ir turi nugarintis pačias baisiausias gelmes - bedugnę, kurioje nejaujamas Dievo artumas, kurioje patiriamas visiškas apleidimas: ELI, ELI!

Kiek reikėjo už tai sumokėti, kad būtų sutrinta žalia, kuris buvo apraizgęs visą žemės rutulį, galva! Nenuostabu, kad žemė drebo, kai perverta ranka ją išvadavo iš blogio gniaužtų.

Kiek daug reik jo, kad b t išpl šta iš mirties gl bio žem , nuklota lavonais! Nenuostabu, kad kapai atsiv r ir užmig teisieji vaikš iojo.

Kiek daug reik jo, kad nuod m s š lsmui b t padarytas galas! Dabar ji tiek turi galios, kiek mes jai leidžiame. Nenuostabu, kad Tave, Viešpatie, apgaub tamsa, ir kan ia sužalojo Tavo k no grož .

Kiek daug reik jo, kad b t prakeiktai giminei atidaryti vartai dangaus T vo šird ! Nenuostabu, kad Jeruzal s šventyklos uždanga pusiau plyšo.

Žmoni apleistas ir pamestas, pamirštas lyg neišsipild s sapnas... Dievo apleistas, lyg b tumei TU, o ne AŠ paklyd s vaikas... Viešpatie, Tu likai vienišas r s ioje, kur ioje tyloje. Ir Tavo širdis nustojo plakusi...

Kur mes - tu ir aš - stovime, kuriai žmoni grupei priklausome?

Gal tai, kuri nenori nieko žinoti apie atpirkim , nes „ne taip jau bloga yra gyventi?" Kiek yra žmoni , kuriems nereikia jokio atpirkimo! Pasiži r kite savo šird - ar liepsnoja joje atpirkimo ilgesys?

Kas galvoja apsieiti be Išganytojo, to sielai grešia amžina praž tis...

O gal mes priklausome tai žmoni grupei, kuri ilgisi atpirkimo, bet tik s lygos, kurias nurod Atpirk jas, nepriimtinos? Tik ti Dievo nukryžiuot j S n , nešti mažus ir didelius kryžius, rinktis

prie Aukos altoriaus ir atpirkimo vaisius skinti prie klausyklos langelio? Verta prisiminti, jog esame pakrikštyti Jo mir iai!

Junkim s šiandien su visais ir visa Bažny ia, d - kodami Dievo Avin liui, garbindami kryžiaus med ir ryždamiesi niekada nesig dyti Nukryžiuotojo, o didžiuotis ir girtis Kristaus kryžiumi, iš kurio mums kyla palaima ir kuris yra vienintelis gyvenimo medis naujoje Dievo karalyst je!

Teplaka m s širdys džiaugsmu, kad nereikia mums ieškoti gailastingojo Dievo ir laužyti galv , kaip laim ti Jo malon : išgyvendami šiandien tai, k Bažny ia m s akims ir sielai rodo, mes jau turime gailesting j Diev !

Tyliai tegarbina m s širdys, keliams suklorus prieš Jo kan ios ženkl : Ave crux, spes unica - sveikas, kryžiau, vienintele viltie!

Ir te simena m s s žin s, kad Kristaus kan ia dar nepasibaig . Kiekvien kart , kai neteisyb s kir-iai užgauna ir nuli dina ar sukruvina nekalt j , kai vargšas prikalamas prie kryžiaus ir niekas negirdi jo šauksm , Viešpats dar nenuimtas nuo kryžiaus... Jei mes stengiam s, kad b t pasaulyje mažiau tamos ir neteisyb s, mažiau ašar ir aiman , mes, kaip tas dr susis ir gerasis Tarybos narys Nikodemas, padedame nuimti Viešpaties k n nuo kryžiaus.

GIN AS D L KRYŽIAUS

Šiais laikais nusikalt liams stato kartuves. Senov je - kryžius statydavo. Daug kryži buvo pastatyta Romos imperijoje, t kstan iai, bet n vienas iš j neatkreip žmoni d mesio, išskyrus t , kuris prieš 2000 met iškilo Palestinoje, prie Jeruzal s, Golgotos kalne. Prie šio kryžiaus prasid jo gin as, kuris neužsibaig ir šiandien. Tai kryžius, ant kurio mir pasaulio Gelb tojas. Keista: ši mirtis tur jo sujungti žmonij , bet buvo priešingai. Stov dami prie Nukryžiuotojo, vieni su neslepiamu pasitenkinimu steb jo paskutines Jo gyvenimo minutes, kiti tik josi, kad dar ramiai po to pagyvensi , nes jau nebebus šito maištininko, treči, džiaugdamesi savo pergale, šaip si iš Ken ian iojo: „Kitus išgelb davo, o pats sav s negali išgelb ti", „Tenužengia nuo kryžiaus,

tai tik sime juo". Bet buvo ir toki , kurie, matydami kas dedasi, kalb jo: „Tikrai jis yra Dievo S nus".

Tada prasid jo gin as. Ir jis nesiliauja jau 2000 met ir t sis iki pasaulio pabaigos. Yra žmo- ni , kuriems šis ženklas - „prietarai", tod l su nir- šiu kryžiai griaunami - pakel se, žuvimo vietose [...]. Kiti gerbia kryži - juo but papuošia, ant kr tin s viešai nešioja - bet šis ženklas jiems tik papuošalas, nieko nesak s apie auk , pareig . Tokie žmon s su- derina mald ir mel , rožan i ir vagyst , tik jim ir buržujaus, kuris sau visk leidžia, dvasi . Jie lai- ko save tikin iais, bet j religija - patogum religija, be aukos ir kryžiaus.

Kai Kristus vaikš iojo po savo žemiškos t - vyn s kaimus ir miestelius, J dažniausiai supo pa- prasta liaudis, suvarg , neturtingi žmon s. Taip buvo ir po jo mirties. Taip yra ir šiandien. Kam dažniau- siai Kristus yra paguoda? Tiems, kuri duona ap- laistyta s riu prakaitu, kuriems teisingumas ir s ži- ningumas yra šventa, kurie neveng šeimos naštos ir tauta per juos tapo stipresn . Ši žmoni atsto- vai, steb dami Kristaus mirt , sak : „Tikrai šis yra Dievo S nus". Iš ties kryžius yra ženklas t verty- bi , kurios reiškia civilizacij , kult r .

Vieniems kryžius atrodo prietaras, nesusipra- timas, nes mon , visko galas, o kitiems - išmintis,

pradžia ir pergal . Kryžius kalba apie meil , auk , pergal , pasišventim , o tai kaip tik yra žmogaus orumo, jo didyb s ir jo gyvenimo pagrindas. Neseniai viename pedagog susirinkime buvo kalb ta, kad šiandien skaudinti, skriausti kit žmog yra malonumas, kad formuojasi nauda pagr sta moral : mažiau ir lengviau dirbk, daugiau pinigų paimk, nežiopsok ir iupk, ko kitas nesp jo nutverti, bendrauk tik su tais, iš kuri tau bus naudos, suprask, kad b ti geram - nemadinga. Šitokia moral formuojasi ten, kur kryžius negerbiamas. Jei norime išsaugoti kult r , jei norime tur ti s žining , teising , dor žmoni , gerbkime kryži . Juk visa praeities kult ra, kuria mes naudojame s ir g rim s, sukurta rankomis t , kurie gerb darb ir pareig , kuriems meil ir k dikis buvo tai, kas šventa, kurie globojo sen žmog ir myl jo medel , žolyt , kuriems kryžius buvo šventas.

Kryžius... Vieni jame mato pavoj - pavoj savo egoizmui, pasileidimui, k niškumui; kiti jame mato patvirtinim savo pareigingumo ir pasišventimo kitiems. Amžiai b ga, o gin as d l kryžiaus tebesit sia. Taip pat ir gin as d l Kristaus. Turb t n ra žmoni kalboje žodži , pa i geriausi ir pa i bjauriausi , kurie neb t buv ištarti kalbant apie Krist ir Jo darbus. Užtenka, pavyzdžiui, paskaityti

XVIII amžiaus rašytoj k rinius, kai gin as apie Krist ypa stipriai siliepsnojo. Štai keli pavyzdžiai: „eilinis apgavikas“, „pasigail jimo vertas fanatikas“, Jo Bažny ia - „didžiausia kvailyb “ (Meslieras), Jo charakteris - „entuziazmo ir suktumo mišinys“, o Jis pats - „nes žiningas amatininkas“ ir „nevyk s cirkininkas“, kuris puikiai jau iasi tarp „minios padugni “ (Holbachas). Voltaire'as, iš pradži Krist purvais drabst s, v liau raš : „Jeigu jis buvo Dievo garbintojas, pikt j dvasi priešas ir niekš persekiotojas, aš mielai prisidedu prie jo, aš noriu b ti jo brolis („*Pokalbis tarp abejojan io ir garbinan io*“). Tuo pa iu metu gyven s Jeanas Jacques Rousseau, rašydamas apie Evangelij pasak , kad „ši dieviška knyga yra vienintel , kuri b tina kiekvienam krikšioniui, ir labai naudinga visiems, kurie n ra krikš ionys. Ji pažadina sieloje nusiteikim gerbti jos autori ir gyventi jos mintimis. Niekada giliausia išmintis nebuvo išreikšta su tokia j ga ir taip paprastai. J skaitydamas pajunti nor tapti geresniu“. Savo didžiausiame veikalė „Emilis“ Rousseau apie Evangelij sako: „Palyginkite Evangelij su filosofiniais veikalais [...]. Ar gali b ti, kad tokia nuostabi, o kartu ir tokia paprasta knyga b t žmogaus k riny s? Ar galima prielaida, kad tas asmuo, apie kur ten rašoma, yra tik žmogus?“

O Jis, Kristus, visais laikais stovi prieš pasaul , kaip stov jo tada, Did j Penktadien , Piloto r m kieme. Sumuštas, išjuoktas, purvinu skarmalu apsiaustas, su eršk i vainiku ir nendre rankoje, taip norint dar labiau pasijuokti iš Jo, kad laik save valdovu. Galime iš Jo juoktis, bet Jo negalime nuvainikuoti. Jis lemia m s likim . Mes visi praeiname pro J . Vieni liekame, kaip latras kair je, kuris šaip si iš Jo, kiti pasikeit me, kaip latras dešin je, kuris praš pasigail jimo ir j gavo.

[...]

Kurioje pus je mes stovime? O gal tik b giojame iš vienos kit ?

Kristus leidžia juoktis iš Jo, bet ar žmogus, besijuokis iš Jo, laimi k nors? Kristus jo ant kryžiaus už m s laim - neatsisakykime jos! Neatsisakykime Kristaus ir Jo kryžiaus!

V *LYKNAK IO PASLAPTIS*

K reiškia mums Velyknak io - Kristaus prisiklimo - paslaptis? Bažnyčia mums gina tai nusakyti savja kalba, simboliškai kalba. Šios nakties liturgijoje išskyla trys simboliai: šviesa, vanduo ir „naujoji giesmė" - „Aleliuja".

K reiškia šviesa? Tai pats seniausias žmonijos simbolis. Ir Šiaurėje gyvenaniam žmogui, kur mažai šviesos, ir Pietuose, kur šviesos yra sklaidingas oras. Šviesa visur žmogui reiškia kažką dieviško - ji buvo dieviškos galios atspindys, ženklas, nuo jos priklausomą žmogaus gyvenimą. Šviesa žmogui buvo daugiau negu ženklas, buvo tikrovė. Šv. Augustinas rašo, kad mes Kristą vairiai vadiname: Kertiniu akmeniu, Šviesa. „Kertinis akmuo" - tai tik vaizdis; o „šviesa", jei šie žodžiai vartodami omeny turim Kristą, yra

ne vaizdis, bet tikrov . Žemiškoji šviesa yra atspindys dieviškosios tikrov s, kuri, šv. Pauliaus žodžiais tariant, yra „neprieinama žmogui šviesa, kurioje gyvena Dievas" (plg. 1 Tim 6, 16).

Bažny ia turi dvi dideles šventes: Kal das ir Velykas, kuri liturgija atliekama taip pat nakt : ši šven i šviesa susipina su nakties tamsa, primindama mums Dievo susitikim su pasauliu, Dievo šviesos siveržim pasaulio tams , kuri priešinasi Dievo šviesai, bet ši j nugali. Kristaus drama, kurioje veikia šviesa ir tamsa, Dievas ir pasaulis, prasideda per Kal das, kai Dievas beldžiasi pasaulio duris, kuris nenori Jo priimti, nors yra Jo nuosavyb , kaip rašo šv. Jonas evangelistas (1, 5; 11). Bet tamsa negali sutrukdyti šviesai ateiti. Ji tampa „pasauliu", kai tampa žmogumi. Šio žmogaus kelias baigiasi nes kme: atrodo, kad šviesa pralaimi, sivešpatauja tamsa, o iš ties tai yra paslaptinga ir tikra pergal : pasaulis nesutrukd Dievui ateiti, kad ir kaip steng si uždaryti užeigos nam duris. Šios dramos svarbiausias momentas - Velyk laikotarpis. Tamsa griebiasi paskutinio savo ginklo - mirties. Tamsa gali surengti teism Tiesai ir Meilei, gali joms suversti visas didžiausias kaltes, šviesos Neš j gali pasmerkti. Bet Prisik limas visk pakei ia. Šviesa laimi, ji gyvuoja, ji pasirodo esanti nenugalima, o

svarbiausia tai, kad ji patraukia dalį pasaulio prieš save ir jį perkeičia. Tačiau tu drama dar nesibaigia. Dar ne galas. Pasaulio istorijoje bus dar vienas svarbus momentas - Viešpaties pasirodymas. Tačiau dar pasilieka naktis, bet naktis, kurioje jau uždegta šviesa. Kai ateis Viešpats, diena bus amžinai.

Šios nakties liturgija prasidėjo su Velykų žvakės apeiga: ši žvakė primena didžią istorijos dramą, kurioje skleidžiasi ir mūsų pačių gyvenimas. Tamsi bažnyčia, kurioje nieko nematyti, ir žmonės, stumdantys vienas kitą, - ar tai ne mūsų pasaulio vaizdas? Mes šiek tiek regime, šiek tiek žinome, bet visko nematome - pasaulis atrodo mums gėdas, beprasmiškas, kažkur nežinioni riedantis. Šiame pasaulyje net ir tikinčiam yra gėdas - Dievo artimumo jis nepastebi ir nepatiria. Žmogus skaita kasdieniniuose rapese ir kartais [...] jis regi tik tamsius: kam aš gyvenu, kokia nauda ir prasmė gyventi?

Anglų konvertitas Newmanas savo saviuotyje rašė: „Dieve, Tu gali apšviesti tamsius. Tik Tu vienas gali“. Ar mes nežinome, kaip žmonės stumdosi savo gyvenimo kelionėje, šioje pasaulio naktyje, net pargriaudami ne tik svetimuosius, bet ir artimus žmones?! Kai tamsioje bažnyčioje mes laukiame sužibant Velykų šviesos, kokia yra paguoda, jei galime pasakyti, kad Dievas žino apie šią naktį.

Ir šioje naktį, tarp mūsų, Jis yra užžiebęs savo šviesą. „Mums šviečia Kristus, - dkojame Dievui.“ Ši naktis mums leidžia pajusti, kas yra šviesa. Tai šviesumas, kurio dėka mes matome, kuris parodo kelią ir kryptį, kuris padeda pažinti kitus ir save. Tai yra šiluma, kuri teikia jėgą ir išjudina, guodžia ir pralinksmina. Tai yra, pagaliau, gyvenimas, ir šie maži, tyla plevenanti liepsneliai yra tarsi paveikslas, vaizdis tos nuostabios paslapties, kuri vadiname „gyvenimu“ ir kuris iš tikrųjų yra tik šviesos dėka. Velyknakio apeigose metu vieną valandą visa bažnyčia paskaita žiburį, - kai užsidegė savo rankose žvakutės. Tai ne tik Prisiklimo minėjimas, bet ir užuomina apie Viešpaties atėjimą, kai, pagal Evangelijos palyginimą, pasitiksime Viešpatį su dešimties žiburiais rankose. Tai tarsi dvasinis regėjimas tos didžiulios, nenusakomos šviesos šventės, kuri laukia mūsų. Tai tarsi dvasinis regėjimas Dievo vestuvių pokylio, kuris skaita nesuskaičiuojamą žiburį, - jėgą. Ar šio vestuvinio džiaugsmo bent mažiutis spindulėlis neturėtų eiti mūsų širdimi šią naktį, nušviest žvakėmis šviesos? Mums taip pat turėtų iškilti klausimas: „Ar sėdėsiu su kitais už stalą? Ar mano lempelėje bus alyvos amžinųjų vestuvių puotai? O gal krikščioniškiau yra pagalvoti ir apie dabartį?“

Pasaulis - tamsus, - tai tiesa. Bet užtenka mažos žvakelės, ir ta g di tamsa prašvies ja. Ar Dievas krikšto valand d l to nedav mums žvak s ir ugnies? Tur kime pakankamai ryžto užsidegti savo žvak : kantrumo žvak , pasitik jimo žvak , meil s žvak . Užuot aimanavus, kad naktis, turime uždegti savo mažut žibur l, kur Dievas mums dovanojo. Argi tik šiaip sau giedame: „Mums švie ia Kristus, - d kojame Dievui“?

Antrasis elementas, b dingas Velyknak io apeigoms, yra vanduo. Kaip žvak , taip ir vandens indas yra apeig centre: papuoštas žolynais, iškilmingais žodžiais išgarsintas. Graži akimirka - Velyk žvak s panardinimas, kai šviesa ir vanduo tarsi susižieduoja. Tai primena nuostab vaizd , kai upelyje ar ežere išsvystame atsispindin i saul ; tada dangus ir žem tarsi susivienija vandens ir šviesos paslapyje.

Kaip šviesa, taip ir vanduo senov s žmogui reišk kažk daugiau. Šviesa jam reišk galing dangaus j g ir puikum , kartu ir didyb , kuri gali b ti mums nedraugiška ir su kuria turime skaitytis - jos nepalenksime, nuo jos nepab gsime. Vanduo k ni ja žem s turtingum . Kas kart kent didel troškul , tas žino, k tai reiškia. Kam teko valand valandas k sti svilinant saul s karšt ir paskui netik tai rasti skaidraus, blizgan io vandens šaltin , tas žino, kad

nera nieko brangesnio už t skaidr , švar vanden . Vanduo mums primena rojaus b senos palaimin- gum ir vaisingum , kada žmogaus santykiai su Dievu buvo draugiški. Vanduo ir d l kit priežas- i yra mums mielas ir brangus: jame nusiplauna- me, paliekame dienos dulkes ir nuovarg . Žmogus išsimaud s jau iasi tarsi naujai atgim s. Senov s lai- k didžiosios upi valstyb s - Egiptas, Asirija, Ba- bilonas - buvo suk rusios net savotišk upi kult , vanden gerb , šventu laik . Up jiems buvo galinga gyvyb s teik ja, su galinga j ga besiveržianti savo vaga ir turinti galios tyrus paversti žydin ia žeme. Izraelit išganymo viltis dažnai persmelkta gyvojo vandens srov s minties. Psalmininkas kalba apie „sraunius upelius, kurie džiugina Viešpaties mies- t " (45). Pranašas Ezekielis kalba apie vanden , ištekant iš šventov s: jame bus visokios žuvies, jo pakraš iuose auga vešli ir maistinga augmenija (47). Velyknak io apeigose ypatingas d mesys skiriamas vandens paslap iai: jis yra ne tik nat ralių gyvyb s neš jas, bet tampa dar brangesnio gyvenimo vers- me - tai vanduo, ištek j s iš atverto Viešpaties šono. Pats Kristus ne kart kalb jo apie gyv j vanden , kur Jis duosi s (Jn 4, 10; 7, 37), Kristaus kryžius - tai visiškas sav s atidavimas, nieko sau nepasiliekant: kaip up atiduoda vis savo vanden kitiems, taip

Kristus save atidav . Ant kryžiaus atsiv r brangus šaltinis, iš kurio trykšta meil . ia susikaup visa, k turi vanduo: nuvalan ioji j ga, gaivinan ioji, vaisingoji, guodžian ioji. Per Krikšt teka šis upelis iš Kristaus kryžiaus per vis Bažny i ir „džiugina Viešpaties miest ". Šiame vandenyje mes atgims-tame. Tai vienintelis vanduo, kurs pasaulio tyrus paver ia derlinga žeme. Ten, kur neapykanta ir sa-vimeil , ten - tyrai; kur yra meil ir paslaugumas, ten yra tikrasis gyvenimas. Neužmirškime, kad šis brangusis pasaulio šaltinis ištryško ne iš kryžiaus ir mirties - ne, bet iš atsidavimo, iš radikalaus atside-avimo, iš aukos.

Kai Velyk žvak panardinama vandens ind ir tarsi simbolizuoja dangaus ir žem s susižiedavi-m , vestuves, šis liturginis veiksma gali mums pri-minti ir kit ties . Reikia, kad šios žem s ribotas vaisingumas b t praturtintas didži ja Dievo ka-ralyst s gyvyb s paslaptimi. Tai primena mums apie žem s sudievinimo stebukl : visa, kas kilnu, vertinga ir tyra, než sta, bet perkei iama amžinos b senos didyb ir garb . Šio pasaulio vandenyse atsispindi saul ir tai mums primena t tikrov , kuri Šventasis Raštas vadina naujuoju dangumi ir nauj ja žeme.

Tre iasis Velyk elementas - tai „naujoji gies-m ": „aleliuja". Beje, ši nauj giesm tikr ja šio

žodžio prasme giedosime tik „naujajame pasaulyje“, kai Dievas, anot Apreiškimo (2, 17), pašauks mus „nauju vardu“, kai viskas bus tap nauja. Bet visa tai jau galime nujausti sulauk didžiojo Velyknakio džiaugsmo. Kas gi yra giesm ? Tai džiaugsmo proveržis. Jei sakoma, kad šventieji danguje gieda, tai yra vaizdingas pasakymas, jog visa j b tyb yra perimta džiaugsmo. Giedojimas reiškia, kad žmogus yra perženg s „sauto“ racionalumo ribas ir patek s džiaugsmo ekstaz . Velykiniu giedojimu žmogus nori išsakyti savo jausmus: pirmieji krikščionys šiam tikslui vartojo sen hebrajišk „Heleluja“, kuris reiškia „šlovinkit Viešpat " (*hallei* - šlovinti, *Yah* - Viešpats). Jie nevert to žodžio gimt j kalb . Ne kiekvienas žodis yra išver iamas, ne kiekvienas jausmas duodasi žodži nusakomas. Džiaugsm galima reikšti ir be žodži . Kartais širdis yra tokia pilna, kad stinga žodži . Tai b dinga daugelio taut dainoms ir giesm ms, kai džiaugsmas išsakomas bežodžiu dainavimu, vienu ar kitu skiemeniu. K daryti, kai širdis pilna džiaugsmo, o žodži stinga? Žmogus dainuoja be žodži .

Taip yra ir su m s „Aleliuja“. Tai išraiška džiaugsmo, kuris netelpa sieloje, veržiasi iš širdies. „Aleliuja“ - tre iasis simboli dramos elementas Velyk liturgijoje, kuris susij s su pa iu žmogumi, tai

jis dainuoja ir gieda. Jis atsiskleidžia mums gili paslaptis - mūsų ateities paslaptis: kada nors visa mūsų būtis taps vienu nesibaigiančiu džiaugsmu. Pam stykime apie tai! Ar netur tume bent ši nakt užmiršti visus debesis, visas baimes, visus mažmožius, visus rėpesius ir atverti savo širdį tai didžiai galimybei, kuri slypi mumyse kaip ateitis, kaip busimoji tikrovė, kaip didžioji Dievo dovana, kaip amžinoji Dievo draugystė su mumis, ir iš visos širdies giedoti ALELIUJA?!

PER JIMAS

(Velyknaktis; Iš 14)

Nedaug ia m s susirinko. Velyknaktis taip nejaudina žmoni kaip Kal d naktis, bet savo reikšme vis tiek yra nuostabus. Žinome, kad rimtos muzikos koncert nedaug susirenka t , kuriems r pi estrada ar šokiai: juk rimtai muzikai klausyti reikia išlavintos ausies. Be to, dabar v lus metas - daug kam poilsis r pi. Bet kai kas šven ia, ir mes šven iame. Koki švent ? Be abejo, atsakysite, kad Prisik - lusio Viešpaties! Bet yra ne visai taip. Iš ties mes šven iame savo švent .

Kažkas panašaus b na, kai šeimoje šven iamos sidabrin s ar auksin s vestuv s. „Prieš 25 metus...“, „Prieš 50 met ...“, - ima pasakoti jubiliečiai, mintimis nuklyd savo jaunas dienas. Tai, k jie pasakoja suaugusiems vaikams, jau seniai yra žinoma,

bet t dien tai skamba kažkaip naujai. Ir kai žilas vyriškis kreipiasi savo gyvenimo draug : „Žinai, atsimeni, kaip tada..." Ji palinguoja galv , nusišypso, ir jos atmintyje iškyla an , seniai prab gusi , dien vaizdai.

Panašiai yra ir šiandien, kai mus gaubia vakaro šeš liai. Bažny ia - Dievo tauta - prisimena savo pa ios prab gusias dienas, savo pradži . Jos, pasakytume, vestuv s vyko Jeruzal je tada, kai Kristus prisik l ir prad jo gyventi drauge su ja. Bet ši diena dar turi ir ilg istorij , be kurios mes nesuprastume ir Bažny ios istorijos. Neatsitiktinai J zus buvo nužudytas ir prisik l žyd Velyk metu, kai žydai mini savo prot vi iš jim iš Egipto. Šio iš jimo metu Dievo tauta ypatingu b du susitiko su Dievu. Izraelio tautos iš jimas yra ne tik žyd , bet ir krikš ioni tik jimo pradžia.

Šis faktas domina ne tik šiaip tikin iuosius, bet ir mokslininkus. Šiandien istorikai su neabejotinu tikrumu sako, kad tai vyk XIII a. prieš Kristaus gimim , kai Egipt vald Ramzis II. Kaip vyko pats per jimas per j r , ne visiškai mums šiandien aišku, panašiai kaip mes nežinome ir Prisik limo smulkmen , kadangi n ra liudinink , o tik Prisik lusysis. Istorikai gali nustatyti, kad apie t laik prie Nilo deltos dirbo svetimšaliai semitai: galb t j buv ne

per daugiausia. Paskui jie pasitrauk Sinajaus pusiasalio dykum . Juos vijosi gausus Egipto pasienie i b rys, bet d l neaiški priežas i negal jo j sulaikyti. [...]

Žydai v liau kasmet min davo š per jim per j r : tai buvo j Paschos švent . Ši žyd Pascha nušvie ia Kristaus Pasch . Kaip Dievas, pad damas žydams išeiti iš Egipto vergov s, pasirod es s savo tautos Gelb tojas, taip J zaus prik limu Jis išgelb jo vis žmonij iš nuod m s ir mirties statymo, kaip sako Paulius (plg. Rom 8, 2). J zui sutraukius mirties grandines, mes palikt j sakrament - Krikšto ir Atgailos - d ka gauname dal šioje naujoje tikrov je. Dievas veikia vienas, - tada apaštalai buvo pasyv s ir išsigando, kaip buvo apimti siaubo ir žyd prot viai prie Raudonosios j ros.

Šis pasakojimas atskleidžia ir šios nakties apeig ženklus: žmon s renkasi bažny i vakaro priemoje, tamsai gaubiant žem , širdys m sto apie „Krist , kurs yra šviesa“; sužinojus atpirkimo žini , kai aplinkui - nakties j ra, sužiba žvaki žibur liai: „Mes atpirkti, mes išgelb ti!“ - kalb te kalba džiaugsmu žiban ioms maldinink akims.

Vieno rašytojo (Franzo Kafkos) apsakyme „Kin siena" yra toks pokalbis:

- Kur eini?
- Nežinau, bet noriu eiti iš čia!
- Kur?
- Toliau.
- Ar turi savo tikslą ?
- Taip, kuo toliau iš čia!

Tai tragiškas pokalbis: nežino, kur eiti, bet kad tik toliau iš čia, kur viskas klysta, kur taip sunku. Tai ši diena žmogaus situacija. Technika padeda žmogui dirbti, tiek daug privalo visoki patogumai, o jam negerai, jis bėga. Kažko ilgisi, trokšta, jis pilnas baimės, jis bijo net artimo žmogaus. Jo siela yra tarsi radijo aparatas, kuris kartu „užgriebia“ dvi stotis. Jo sieloje vyksta kova tarp to, ką jis privalo daryti, ir to, ką jis iš tikrųjų daro. Jis norėtų būti angelu, o dažnai pavirsta gyvuliu ar žvėrimi. Kas išvaduos jį iš šio vidinio pakrikimo? Pasaulis jam atleidžia visas nuodmes, atimdamas iš jo atsakomybę, nereikalaudamas vidinės tvarkos, jokios savidrausmės nei dėl savęs, nei dėl kitų, bet jis jaučia, kad taip gyventi negalima, kad reikia išeiti iš šios jausmų, aistrų ir nesmonių klampynės. Tačiau kas jį išves? Jis jaučia, kad jo paties jėgų jam neužtenka.

Apie izraelitus rašoma, kai jie laimingai perėjo Raudonąją jūrą, kad jie tikėjo Viešpatį ir Jo tarnu

Moze (plg. Iš 14, 31). Kai vyko antras lemiamas Dievo sikišimas mūsų pasaulio istorij , apaštalai raš : „J z Dievas prik l , ir mes visi esame Jo liudytojai" (Apd 2, 32)*. Mes kvie iame tik ti Tuo, kurs pasak : „Aš gyvenu, ir j s gyvensite". Kas kitas taip dr st pasakyti? Jis, Kristus, antrasis Moz , mus veda iš mirties nesibaigiant gyvenim . Su Juo eidami mes nepaklysim. Juo sekdami mes tikrai išeisime iš gundym , sielvarto ir mirties nakties. M s gyvenimas yra tik per jimas - pascha. Bet jei mes su Kristumi einame, šis per jimas yra jimas ne nakt , o amžin dien .

Izraelitus g sdino sunk s kovos vežimai, bet kai Dievas pad jo, tie vežimai klimpo dumble. Izraelitai, pamat besivejan ius egiptie ius, dejavo, bet, paskui džiaug si. Dejoni kupinos mūsų širdys, bet jei laikysim s Kristaus ir mūsų širdyse degs tik jimo ir meil s žvakut , sulauksime valandos, kai mūsų siela džiaugsis amžina pergale.

* K, 1972: „T J z Dievas prik l , ir mes visi esame šito liudytojai.'

PRISIK LIMAS

(Velyknaktis)

Esame labai apsipratę su mirtimi. Kasdien gir-dime, kad tiek ir tiek žmoniai žuvo eismo nelaimėse, televizijos ekranuose matome žymiųjų žmonių portretus, apvestus juodu kaspinu, - pažiūrime, pasiklausome ir tuojau tai užmirštame. Viena muziejuje galima matyti senovės Egipto faraono Tutanchamono mumiją - brangiame karste gulint žmogaus, kuris nors ir buvo valdovas, bet mirė kančioje ir vienišas, kaip ir mes. Kas šiandien mąsto apie Tutanchamoną ar apie Napoleoną, ar Petrą Didį? O juk tai buvo didžioji anksčiau laikų asmenybė.

Tik vienas mirusysis neištrinamai sirašė žmonių atmintį. Tai keliaujantis pamokslininkas Jėzus iš Nazareto, arba, kaip mes jį vadiname, Jėzus, kuris daugiau negu prieš devyniolika šimtmečius gyveno Palestinos

valdytojo Piloto buvo pasmerktas mirti ir mir ant kryžiaus, kaip ne vienas to meto žydas, kuri vardai liko nežinomi. Šio mirusiojo vardas liko per amžius gyvas atmintyje, o Jo nužudymo rankis - kryžius - tapo garb s ženklų. Kod l šis Mirusysis nedingo užmaršties gelm se? Mes, tikintieji, žinome tik vien atsakym : Jo k nas nepasiliko kape. Ir šis k nas pri-mena apie kit , nauj tikrov .

Dar daugiau: kaip liudija apie J Evangelija, Jis pasirod gyvas daugeliui - pirmiausia moterims, kurios lank Jo kap , o paskui savo mokiniams. Moterims pasirod s Jis pasak : „Eikite ir pasakykite mano broliams" (Mt 28, 10).

Šie žodžiai yra verti d mesio. Kiekvieno susitiki-mo su Prisik lusu metu, kaip rašoma Naujajame Testamente, mokiniai išgirsta paliepinim : „Eikite pas savo ir mano brolius".

Moterys, J pama iusios, iš pagarbos puola ant žem s. Bet Jis siun ia jas toliau. Prisik limo žinia pir-miausia mums skelbiama ne tam, kad garbintume Prisik lų , o tam, kad kažkur eitume. Ji, ta žinia, neatidaro mums vart palaimint j sal , esan i toli nuo šio pasaulio ir jo negand ; ji siun ia mus pasaul , varg , neapykant ir mirt . Niekas ne-gali susitikti su Prisik lusu, neb damas Jo pasi-s-tas pas brolius.

Kod l yra taip? Kad tai suprastume, reikia prisiminti pradži .

Visada buvo žudomi nekaltieji. Pirmasis iš minim Šventraštyje yra Abelis. Apie j rašoma: „Jo kraujas šaukiasi dangaus. Dievas klausia Kain : „K tu padarei? Tavo brolio kraujas šaukiasi man s...“ J zus, išreikšdamas skausm d l Jeruzal s užkiet jimo, prisimin senus laikus: „Jeruzale, tu iki šiol žudai pranašus, pradedant teisiuoju Abeli “ (plg. Mt 23, 35).

J zus yra vienas iš t nekaltai nužudyt j . Apie J Naujajame Testamente sakoma, kad Jo kraujas šaukia garsiau už Abelio krauj (plg. Žyd 12, 24). š šauksm Dievas atsiliep . J zaus, nekaltai nužudyto, Dievas nepaliko mirties bedugn je - prik l J ir išteisino prieš vis pasaul .

To reik t neužmiršti. Juk J z nužud ne kažkokie piktavaliai, bet religingieji žmon s. Jis buvo nužudytas ne tod l, kad b t vien ar kit žmog nuskriaud s, o tod l, kad, „pamaldži j “ nuomone, paniekino Dievo garb . „Mes turime statym ir pagal š statym jis turi mirti!“ Jis pasirod kaip ramyb s drumst jas. Jis stojo už tuos, kurie „pamaldži j “ buvo atmesti ir vengiami. Jis bendravo ir prie to paties stalo s do su tais, kurie ano laiko „padori j “ buvo pirštais badomi. Tod l jis buvo pašalintas iš visuomen s, net nužudytas.

Bet Dievas išteisino J, o ne tuos, kurie J vardan švent tiksl nužud. Dievas patvirtino Jo keli, o ne t, kurie galvojo, kad Jo mirtimi jie pagerbsi Diev ir užtikrinsi liaudžiai tvark ir ramyb.

Kristaus prisik limas - tai Dievo išš kis tiems, kurie žmog pavergia, nors tai b t daroma ir d l jo gerov s. Kristaus prisik limas - tai Dievo sukilimas prieš visus, kurie kliudo žmogui b ti žmogumi ir ramiai gyventi, nors tai b t daroma ir turint kiln motyv - statymu prisidengus.

Kad religingi žmon s žud nekaltuosius, taip buvo per amžius. Kainas, kuris užmuš savo brol, buvo pamaldus žmogus. Tokie atvejai visada galimi.

Ar Dievas ne per daug rizikavo išteisindamas J z ? Juk J zus buvo vienas iš didžiausi maištinink . Kai Jis sak , kad „ne žmogus yra d l šeštadienio“, bet „šeštadienis d l žmogaus“, Jis paskelb ir bendr taisykl : ne žmogus d l valstyb s, bet valstyb d l žmogaus, o tai reiškia, kad žmogus turi jaustis laisvas valstyb je ir d l savo sitikinim neturi glaustis nakties tamsoje. Velyk žinia yra pavojinga. Visuomet atsiras pagrindas surišti J zui rankas, pašalinti J iš visuomen s, o Jo mokym paskelbti opiumu liaudžiai. Tod l Jis ragina eiti pas brolius.

Reik t atsiminti, kad Velykos yra ir J zaus mirties atminimas. Negalima nusl pti kryžiaus - tai

reikšt nesuprasti Prisik limo žinios. Velyk metu matome kryži papuošt , o tai reiškia: Prisik limas ateina per kryži . Neturime numesti šalin kryžiaus - tik j nešdami sulauksime savo prisik limo. Tai suprato viena 30 met mergina, sekretor , sirgusi astma, kuri buvo nebepagydoma. Matydama, kad gydytojai jau nieko nebegali jai pad ti, paskutiniame laiške prieš mirt ji raš : „Aš nenoriu sivaizduoti, bet nuo paskutini Velyk tur jau daug pakelti - ma iau, kad mano liga yra galingesn už mane. Bet aš stengiuosi gyvenimu džiaugtis ir viskuo, kas gražu, ir priimti visk , kas daro mane žmogumi". Šitaip ji brendo, priimdama visk be murm jim ir priekaišt , nors seniau, kai dar nesuprato Velyk paslapties, b - t nepaguodžiamai dejavusi. Tai suprato ir Paulius, kuris, savo apaštališkame darbe patyr s daug sunkum , guodžiasi Velyk žinia: „Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?! Kas gi atskirs mus nuo Kristaus meil s? Ar vargas? Ar priespauda? Ar persekiojimas? Ar badas?" (plg. Rom 8, 31-35). Tai suprato daugelis, t kstan iai ir milijonai žmoni , kurie d l Kristaus patyr daug nemalonum , neteko darbo, laisv s ar gyvyb s. Per kryži einam Prisik lim , Gyvenim .

Jei mes kryžiaus nenumetame, vadinasi, suprantame, k mums neša Velykos. M s Prisik limas vyks ne anks iau kaip paskutin dien , bet jis pra-

sideda jau dabar, jau ia yra prasid j s. Tik turime atmerkti akis. Iš mirties gyvenim mes tik pereiname, kiek mes, kaip J zus, einame pas brolius. „Jei mes mylime brolius, iš mirties esame persik l gyvenim . Kas nemyli, tas pasilieka mirties gl byje", - rašo šv. Jonas (plg. 1 Jn 3, 14). Tie neprisikels.

Ir Velykas šv sdami matome, kad vargas, sunkumai, graužatys tebelieka. Bet Velykos sako: J zaus nuostatos nepasikeit . J zaus meil nugal jo mirt . Pasaulyje, kuriame viešpatauja mirtina neapykanta, Jis pas jo naujo, nenykstan io gyvenimo s kl . Blogio liga bus nugal ta - g rio, sveikatos; neapykant nugal s meil , graužat nugal s džiaugsmas, tams nugal s šviesa.

Galb t m s viltis yra mažut , kaip ir maža m s meil , silpnas m s tik jimas ir mažas m s džiaugsmas. Gal m s širdis skundžiasi, kad mes nepaj giame gyventi ir veikti Prisik lusiojo dvasios vedami; gal m s širdis dejuoja, kad mes tiek mažai nu jome keliu iš mirties gyvenim . Ta iau jis jau prasid jo, ir tai yra pagrindas giedoti. Gal m s giesm yra nedr si, gal mes nelabai tikime, kad mums yra galimyb pažinti Prisik lusiojo pasaul . O iš tikr j taip yra. Dievas yra didesnis už m s šird . Jis žino visk , Jis gali ir nori prikelti mus. Tod l giedokime „Aleliuja", giedokime su d kingumu ir viltimi!

KELYJE GYVENIM

(Velyknaktis; Lk 24, 1-12)

Šios dienos Eevangelijos skaitinyje [...] n ra to, kas siejasi su Velykomis - jokio *Aleliuja*, jokios šventiškos nuotaikos. Trys moterys eina prie kapo, kaip ir mes einame kapus aplankyti sav j . Jos nešasi aliej , tepal , kaip ir mes nešam s vainik ar g li puokšt . Eiti kapus - visai kas kita, nei vaikštin ti pavasarišk Velyk ryt .

Šioms moterims - ne Velykos, o Didysis Penktadienis. Jos galvoja apie Mirus j . Neb ra Viešpaties. Kas liko iš gražiausi valand ? Tik šviesus prisiminimas ir tuš ios pastangos balzamu sušvelninti gendan io k no kvap . Tai - viskas. Nuo mirties n ra joki žoleli . Kieta kaip akmuo yra ta siena, kuri skiria gyvenim nuo mirties. Ir mes šiandien, nors turime labai ger technik , taip pat, kaip ir anos

moterys, bej giai stovime prieš kap . Mirtis yra nepermaldaujama ir ne veikiama, gyvenimas baigiasi kapu, o ant kapo užauga žol ...

Ant J zaus kapo žol neužž l . ia Dievas parod kažk daugiau, negu žmogus gali. Ten, kur baigiasi m s kelias ir planai, ten Dievas kažk tik pradeda. Akmuo nuristas. „Kam ieškote gyvo tarp mirusi j ? N ra jo ia, jis prisik l !" Ten, kur mirtis viešpatauja, pasigirsta žinia apie nauj gyvenim . Ne mirtis, o Dievas tar paskutin žod J zaus istorijoje.

J zus prikeltas. Dievas J prik l . Šis faktas - m s tik jimo pagrindas. Jei Dievas neb t buv s su Juo, Jis b t lik s kapo valdžioje, tada ir mes b tume vargšai. Tada negal tume Juo remtis, J tik ti, Juo pasitik ti - Jis mums neteikt joki vil i , jokios atramos. Dievo veikm - štai pagrindas m s tik jimui, nors m s siel varsto baim ir kamuoja abejon s.

Kur m s keliai baigiasi, ten Dievas kažk pradeda. Jis pradeda ne taip, kad J zaus gyvenim prailgint keliomis savait mis, kol Jis pradings danguje. Visas šis faktas b t tik nereikšmingas epizodas, mums visai ne domus. Prie J zaus kapo Dievas pradeda nauj epoch , prasideda nauja k rinija, atsiranda nauja tikrov , pažym ta ne mirties, o gyvenimo ženklų.

Š tikrov s pasikeitim mes vadiname ATPIRKIMU. Tas žodis buvo vartojamas ir senov je, kai dar buvo vergovin santvarka. Jei šeiminkui kas nors sumok davo tam tikr pinig sum už verg , nuo to laiko šis b davo „išpirktas“, „atpirktas“ - jis tapdavo LAISVU žmogumi. Kažko panašaus sulauk me ir mes: mes, buv „r styb s vaikai“, dabar tapome malon s vaikais, J zaus kryžiumi sutaikinti su Dievu (plg. Ef 2, 3; 16); mes, skirti amžinai mir iai, dabar gavome amžin gyvenim (plg. 1 Jn 3, 14).

Mes esame atpirkti. To nereikia suprasti, kad dabar viskas turi atrodyti kitaip - žmogus, gyvenimas, kad pasaulis dabar ž ri auksu, kad viskas jame darnu, harmoninga. J zui prisik lus nesibaigia pasaulio istorija, bet prasid jo naujas raidos etapas. Prisik limas nenuver ia ir nesunaikina kryžiaus. Velykos nesumažina ir kryžiaus svorio, jo nesumenkina, bet priešingai - j iškelia, nes J zus prisik l kaip NUKRYŽIUOTASIS. Atpirkimas nereiškia išlaisvinimo iš r pes i , baim s, ilgesio, mirties; taip pat nereiškia išlaisvinimo iš nuod m s, kol gyvi žem je esame. Lygiai taip pat nesuteikia kažko saldaus, li liuojan io, šird glostan io. Krikš ioniško gyvenimo esm - ne dangaus siekimas, kaip aiškinama vaikams.

B ti krikš ioniu - tai b ti Nukryžiuoto, žemiško J zaus mokiniu, sek ju, gerti t taur , kuri ir J zus

g r - vis žemišk varg , sielvart ir mirties taur .
B ti J zaus mokiniu - tai gyvenim suprasti taip,
kaip J zus suprato, myl ti taip, kaip Jis myl jo, tar-
nauti kitiems, kaip Jis tarnavo, pasitikti mirt taip,
kaip Jis pasitiko. B ti atpirktam - tai dvasioje išsi-
vaduoti iš nuod m s ir viso to, k J zus pasmerk .

Šitaip J zaus perkeista tikrov palie ia ir mus.
Gyvyb s up , ištryškusi iš po Kryžiaus, ima ir mus
nešti gyvenim - mes jau nebeliekame nuošaly.
„Kristus k l s! Aleliuja!" - giedame mes per Velyk
šventes. Giedoti tai lengva. Bet gyventi? Negalima
šv sti Velyk ir gyventi pagal senus papro ius. Ve-
lykos turi pasekmi : kažk naujo jos turi spausti
mumyse, kažk pakeisti, kažk pataisyti. [...] Jei
mes Velykas pasitiksime su neatgimusia širdimi, jei
po Velyk mes toliau nešim s sen sias savo ydas,
tikrai tada gyvojo reik s ieškoti tarp mirusi .

Juk aišku, kad švaresnis drabužis, šventiškas sta-
las ir šauniai sugiedotas „Aleliuja" dar nieko naujo
neduoda. [...] Graž s velykiniai papro iai dar ne-
reiškia tikro velykinio širdies prisik limo. Tai pri-
mena tas moteris, kurios visokiomis priemon mis
nor jo užkonservuoti mirusio lavon ir balzamo
kvapu pašalinti gedimo dvok . Jos nor jo patarnauti
ne gyvam, o mirusiam. Mirusiojo kultas gali gyvuoti
ir tarp m s , kai Evangelijos kvapas nepaj gia

pašalinti m s gyvenime pagonyb s dvoko... Kur mes ieškome Viešpaties, - tarp gyv j ar mirusi j ? Li dna, jei krikš ioniškas gyvenimas yra tik religini šven i prisiminimas ir užmiršimas, kad J zaus gyvenimas ne tik prisik limas, bet ir kan ia, ir meil , ir malda, ir kova, ir mirtis. Kartais atrodo, jog einame ne Gyvojo sutikti, o mirusio aplankyti, ir m - s gyvenimas yra kelion e gyvenim , o kap ... „Kam ieškote gyvojo tarp mirusi j ?"

To Evangelija klausia kiekvieno iš m s . Kas mums yra Kristus: tik prisiminimas ar gyva realyb , sen laik papro iai ar gyvas kontaktas su gyvuoju Dievu? Kas yra tik jimas? Tik balzamo kvapas [...]? Ar tik jimas reikalingas [...] kaip puošmena, kaip medalis, kaip dekoracija? [...] Velykas šv sdami turime atsakyti sau šiuos klausimus. Velykas šv sti yra gražu. Bet Kristus mir ne tam, kad mes po darbo tur tume puiki dienei atsip sti ir pab ti su draugais; Jis nori su mumis susitikti ir mumyse gyventi. [...] Gyvenant vienyb je su Kristumi gyvenimas mums neb ra aklaviet be išeities ir ne žingsniai kap , o žingsniai gyvenim , Dievo ateit .

ia nor iau prisiminti vien vyr , kuris kažkada šaltu, bet ir pašaiptu žvilgsniu žvelg tuš i Kristaus kap . Iš jo galima daug ko pasimokyti. Tai - šeimos t vas, daug met buv s ateistas, dr. Peteris

Wustas, vokietis. V liau jis pažino Krist , gyv Kris-
t , kuris jam tapo gyvenimo šviesa. Miunsterio uni-
versitete (Vokietijoje) jis d st filosofij . Buvo labai
gabus, iškalbus, student m giamas. jo paskaitas
gr ste gr sdavosi jaunimas. Kai susirgo v žiu, me-
t savo darb . Prieš pat mirt (1940 04 03) jis savo
studentams, kuriuos myl jo ir kurie j myl jo, lank ,
paraš laišk .

Laiške savo b sen jis apib dino tokiais žo-
džiais: „Sunk s kent jimai ir gili tamsuma". Ir tai
duota Dievo: „Tai at jo, kaip tur jo ateiti pagal die-
viškos išminties ir meil s aukl jam j plan ".

Jis d kojo savo studentams už pagarb , nuo-
širdum ir ištikimyb . „Už ši j s ištikimyb aš
stengsiuosi jums atsilyginti anapus kapo, kai tik baig-
siu savo kov ."

Toliau jis raš , kad gerajam Dievui skausmo
dienomis yra ypa d kingas už du dalykus: 1) už
tai, kad gyvenime leido vis aiškiau suvokti, kas yra
Kristus; 2) kad Dievas dav malon ir j g ši ties
devynerius metus skelbti viešai universiteto audito-
rijoje.

Laiško pabaigoje jis rašo: „Jei j s man s pa-
klaustum te dabar, kai ruošiuosi visiškai iškeliauti,
ar aš žinau stebukling rakt , kuriuo gal iau atra-
kinti paskutines gyvenimo išminties duris, atsaky iau

„taip“. Šis stebuklingas raktas nėra tai, ko galbūt jis lauktum te iš filosofo: ne refleksija - sausas protavimas, bet malda. Malda, kaip visiškas atsidavimas, kurios dėka žmogus tampa ramus, panašus krikščioniškas, objektyvus. Mano supratimu, žmogus tiek auga kaip žmogaus, kiek tikrai meldžiasi. Malda yra didžiausias dvasios nusižeminimas, o didžiausieji bėgimai atsiskleidžia tik besimeldžiančiam. Geriausiai išmokstama melstis kėniškai“.

Šiam vyrui, stovinčiam priešais savo kapą, švieta gyvenimas, nes švieta Kristus. Ir mums šios Velykų šventės atskleidžia Kristaus mįslę, kuri yra šviesa, ramybė, tikrumas ir džiaugsmas.

NUEISIM TEN KUR ŽI RIM

(Velyknaktis; Kol3, 1...)

Milane, vieno vienuolyno valgykloje, yra garsus „Paskutinis vakarienis“ paveikslas, kur nupiešė Leonardo da Vinci (1519). Kai menininkas, - pasakoja legenda, - piešė Kristų, sau modeliu buvo pasirinkęs gražų, geros širdies jaunuolį. Nupiešė Kristų, kurį apaštalus. Dar trūkavo Judo. Ilgai ieškojo žmogaus, kurio veide atsispindėtų moralinis nuosmukis, - tai leistų tiksliai pavaizduoti išdaviką. Ieškojo keletą mėnesių ir pagaliau vienoje smuklėje surado tokį žmogų. Pasikvietė jį pas save, pasisodinęs priešais paveikslą ir pradėjo piešti Jūdą. Staiga žmogus sušuko: „Aš čia jau buvau. Tada, kai jūs, žinote, mane veidavo, Kristų piešėte. O dabar jūs Jūdą piešiate...“ Ir žmogus pravirko.

Kiek šiame pasakojime yra tiesos, sunku pasakyti. Peršasi viena mintis: kaip greit pasaulyje gali pasikeisti žmogaus veidas... Jau seniai užfiksuotas faktas: vidinis nuosmukis pakeičia ir veido bruožus. Nepasakykite, kas dedasi viduj: paviršius išplaukia iš mintys, siekimai, pomėgiai ir pro juos. Pavyzdžiui, išgeriančiojo veidas iš tolo galima pažinti. Tiesa, šiandien medikai jau gali daryti plastines operacijas, kuriomis paslepiami kai kurie defektai, - veidas pagražinamas. Žmogus mėgsta užsidėti kaukes, nori būti gražesnis, atrodyti gražesni, geresni.

Iškyla klausimas: kas gražesnis, spinduliuojantis gerumu, kilnų žmogaus veidas per palyginti trumpą laiką taip galįs pakeisti, kad net menininkas jo nepažino. Reikia manyti, kad to žmogaus akys mėg kitur žiūrėti, o jo širdis kitam kelyje mėg džiaugsmo ieškoti, nes veide atsispindi, ko žmogaus akys ieško, kuo širdis džiaugiasi. Tai, kur mes žiūrime, pereina iš mūsų vidurių ir mus perkeičia. Ir mes nuėiname ten, kur mes žiūrime. Jei žiūrime virš, mūsų dvasia kyla, jei žiūrime žemyn, mūsų dvasia smunka. Šventojose Evangelijoje yra pasakyta, kur būdavo nukreiptas Jėzus žvilgsnis. Maldos, gundymų, džiaugsmo, taip pat ir baimės metu Jėzus žvilgsnis kildavo auštyn ir Jis patirdavo, kaip Jėmus atsiverdavo dangus ir Dievo jėga Jėmą stiprindavo. Panašiai elgiasi ir

šv. Steponas, pirmasis Bažny ios kankinys, kai buvo suimtas d l savo tik jimo ir teisiamas: jis, „kupinas Šventosios Dvasios, žvelg dang ir išvydo J z ..." (plg. Apd 7, 55). Besimeldamas jis jaut si ne vienas es s: savo tik jimo akimis jis mat J z .

K J zus ir Steponas patyr , t patiria kiekvienas žmogus, kurio siela yra atsigr žusi dang : [...] jis patiria skaidrum , švies , dr s , tvirtum . Tokios akimirkos ir mums tur t b ti žinomos. Kai mes nesileidžiame pavergiami gyvenimo pilkos kasdienyb s, kai [...] susikaupiame malda, pask stame tyloje, atsiklaupiame ir sud j rankas žvelgiame Diev . Ir tada mes priimame sunki dali . Kai mus palie ia neteisyb , mes nekeršijame, neatsimokame piktais žodžiais. Tada mes dr siai, kaip Steponas, nenusikalsdami meilei, stojame už tik jim , už blai-vyb . Tada mes nepasiduodame žem potrauki j -gai, bet liekame ištikimi Dievui ir sau patiems. Tada mes pripaž stame savo klaidas, melu nesidengiame. Tada su pagarba žvelgiame kit žmog , nors jis mums ir nelabai mielas. Panašiais momentais, kai žvelgiame aukštyn ir tarnaujame tam, kas aukšta ir kilnu, mes galime pajusti, kad virš m s atsiveria dangus ir pats Dievas nužengia m s širdis, kad jas pakelt aukštyn ir padaryt tyras, pla ias, geras.

Šis pasikeitimas, kai žmogus žvelgia kuri nors pus ir ten krypta jo širdis, yra procesas, arba eiga, o vair laiko m s rankos. Mes kei iam s vis savo žemišk gyvenim , ir ši kaita užsibaigia mirties valand . Ir vis š laik m s žmogiška širdis lieka nerami, nepastovi: nuolatos ji turi rinktis. J vilioja ir aukštumos, ir žemumos, ir kalnai, ir sl niai, ir diena, ir naktis. J kalbina ir angelas, ir velnias. Žmogus, prad j s ryte savo gyvenimo dien , nežino, kaip j užbaigs, kaip jo veidas vakare atrodys. ia gal verta prisiminti vokie i pasak apie Laiming j Jon .

Septynerius metus s žiningai dirb s, iš savo šeiminko atsi m atlyginim - didel aukso gabal - ir iškeliavo namo. Bet nešti t auks jam buvo sunku, tad išmain j arkl . O tas arklys buvo neramus, tad j išmain karv , kuri labai l tai jo, tod l j išmain kiaul . Pastaroji buvo nepaklusni, tad j išmain ž s . O ž sis buvo sunki nešti, tod l išmain gal stuv . Gal stuvas krito šulin , kai jis s - m si vandens atsigerti. Dabar jis nebetur jo naštos, niekas jo nevarž , tad patenkintas jis dainavo: „N - ra laimingesnio žmogaus už mane pasaulyje". Bet neilgai taip truko: iš šio sapno jis netrukus pabudo ir suprato, koks jis yra vargšas ir kaip lengvab diškai pasielg iššvaistydamas savo turt .

Šitoks Laimingasis Jonas slypi kiekviename žmoguje, iššvaistan iame savo kapital - sveikat , k no j gas, kuris savo jaunyst s laik tuš iai praleidžia, savo dvasini sugeb jim neišnaudoja, savo pinig us išm to niekams. Taip kasdien jame lieka vis mažiau žmogiškumo, mažiau valios, mažiau charakterio. Kiek yra žmon i , kurie prisipaž sta: „Jau per v lu". Atsikelti sunku, gr žti garbing keli tr ksta j g . Šitaip sudaužoma šeimos laim , palaidojami gabumai, netenkama gero vardo, prarandama tarnyba. Ieškoma priežas i , kod l taip atsitiko? „Toks likimas", - girdime sakant. ia ne likimas, ia m s valia kalta: mes patys pasirenkame tok keli , kuris prie to atveda, mes t pus ži rime, kur bedugn slypi.

Yra žmon i , kurie ryžtingai, be paliovos siekia to, kas gražu ir kilnu. Jie taip pat maino, bet ne taip, kaip tas Laimingasis Jonas. Jie maino menkesnius dalykus geresnius. Jie moka valdytis, jie atsižada kai ko, kad gyt kažk vertingesnio. Jie atsisako pigi dalyk , neb ga paskui šiaudus ir pakulas. Jie yra panaš s t Evangelijoje minim žmog , kuris dirvoj randa brang lob . Besidžiaugdamas juo, jis paroduoda visa, k turi, ir perka dirv (plg. Mt 13, 44).

Kai žmogus žengia žemyn, jis išsilieja pavirši , jam labiau r pi k nas. Viename ši dien romane

taip rašoma: „Mano amžiuje svarbiausia gerkl , pilvas ir dantys" (*Pergal , 1980. Nr. 1. P. 101*). Kai žmogus kopia aukštyn, jis daugiau susikaupia viduje, jam labiau r pi siela. Šitaip vis labiau jame skleidžiasi dangus, kuris amžina jo gyvenim nesibaigian ia-me Dievo ryte, Dieve, kur jis visada prieš akis tur jo. Pranc z rašytojas Victoras Hugo viename savo romane pasakoja apie sen moter , kuri lazdele pasirams iuodama eina gatve. Ji išaugino vaikus, bet iš j sulauk tik ned kingumo. Ji daug dirbo, bet gyveno vargingai, myl jo kitus, bet liko vieniša. T-iau jos sieloj nebuvo neapykantos ir kiekvienam pad davo kiek gal jo. Vienas paž stamas, j matydamas ki tinant gatve, prasitar : „Vis tiek turi b ti kažkoks rytas!"

Šventajame Rašte mokoma: „Siekite to, kas aukštyb se... Kai apsireikš Kristus - m s gyvastis, tada su Juo ir j s pasirodysite šlovingi".

IR J SB SITE GYVI

(Jn 14,19)

Mes, tikintieji, turime sp ding šven i , kurios pripildo m s širdis džiaugsmo, suburia mus bažnyias. Kokios nuotaikingos b na Kal dos, kai sieloje aidi angelo žodžiai: „Gim pasaulio Išganytojas. Garb Dievui aukštyb se, ramyb žem je geros valios žmon ms!" Kiek skaidrumo turi Devintini švent , kai džiaugdamesi eucharistiniu Kristumi išeiname su Juo šventori (kitose šalyse - gatves), giesm mis J sveikindami, berdami Jam g li žiedus... Bet sp dingiausia švent - tai Velykos, kai nepavargstant varp gaudim lydi džiugus „aleliuja".

Tas, kuris mir , yra gyvas! Kapas savo auk v l sugr žino gyvenimui! Tas, iš kurio tiek prisity iota, dabar amžinai nebemirs!

Tai pagrindinė tiesa, kuria remiasi mūsų tikėjimas. Mes tikime ne pasakomis, ne legendomis, ne „prietarais“. Mūsų tikėjimo pagrindas - Tas, kuris mirė ant kryžiaus, kurio kėno nepalietė gedimas, o trejų dienų prisikėlė. Šio fakto svarbą suprato jau Kristaus mokiniai, sakydami: „Jei Jis neprisikėlė, tai tušias mūsų skelbimas, tušias ir jį stikėjimas; bet Jis prisikėlė ir Jūs tikėjite!“

Nuostabu, kad netikėjimas mėgina paneigti šį faktą... Kristaus priešai norėjo susidoroti su Jėzu, kai gyveno žemėje, bet nepavyko. Kaip jie džiaugėsi, pakabinę Jį ant kryžiaus... Bet keista, kad paguldė lavoną kapą, jautėsi kažkodėl neramūs: pastatė sargybą, užantspaudavo kapą. O paskui? Paskui liepė sakyti kareiviams: „Mokiniai, kai mes miegojome, jį pavogė“. Argi galėjo nebijoti ginkluotos sargybos tie, kurie pasirodė esantys bailūs ir žvirbliai vanagai pasirodžius? O netikėjime, kokiomis kvailomis prielaidomis tu turi tikėti, kad tik nereiktų patikėti prisikėlusiu Kristumi. [...]

O gal Kristaus mokiniai sivaizdavo, kad jie Mokytojas prisikėlė, kaip teigia vėlesni laikai netikėjimas. Mes žinome, kad jie nebuvo lengvatikiai: evangelijose rašoma, kad jie netikėjimą moterimis ir norėjimą patys sitikinti - patys pamatyti. Paulius, kuris seniau buvo Kristaus priešas, rašo, kad Jis po mirties

prisiklaidys pasirod daugel kart vienuolikai savo mokiniams, dideliam 500 žmonių būriui bei jam pačiam. Kaip suprasti šį Pauliaus teiginį? Ar galima prielaida, kad visi tie žmonės, mat Kristų, apsiriko? Ar gal jo apaštalai tuojau pat paskelbė, kad Kristus prisiklaidys, jei jie būtų mat Nukryžiuotojo lavoną? Ne. Tad drauge su visais tais, kurie mat Kristų prisiklaidys ir apie tai skelb pasauliui, ir mes galime sakyti: „Kristus gyvas, Jis tiesa tikra ir amžina“. Su tikrumu, su džiaugsmu ir pasitikėjimu mes galime tikėti Kristų ir didžiūotis, kad esame katalikai! Tegul kai kas mano, kad mes atsilikę ir prietaringi, bet mes tik jimas stovi ant tvirto pagrindo, o netikėjimas jokio rimto pagrindo neturi.

Ir šis mūsų tikėjimas leidžia būti sitikinusiems, kad ir mes patys prisikelsime. „Aš esu gyvas, ir jūs busite gyvi“, - mums kalba prisiklaidys Kristus. [...]

Žmogus yra dulkė, nors ir stengiasi pasirodyti esantis tvirtas. Apsilankykime ligoninėse: ne tik senieji, bet ir jaunieji rasime. Žmogus dulkė. Žmogus kuria nuostabią techniką, bet vis tiek yra dulkė: skrenda kosmosu, bet gula kapą; prisigamina begal mašinų, bet nuo jų kvapo dūsta; prisikrov kalnus bombomis, bet nežino, kas bus rytoj...

Ir ši dulkė kelsis, nors jos atomai bus išsisklaidę ir „pamaitin“ kapą smilgas, pušis. Ar tai manoma

Dievui? O kod l tur t b ti ne manoma?! Ar mes nematome, kaip ruduo beria žem n s kleles, o pavasar jos prisikelia nauju želmaniu? Mes abejojame, ar žmogus gali prisikelti? Štai šliaužia kirmin lis medžio šakele: ruden jis nukrinta žem n, apsisuka „si lais“ ir guli it lavonas; bet pavasar jis pakyla gražia margaspalve peteliške. Panašiai bus ir su mumis: dabar šliaužiojame žeme, veikia atsigulsime kapn, bet kart prisikelsime. Linksm Velyk dien mes nesvyruodami galime kartoti Jobo žodžius iš Senojo Testamento: „Aš žinau, kad mano Atpirk jas yra gyvas ir paskutin dien aš prisikelsiu iš žem s“ (Job 19, 25).*

Šv. Paulius rašo: „Niekas niekuomet nelaik savo k no neapykantoje, bet peni j ir globoja, kaip Kristus Bažny i “ (Ef 5, 29).** Šiuose žodžiuose - gili tiesa: supraskime juos ne kaip vaizd , bet tiesiogine prasme. Mes esame Kristaus dvasinio K no s nariai: per švent j Komunij Jo K nas eina m s k n , Jo Kraujas silieja m s gyslas. Jei Kristus yra danguje, tai argi mes, Jo s nariai, netur tume kartu su Juo ten taip pat b ti? Argi tur tume likti

*JS, 1936. Plg. AR: „Juk aš žinau, kad mano Atpirk jas gyvas; gal gale jis pakils kaip liudytojas žem je“.

**JS, 1936. Plg. K: „Juk niekas niekada n ra nekont s savo k no, bet j maitina ir globoja kaip ir Kristus Bažny i “.

dulk mis, argi netur t ir m s k nai prisikelti? Juk Dievo planas apima vis žmog - su k nu ir siela. Siela nemirtinga. K nas, vis sielos žygi dalyvis, vertas išaukštino. Argi Dievas b t tik šiaip sau, be reikalo, k r s k n , kad jis paskui virst dulk - mis? Jei b t tiesa, mes tada nesiskirtume nuo gyvuli [...]. M s k nai kelsis, kaip ir Kristaus k nas k l si: mes visi paseksime savo vyresniuoju broliu Kristumi. M s laukia skaud s išbandymai - klas - tingi likimo sm giai, liga, mirtis, bet tai m s ne - g sdina, - su Jobu mes sakome: „Aš žinau, kad ma - no Atpirk jas yra gyvas ir paskutin dien aš prisi - kelsiu iš dulki ir savo k ne reg siu Diev ". Tai mus guodžia, stiprina ir duoda j g dirbti, myl ti, ken - t ti, aukotis. Kas tuo netiki, tas nemato prasm s gyventi: girdime ir skaitome apie savižudystes. Kas tuo netiki, tas nemato prasm s kilniai gyventi - re - gime gri van ius šeim židinius, trypiam meil , pamestus vaikus, nes žiningai atlikt darb ... Vie - niems didžiausia laim stiklelio dugne; kitiems gy - venimas - kažkoks nesusipratimas ir katorgininko kelion per tyrus, katorgininko, kuris vien dien krenta išsek s... Tod l norveg rašytojas Ibsenas sa - vo dramoje „Jei mes mir pabusime" rašo: „Neverta taip vargti d l liaudies, d l masi , d l žmonijos".

Tikin iojo širdyje šiandien džiaugsmas ir dkingumas: „Viešpatie, Tavo prisiklimas primena man apie bsim mano prisiklim . Tu mirei, kad mano siela amžinai gyvent . Tu veikei mirt , tod l aš prieš niek dabar nedrebu: man ramu prie Tavs prisiglaudus. Kad ir koks sunkus bt mano gyvenimo kelias, jo gale spindi šviesa - Tavo pažadtas amžinasis gyvenimas: 'Aš esu gyvas, ir j s b site gyvi'". Teaidi šis džiaugsmas šiandien m s širdyse, m s giesm se ir maldose! Tevirpa m s siela iš dkingumo už pažad prikelti m s k nus! Bet išgirskime ir sp jim : „Ateina valanda, kurioje visi esantieji kapuose išgirs Dievo Snaus bals ; kurie gera dar , išeis atsikelti gyvenim , o kurie pikta dar - keltis teism " (Jn 5, 28)*. Tai paties Kristaus žodžiai, kuriais Jis sp ja, kad turime dvasia prisikelti.

Neužtenka, kad m s stalai šiandien šventiškai papuošti, kad sodinsime prie j sve i nebuvl . Neužtenka, kad šiandien pasipuoš me švaresniu drabužiu. Neužtenka, kad bažny ion šiandien atjo net tie, kurie paprastai nelanko jos. M s širdys turi b ti prisiklusios! Išnuod m s kapo, iš savo

*JS, 1936. Plg. K: „... ateis valanda, kai visi gulintieji kapuose išgirs jo bals . Kurie dar gera, prisikels gyventi, kurie dar bloga, prisikels stoti teism ."

silpnybi kapo. Mes turime pasakyti sau tai, k kadaise pasak vienas pranc zas, pri m s krikšt : „Sudegink tai, k iki šiol garbinai, garbink tai, k iki šiol niekinai" (šv. Remigijus). Sudeginkime barnius ir apsileidim darbe, sudeginkime pavyduliavim , piktas šnekas ir išg rin jimus, sudeginkime tarin jimus, apsileidim maldoj ir bailum pasirodyti krikš-ioniu! Gav nios išpažintis teneb na tik formalumas: mes turime tapti nauji, kitokie, prisik l . Ši išpažintis turi iššluoti iš m s širdži visokius pel sius, dulkes, voratinklius. Ji turi padaryti, kad atsirast vietos meilei, jautrumui, nuoširdumui, pareigingumui. Kristus atliko savo didži j pareig . Mes gyvenim turime gyventi kaip Kristaus mokiniai, kaip pareig kryžiaus než jai, visur ir visada turime b ti tvirti savo dvasioje - prabud meilei ir maldai, prisik l kilnumui, rodantys pavyzd kitiems!

Vienoje šeimoje sirgo vyras. Jis praš pakviesti kunig . Žmona sp jo kunig , kad vyras yra netikintis ir neverta eiti, nes jis nor s tik pasijuokti. Bet šis nekreip d mesio ir ženg ligonio kambar . Pastarasis tikrai buvo nerimtai nusiteik s, nes tuojau pašaipiai paklaus : „Ar yra amžinyb ?" Kunigas nepasimet . d miai pažvelg s ligon , suprato, kad jis greitai mirs, ir, išsi m s laikrod , tar : „Kol rodyk- l apeis vien kart aplinkui, j s pats visk gerai

žinosite". Tai sukr t ligon . Jis nuoširdžiai papraš išpažinties [...].

Mes nelaukiame tos valandos, nes ne vis laukia toks pat prisik limas: „Mes visi, tiesa, kelsim s, bet ne visi b sime permaintyti", - sako šv. Paulius (1 Kor 15, 51).^{*} Koks m s gyvenimas, kokie m s darbai, toks bus ir m s prisik limas. Jei m s gyvenimas bus kilnus, m s prisik limas bus šviesus, garbingas. Jei m s gyvenimas bus tamsus, ir m s prisik limas bus tamsus, g dingas. „Aš reg siu savo Diev ", - Jobo l pose skamba džiugi tiesa. Bet kaip gal siu reg ti savo Diev , jei šiam reg jimui aš nesiruošiau: gyvendamas nem s iau apie J , savo rank nesud davau maldai, sekmadieniais Jo nepagerbdavau, savo vaikams apie J nekalb davau? Kas yra mano Dievas? Gal valgis ir g rimas, pramogos ir pinigas, darbas ir v l darbas? Šitas „dievas" m s neišganys...

Gaudžia Velyk varpai. J aidas skelbia žemei: Kristus prisik l ! Teskelbia jie ir m s prisik lim : dvasin , nuolatin prisik lim , prisik lim tik jimui, meilei, tyrumui, pamaldumui. O, tikrai mums Kristus sako ties primindamas: „Aš esu gyvas, ir j s b site gyvi!"

^{*}JS, 1936. Plg. K: „... mes ne visi užmigsime, bet visi busime pakeisti".

PASLAPTINGAS KAPAS

Prie vieno kapo Bažnyčia šventiškai paminėdina šventą .

[...]

Nuo pat vaikystės ši šventė mums yra šviesiausia diena metuose. Su mylimos motinos paruoštu šventiniu stalu ir marguiais, su varpų iškilmingu gausmu ankst ryt ir su netilstančiu „Aleliuja“ procesijoje aplinkui bažnyčiai, - mes visi esame patyrę kažką neapsakomai skaidraus. Bet ar tai viskas? Ar tai visi Velykų spėjimai ir visą jų prasmę? Kai mūsų mintys it paukščiai pavasarį skrenda prie tuščio Kristaus kapo, ar mes neklausiamo: kodėl Kristus prisikėlė? Kokia šio nuostabaus vykio prasmė? Jei per Velykų šventę mes mintyse turime tik Kristų, tai mes stovime Prisikėlimo šventės prieangyje, bet

pa ion šventov n dar ne žengiamo - prisik limo fakto reikšm s dar nesuvokiame. Kristus prisik l d l m s ! Kaip ir gim d l m s ! Jis nor jo mus išvaduoti iš nuod m s vergijos, Jis nor jo mus padaryti savo likimo dalininkais - dangaus T vo vaikais.

Savo prisik limu Jis nugal jo mirt , kuri daugiau nebebus visagal . Tuš ias Kristaus kapas užtikrina, kad ir m s kapas taip pat vien kart atiduos gyvenimui m s k n v l gyv , spindint grožiu, perkeist , tobulesn .

Kristaus mokiniai, iš j plat j pasaul skelbti Evangelij , nuolat primena ši ties . Šv. Paulius savo pirmame laiške korintie iams vis 15 skyri paskiria tam, kad ši ties mes gerai suprastume. Bažny ia nuo pat pirm j savo dien , nors ir sunkiai bandoma, laikosi tvirtai: ji turi amžinojo gyvenimo vilt . Ji su skausmu stebi, kaip jos vaik k nai atiduodami budeli kalavijams ir žv ri dantims, bet taip pat ir didžiuodamasi ji juos, nukankintus, slepia katakomb požemiuose, kaip didžiausi brangenyb , nes žino, kad j laukia garb ir kad šios dulk s v l bus gyvos.

Šv. Augustinas, V šimtmetyje Afrikoje gyven s vyskupas, savo laik krikš ionis guodžia: „Kas su Galva vyko, tas atsitiks ir su s nariais. Tai yra m - s viltis. Tuo mes tikime, to mes laukiame ir tvirtai laikom s šiame blogame pasaulyje, - ši viltis yra m -

s paguoda anksčiau, negu vyks išsipildymas".
„Kristaus kūnas turi du gyvenimus [...]. Pirmąjį Kristus gyvena kentėdamas, antrąjį - prisikėlimas. Pirmasis vaizduoja vargingą mūsų gyvenimą, o prisikėlimas - būsimą ir laimingą gyvenimą.“

Sakykite, kas iš mūsų nenorėtų amžinai gyventi? Kas iš mūsų nenorėtų gyventi drauge su kūnu? Kas iš mūsų nenorėtų, kad užgesusios motinos akys vėl atsimerktų gyvenimui, kad šaltos jos rankos vėl būtų šiltos ir meiliai glostančios? Kas iš mūsų nenorėtų, kad mirusio vaikelio balsas vėl suskambėtų? Kas to nenorėtų? Kristus tai žada padaryti: „Taigi yra mane siuntusio Tavo valia, kad nieko iš to, ką jis yra man davęs, nepamesčiau, bet kad tai prikelčiau paskutinį dieną“ (Jn 6, 39).*

Negali kūnas, tarnavęs sielai, negali dalyvauti sielos laimėjime? Negali tai, ką Dievas iš meilės sukūrė, neturėti visą laiką amžinai gyventi? Žmogiška kūryba, žmogaus darbai neilgai išlieka - metai viską pavertia dulkiomis. Dievas savo kūrybą pažymėjo amžinumo antspaudu. Tai, ką žmogus savo kalte suardė, Dievas, savo kančia atitaisė, žmogaus kūnui davė amžiną būtent: mirtis, atjusi kaip bausmą,

*JS, 1936. Plg. K: „O mano Siuntėjo valia reikalauja, kad neprašdyčiau nė vieno, kuriuos jis man pavadė, bet kad prikelčiau juos paskutinį dieną.“

dabar, Kristaus prisiklimu nugalta, mums jau nebeviešpatauja - ji mus tik sužeidžia, bet nenužudo.

Negi tos lpos, tas liežuvis, garbin Diev, tar šventus maldos ir giesms žodžius, netur t b ti gyvi?! Negi tos rankos, glosiusios k dik, tarnavusios seneliui, šluosiusios ašar verkianiam, taisiusios patal ligoniui, netur t amžinai išlikti gražios? Tur t . Tai teisingumo reikalavimas. J Dievas išpildo. Šv. Paulius, kalbdamas apie ši m s b ties paslapt, žvelgia gamt : dirv s jamas gr das, bet jis než sta - jis prisikelia. Šv. Paulius rašo: „S jamas gend s k nas, kelsis nesuged s. S jamas silpnyb je, kelsis galyb je". Kai pavasar pievos pasidengia žiedais, mirguliuojaniais saul s atokaitoje, iš taureli kylant šimtams nuostabi kvap , m s siela g risi šiuo didingu gamtos prisiklimu, bet koks didingas bus reginys, kai visi žem s sl niai ir kalneliai, visi kapiynai atiduos gyvenimui savo mirusiuosius! Koks bus nuostabus kosmoso pavasaris, kai k nai, paliesti nemarumo, ž rintys amžinyb s ryto šviesoje, meil s vedami, rinksis prie dangaus Saul s - Dievyb s!

Kai Kristus stov jo priešais Mort , mirusio Lozorjaus seser , ir kalb jo jai: „Aš atsiklimas ir gyvyb , kas tiki mane, nors ir b t mir s, bus gyvas per amžius", - tuojau pat jos paklaus : „Ar tai tiki?" (Jn 11, 25). Kristus šiandien vis m s klausia: „Tu, XX amžiaus vaike, ar tai tiki? Tu, gyven s pasauly-

je, kuris juokiasi iš nemarumo ir amžinybės, kuris nori matyti ne prisiklim, bet visuotin išnykimą, ar tiki tai, ką Bažnyčia skelbia apie mirusių prisiklimą?" „Aš tikiu, Viešpatie", - atsakė Morta. Ir mes tarkime iš visos širdies: „Viešpatie, mes tikime!" Su atnaujintu tikėjimu kartokime senus, bet visada gaivios vilties kupinus maldos žodžius: „Tikiu, kad prisiklim!" Ar šie žodžiai, iš amžinybės atplaukę, nėra tas gaivus pavasariškas dvelksmas, nuskaidrinantis mirštančiojo veidą, guodžiantis lydinčius karstus, užliejantis viltingą šviesa kiekvieną kapą ir kapelę? „Tikiu, kad mes kelsimės", - ši tiesa mus ramina, kai vysta jaunystės žiedai, mus guodžia, kai liga palaužia jėgas, mus stiprina, kai senatvė lenkia prie žemės. „Tikiu, kad prisiklim", - šie žodžiai, ataidintys nuo ano paslaptingo Kristaus kapo, kai mirtis nusilenkė gyvenimui, mums duoda jėgą pakelti visokias negandas, mus kvepia dorai ir šventumui, mus palaiko sunkiomis valandomis. Ir nuo tada mes žinome, kad mūsų viską yra skirti perkeitimui, ir mums mirtis - ne sunaikinimas, ne išnykimas, o tik užbaigimas vieno gyvenimo tarpsnio ir pradžia kito gyvenimo, kuris niekada nesibaigs. Nuo tada krikščionis mirdamas atiduoda savo kūną ir sielą Tavo rankas, tardamas paskutinį paklusnumo žodį gyvenimo ir mirties Viešpačiui. Šis at-

sakymas yra tikrai didingas. Mirties valand žmogus susiduria su likimu nepalžta, o nusilenkia dangaus Tavo valiai, kuris jį veda toliau gyventi.

Gal kai kas paklaus: kaip nas sunyksta, - kaip Dievas surinks tas pačias organizmo lsteles?.. Visi turėtų žinome, kad ir gyvas k nas keičiasi - vienos lstelės miršta, kitos gimsta. Po kelerių metų viskas žmogui yra nauja, bet jo k nas yra tas pats. Aš sutinku draugą, kurio daug metų nebuvau matęs, spaudžiu jo ranką: aš liečiu jau pasikeitusi ranką, tačiau tapusi, kaip ir girdžiu tą patį draugo balsą, regiu tą patį žvilgsnį. K ne yra kažkas daugiau negu tik lstelė suma: jas kažkas suorganizuoja. Dievui nebus sunku surinkti materijos daleles, kaip nebuvo Jam sunku sukurti jį iš nieko.

[...]

Mes šnekame apie geresnį ateitį, jos siekiame. Štai ji, tikroji žmonėms gimintis ateitis, kuri ateis tada, kai k nei kelsis, kai Dievas, kaip Šventasis Raštas sako, nušluostys nuo jo akių kiekvieną ašarą ir daugiau nebebus mirties, nei skausmo, nei dejonių (plg. Apr 21, 4). Tai mūsų nenuves joks pasaulio mokslas, nors ir labai jis būtų pažengęs, nenuves jokia pramonė, joks menas, jokia politika, o tik vienas Kristus, Prisiklusysis, ir tik jimas J. Jis nebūtų Kristus, jei mes nešvėstume šiandien Prisiklimo; gal tuomete sakyti, kad viskas baigiasi mirtimi ir išnykimu, kad

gyvenimas neturi tikrosios prasmės, - o dabar, tikrai tikdami, tvirtiname: ir po mirties yra gyvenimas, yra amžinybė, o žemiškasis gyvenimas irgi turi prasmę - šviesi, didži.

Dostojevskis, mąstydamas apie Kristų, sako, kad jeigu Kristus - šis nuostabusis istorijos stebuklas, Kristus, už kurį jis nežinąs gražesnio, gilesnio, simpatiškesnio, protingesnio, vyriškesnio ir tobulesnio asmens, - nebūt prisiklūs, visa planeta būtų melas ir beprasmiškas pasityčiojimas iš žmogaus. Tada visi prigimties dsniai būtų melas ir mirties piktas žaidimas.

Kai mūsų mintys šiandien skrieja prie to tušio kapo ir kai Prisiklusiojo veide regime begalinio gerumo spindesį, - juk dli mūsų Jis prisiklūs, - mūsų širdys teprisipildo prisiklūmo vilties. Teprisipildo jos vilties, kai žvelgiame tabernakulą, Ostiją, kuri kunigo rankos kelia per šventusias Mišias, priimdami šventąjį Komuniją. Švenčiausias Sakramentas - tai Kristaus Kūno sakramentas, tai prisiklūs ir perkeistas Kūnas. Ostijoje, baltame duonos gabalyje, slypi visa nuostabi, didinga Velykų paslaptis. Mūsų šalyje, toje kap ir puvasi šalyje, kur viskas trapu, laikina ir skurdu, šis garbūs Karalius visada yra labai arti mūsų - Švenčiausiam Sakramente. Iš altoriaus Jis mus sveikina taip, kaip sveikino anas

moteris prie kapo. Kai priimame šventį Komuni-
ją, Jis prisiglaudžia prie mūsų maraus, gendančio
liežuvio, Jis eina mūsų kėn kaip prisiklimo sk-
la. Mes visi, kurie lenkiame galvą Švenčiausiajam
Sakramentui ir lydime Jį procesijoje, esame pasmerk-
ti mirčiai ir dulkėms, bet iš Komunijos sklinda mūsų
nemarumo kvapas ir amžiną Velykų ryto šviesą.
Laiminga ta siela, kuri su meile atsiveria šventajai
Komunijai! Ji savyje turi nemarumo prad!

Brangieji, štai kas mūsų laukia, jei tik moka-
me teisingai gyventi ir esame išmintingi! Pasirpin-
kime ateitimi, kuri mūsų laukia anapus kapo. Būki-
me pamaldūs, tyri, susitvardę! Gerbkime kūnus ir
pašventinkime juos skaistumu, blaivumu, darbu ir
nuovargiu! Todėl daug melskimės, dažnai eikime
prie Dievo stalo. Turkime daugiau vilties, meilės ir
tikro tikėjimo! [...]

Tada regisime dienai, kuri nežino vakaro.
Matysime saulę, kuri nenusileidžia, išvysim dangų,
neapsakomai skaidrų, kuriame bus tik vienas per-
galės ženklas, kai visi kiti jau bus išblukę, - Dievo
Sausvėliava, kurioje skaitysime: „Aš atsiklimas
ir gyvenimas; kas tiki mane, nemirs per amžius".
Ir tada Viešpats mūsų neklaus: „Ar tiki tai?", bet
mūsų laimingos širdys ir akys kalbės: „Viešpatie, aš
jau netikiu, aš matau".

PALAIMINTAS RYTAS

Vienas iš garsių pasaulio poetų, vokiečių Goethe, parašė kūrinių, kuriame gvildinama žmogaus laimės problema. Goethe' s herojus Faustas ieško laimės moksle - tyrinėjant gamtos paslaptis, tampa mokytoju, išgarsėja, bet nėra laimingas. Laimės jis ieško meilėje, tačiau nusivilia, kai supranta, jog yra nusikaltęs. Jis pasijunta esą toks silpnas, niekingas, viskuo nepatenkintas, kad ruošiasi išgerti nuodtau- r kaip paskutinį gyvenimo gėrą. Ir tuo metu jo ausys nugirsta Velykų varpų gaudes ir giesmę:

„Kristus prisikėlė!

Palaiminti mylintieji

Ir liūdinantieji

Kurie gražiai išlaikė

Bandydami!”

Lyg kažkokios j gos paveikta jo ranka svyra žemyn, nustumia taur šalin, ir jis taria sau:

*„Prie šio gausmo nuo jaunyst s pripratau,
Bet šiandien jis mane v l šaukia gyventi.
O skamb k gerasis, mielas gausme!
Ašaros man rieda, žem man v l brangi.“*

Nevilt jam išsklaido Velyk ryto žinia, nusiminusi šird pakelia gyvenimui sugr ž s religinis tik - jimas. Faustas v l linksmas ir pilnas energijos. Jis prisipaž sta:

*„Širdis nebeli di, abejon s dingo,
Nebijau aš pragaro nei velnio -
Sugr žo džiaugsmas ir skaidra “.*

Žmogus be Dievo, kaip tas Faustas, paragauja visko, k žem je randa, o paskui verkia ir keikiasi, nes jau ia, kad širdžiai to maža: jo nepatenkina nei turtas, nei meil , nei technika, nei garb . Jis jau ia, kad turi kažkok svarbesn pašaukim . Be religijos žmogus yra kaip be žiburio tamsi gyvenimo nakt . Ši ties ne vien kart yra išsak žym s žmon s. Operoje „Palestrina“, kuri paraš vokie i muzikas Pfitzneris, mir s 1949 m., pagrindinis veik jas li dna daina išsako savo skaud patyrim :

*„Kaip baisu,
kai tamsiame miške tu vienas
ir pameti takel !
Taip aš gyvenime jau iuos.
Ir nežinau, nesuprantu,
kaip gal jau dirbti, džiaugtis...
Be prasm s juk viskas, viskas!
Kam gyventi, džiaugtis, kurti ir kent ti?
Kam tai visa? Sakykite, kam?“*

Kai jis dainuoja ši skausmo piln dain , scenoje pasirodo didieji praeities muzikos genijai ir chorui jam atsako:

„D l Jo, - taip nori Jis“.

Tikrai, kai žmogui užg sta gyvenimo žiburiai, gyvenimas tampa beprasmis, rankos be j g , o širdis be paguodos. Žmogus griebiasi svaigal taur s, kad bent trumpai valand lei prarad s s mon nebejaust tikrov s skurdumo. Tikrai gyvenimas yra tuš ias be Dievo, be amžinyb s, be Kristaus, be maldos. Tai jau ia net jaunimas, kuris šoka malonum up , kuris neturi kilni min i ir užmoj , kuris link s tik siausti ir d kti. Didel nelaim , kai žmogaus sieloje negaudžia Velyk varpai ir širdis nesikalba su Kristumi, kai jis nieko nežino apie savo paties amžin gyvenim .

Austrai turi talenting poet Nikolaus Lenau, gyvenus pra jusiame šimtmeityje. Jo poezijoje be galo daug li desio ir nevilties. Lenau gyvenim baig beprotnamyje. Kai kas šiandien aiškina, kad jo li desio priežastis - sunkios ano laiko socialin s s lygos. Tai tiesa tik iš dalies. K reiškia žmogui žem s sute mos, jei jam šypsosi Velyk rytas? Kas jam vienatv ir nedraugiški žmon s, jei jis turi Diev , Krist , Ma rij ? Ir pats poetas paaiškina, kod l jis toks li dnas:

*„Mes vaikštin jom po tik jimo roj ,
kur kiekvienas žiedas apie Diev mums kalb jo
ir apie J kiekviena g lyt mums bylojo.
Audros pakil , tie Dievo dainiai,
kalnais šniokšdamos, sl niais siausdamos
ir mari bangas pašiaušdamos,
giedojo himn Aukš iausiam Dievui,
o naktys sidabro tyliai pritardavo:
„Garb Jam, garb !“*

V liau jis skund si:

*„Aš netekau viso šio džiaugsmo,
kai pame iau tik jimo takel .
Užsidar rojaus vartai,
o širdin nebeužklysta
saul s spinduli daina,
nebeaidi vargš j sieloj
dieviška melodija“.*

1857 m. Didį Penktadienį iš savo vilos balkono atgijusi pavasario gamtą, skaidriai blizgant Ciuricho ežerą stebėjo vyriškį, kuris gyvenime patyrė daug skausmo, pavydo ir paniekos ir kuris laimės ir ramybės ieškojo meninėje karyboje, žemiškoje meilėje ir bedieviškoje Schopenhauerio filosofijoje. Kažkokio kvapimo pagautas jis pamieštuk, ir ant popieriaus miltis eilutės, apdainuojančios kryžiaus galybę, - Didysis Penktadienis yra didžiausio skausmo diena, bet kartu ir diena, kai džiaugiasi kiekvienas karys:

*„Jis žvelgia kenčiant ant kryžiaus
ir jau įsinevaržomas kalbėti,
nevaržomas dienų pilk:
mylinio Dievo rėmimo auka
padarė tyrai ir švent“.*

Šios eilutės paskui suskambės [...] gražioje Wagnerio operoje „Parsifalis“. Wagneris tada aiškiai suprato, kad gyvenimo problemą išprendžia Kristus, nes šiurpi Golgotos tragedija yra dangiškos garbės pradžia.

Prisiklusiojo kryžius buvo tai, dėl ko Richardas Wagneris išsiskyrė su kitu garsiu asmeniu. Daugelmet Wagneris nuoširdžiai būviavosi su filosofu Friedrichu Nietzsche. Kai Wagneris nuoširdžiai jausmą Kristui vedamas savo operoje „Parsifalis“

ved religin motyv , Nietzsche nusigr ž nuo jo ir raš : „Richardas Wagneris yra tik tariamai stiprus, o iš ties - tai sutr š s senis, kuris staiga pal žo ir sukniubo po krikš ioni kryžiumi". Nietzsche niekino dabar savo buvus draug , kad šis tik jo „prietarais", juok si iš jo genialios muzikos, o jo religingum laik „smegen suminkšt jimo" pasekme.

Prab go dešimt met ir Nietzsche' ištiko dvasinis aptemimas - jo prot apgaub tamsa. J slaug motina ir sesuo. Kai jis išgirsdavo varp skamb jim , pasidarydavo neramus, blaškydavosi. Nurimdavo tik tada, kai motina pasakydavo jam: „Nusiramink, Friedrichai, eisim bažny i !" Sunku pasakyti, kas d davosi tada to nelaimingo žmogaus sieloje... Gal nekaltos ir religingos jaunyst s ilgesys atgimdavo. Tikrai vargšas yra tas žmogus, kuris netenka tik jimo. Jam aidi Velyk varpai kaip iš tolimo, prarasto rojaus, - ne vien iš prarasto meno ir grožio rojaus, kuris gyvenimui teikia skaidrumo, bet ir iš sudužusio tiesos rojaus, kuris gyvenimui duoda prasm ir turin .

R pinkim s, kad tik jimo šviesa neužgest mumyse! [...] Saugokime širdyje švent j tik jimo ugn , kad j per visas žem s audr naktis nuneštume iki amžinyb s kranto! Tai bus didžioji m s gyvenimo pergal .

Kai Velyk varpai skelbia Kristaus pergal prieš nuod m ir mirt , džiaukim s ir mes kartu! Jei Kristus prisik l , dabar neb ra jokios bedugn s tarp Dievo ir pasaulio. Dabar Kristus yra tarp m s , Jis m s istorij jo. Jis yra visose ašarose, kurios spindi žem s varguoli akyse, kurie laukia savo prisik limo Kristuje. Jis yra visuose mirštan iuose, kuri širdys steng si b ti geros ir saugojos gyvenimo purvo. Jis yra kiekvienne nelaimingame žmoguje, kuriam mes pagelbstime, ir Jis pasitiks mus amžinyb je kaip didysis Atlyginimas. Jis yra m s negaliose ir silpnyb se kaip j ga, kuri atrodo nugal ta, bet yra nenugalima. Jis yra net m s nuod m se, kaip iki galo atleidžianti ir pasigadinti amžina Meil .

Nuo tada, kai Jis at jo žem ir sutrauk mirties grandines, kiekvienas kent jimas yra tik išbandymas m s tik jimo paslaptimi, kuria tapo Prisik l usysis.

Kristus nori, kad Jo prisik limas tapt m s palaima. Jis nori susprogdinti m s širdies kap , nori mumyse prisikelti, veikti ir reikštis. Jis nori perkeisti m s trapi žemišk egzistencij savo paties buvimo pilnatv , kuri prasid jo Jo paties prisik limu. Tik atverkime pla iai tik jimo duris, tik su meile eikime Jo pasitikti ir tur kime tos meil s kiekvienam, nes visi mes esame Jo atpirktieji broliai!

KAS MUMS NURIS AKMEN ?

Pirmasis Velyk rytas jau buvo išaušęs.

Kristus jau buvo garbingai prisiklaidintas iš kapo. Pasaulis gal jį džiuginti, bet jis nieko apie tai nemujaut.

Jeruzalės gatvėmis skubėjo trys moterys, bet jų veiduose nesimatydžiaugsmo.

Kai jos pasiekė miesto vartus, saulė jau kilo. Pavasariška gamta sužibėjo auksu.

Jos sulaukė žingsnius. Aplinkui nesimatydjokios gyvos dvasios. Joms buvo druska, nes niekas jų nepastebėjo.

Tolumoje bolavo Golgotos kalva, sopulingu žvilgsniu jos žvelgė į ją: ten juk mirė Viešpats...

Dabar jos ejo prie kapo. Savo drabužiai klostėse paslėpusios nešė nusipirktus kvėpalus. Jos norėjo

ištepti Viešpaties k n , šitaip parodydamos Jam paskutin pagarb .

Jos buvo paskendusios savo mintyse ir tyl damos jo viena paskui kit .

Magdalena staiga stabtel jo. Ji klausiamai pažvelg Marij , Jok bo motin , ir Salom : „Kas nuris akmen nuo kapo angos?“

Moterys netur jo atsakymo. Akmuo didelis, o j g per maža. Gal gr žti? Juk vis tiek jos nieko nepadarys - veltui at jo. O gal kas pad t ?

Pagalvojo apie žmog , kuriam priklaus šis sodas. Bet tok ankstyv ryt jo dar nebus. Ta iau jos vis tiek eina. Bent pabus prie savo Viešpaties kapo.

Kai jo sod , nustebo: kapas buvo tuš ias. Akmuo gul jo šalia angos.

Apimtos baim s jos ženg kap . Ten rado jau nuol baltais drabužiais. Iš jo l p jos sužinojo Velyk žini : „Prisik l Tas, kurio j s ieškote, Jo n ra ia!“

Jeigu t moter širdyse neb t meil s Išganytojui, tikriausiai jos b t sustojusios pusiaukel je ir sugr žusios atgal, - didelio akmens priešais kapo ang , kuris buvo uždeng s jim pas Mokytoj , jos nesitik jo pajudinti.

„Kas nuris sunk akmen ?“ - to klausia ne vienas iš m s . „Aš nor iau džiaugtis Išganytojo

prisik limu, bet mano siel kažkas slegia lyg sunkus
akmuo ir neleidžia kilti džiaugsmo kibirkšt lei."

Aš turiu sunki tik jimo abejoni , mano širdis
yra gundoma, ir aš nerandu kelio pas Prisik lus j .
Tai - tarsi siena, kuri nepraleidžia mano siel jokio
Velyk džiaugsmo spindul io.

Aš tiek vargstu d l duonos k snio, apie nauj
drabuž aš tik svajoti galiu, o nuo visoki r pes i
mano galvoje net žia. Ta kasdienin kova už b v
it kokia sunki uola yra prisl gusi mano pe ius. Ap-
kartimas, nusiminimas ir graužatis kasdien mane
lydi ir neleidžia matyti To, kuris mirt nugal jo.

Net li desys d l neišsipildžiusi svajoni , d l
sudužusi vil i , kurios buvo siejamos su gyvenimo
keliu, irgi gali užstoti ang prie Velyk paslapties.
Žmogus nor t džiaugtis, ta iau jis prieina akmen
ir sustoja.

„Kas mums nuris akmen ?" - klausia anos mo-
terys, skub damos prie Viešpaties kapo; panašus
klausimas šiandien neramina ir daugel ken ian i
širdži .

Anos moterys t valand galvojo tik apie žmo-
gišk pagalb . B t labai skaudu, jei nerast , kas
joms pad t .

Ir mes, kaip anos moterys, kartais dairom s
šalis ir ieškome žmogiškos pagalbos, kuri nustumt

m s sunkiuosius r pes ius šal . Ir mums atsitin-
ka kaip toms moterims. Kiek mes besukam galv ,
nerandame, už ko gal tume nusitverti, kas mums
gal t pad ti.

Tos moterys irgi nemat jokios išėities, ta iau
vedamos meil s Išganytojui t s savo žyg . Visai
nenujausdamos, jos jo Velyk džiaugsm . Dievo
j ga nurito akmen , kuris jas taip sunkiai sl g . Vieš-
paties angelas praneš joms žini apie Prisik lus , ir
taip j li desys pasikeit džiaugsm .

Tik Dievo j ga gali nuristi nuo m s siel
sunk j akmen . Kada Dievas tai padarys, mes to
nežinome. Gal greitai, gal v liau, o gal m s die-
n pabaigoje.

Žmogaus j gos yra ribotos. Gyvenimas dažnai
pridaro per dideli kli i , tod l nenuostabu, kad
daugelis pal žta: nusivilia, nuleidžia rankas, pra-
randa idealizm , sileidžia šird kart l ir pykt . Žmo-
gus kaip vijoklis: jam reikia atsiremti stipresn , bet
žmogus dažnai negali paremti žmogaus, - tai gali
tik Dievas. Kai sigiliname žymi j žmoni istori-
jas, pamatome, kad tik tie ištvėria iki galo savo žy-
giuose, nepal žta susidarius sunkioms aplinkyb ms
ir nepraranda idealizmo, kurie remiasi Dievu.

Štai šv. Jonas Bosco dirbo su gatv s vaikais, su
visokiais valkatomis; Cottolengo vien aukomis besi-

remdamas Italijoje steig ir vald didžiul ligonin ; kun. Hofbaueris suorganizavo ir išlaik didžiul našlai i prieglaud Varšuvoje; šv. Ignacas steig misionieri vienuolij - j zuitus; kun. Lavigerie atliko didel darb skleisdamas Afrikoje Evangelij . Jiems visiems sek si, nors kli i buvo daug, nors beveik visos aplinkyb s buvo prieš juos, nors j silpna žmogiška širdis ne kart b gštavo ir prie nusiminimo bedugn s krašto atsidurdavo; jie nepal žo, jie ištv r tik tod l, kad pasitik jo Dievu, karštai meld si ir dirbo d l Jo.

Garsusis Pranc zijos klebonas šv. Jonas Vianney'us, po švent j Miši išreišk s pad k , savo maldas užbaigdamo tokiu prašymu: „Mano Viešpatie, Tu nešk tuos vargšus žmones, kurie Tave neša”.

Šv. Teresyta yra rašiusi: „Silpnut nendr nebijo, kad bus palaužta, nes ji auga ant meil s vandens. Gal ji dažnai palinks, bet gerosios bangos j v l atities: ji laukia nauj audr ir perk nij , kad v l b t palenkta. Aš negaliu pal žti, nes kas man skaudaus beatsitikt , visada aš matau švelni j Išganytojo rank ”.

Ženevos vyskupas šv. Pranciškus Salezietis sakydavo: „Jei ir visi man b t blogi, Dievas vis tiek man lieka geras”.

Kitas šventasis sakydavo: „Šviesos vaikams ir

tamsiausia naktis yra kaip diena. Kas gali mane iš Dievo rank išpl št i?"

Žydai vargsta sir vergov je. Šie at m j laisv , ty iojasi iš j religijos ir papro i , grobia j turt . Judas Makab jus renka vyrus kovai prieš prispau d jus. Atsiranda dr suoli , bet j nedaug, ir jie nedr sta stoti m š prieš galingesn kariuomen . Tada Judas Makab jus juos uždeg tokiais žodžiais: „Nesunku atiduoti daugel nedaugelio rankas, ir n ra skirtumo dangaus Dievo akivaizdoje išgelb ti dideliu ar mažu skai iumi; nes nugal jimas kare nepriklauso nuo kariuomen s daugyb s, bet stipryb ateina iš dangaus. Jie eina pas mus su atkaklia daugybe ir su puikybe sunaikinti m s , m s žmon ir m s vaik , ir m s apipl št i, mes gi kovosime už savo gyvyb ir savo statymus; pats Viešpats sutrins juos m s akyse, tod l j s nebijokite j " (1 Mak 3, 18-22).^{*} Netrukus žydai švent didel pergal , nes buvo verti Dievo palaimos, nes pasitik jo Dievu.

^{*}JS, 1932. Plg. AR: „Gali b ti lengva sud ti daugel nedaugelio rankas, nes Dangaus akivaizdoje n ra skirtumo tarp išgelb jimo per daugel ar per nedaugel . Pergal m šyje nepriklauso nuo kariuomen s gausumo, bet nuo j gos, kuri ateina iš Dangaus. Jie atžygiuoja prieš mus pilni didelio ž lumo ir nedorumo, kad mus, m s žmonas bei m s vaikus sunaikint ir mus apipl št . Bet mes kovojame už savo gyvast ir sakymus. Pats Dangu sutriuškina juos m s akyse. J nebijokite!"

Pats Viešpats mus moko tokio pasitik jimo. Štai žodžiai iš Šventojo Rašto: „Argi mano ranka yra per trumpa tave išgelbėti, o gal trūksta man jėgų tave išvaduoti?“ (plg. Iz 50, 2).

Gyvenimas pateikia pavyzdžius, iš kurių matome, kad žmogui kažkas kitas padeda, kai žmogus nepajėgia ko nors padaryti. Kažkas kitas nuveria akmenį.

Vienas jų žuiztas, Pranciškus Regis, lankė kalėjime esant didelį nusikaltelį, kurio lauk mirties bausmė. Tai jau jo apsilankymai ir kalbos nieko nepakeitė: kalinys buvo kietas kaip uola [...]. Kunigas nenustojė vilties ir už jį meldėsi. Kartą vėl apsilankęs jis išima iš brevijoriaus Marijos paveikslėlį ir jį klausia: „Ar pažįsti šį Ponių?“ - „Taip“. - „Ji, Gailėstingumo Motina, meldžiasi už tave“. „Ji meldžiasi už mane? Vadinasi, ji nepažįsta manęs, vadinasi, ji nežino, koks aš šlykštus, koks aš niekšas esu...“ - „O aš sakau tau, kad ji pažįsta tave ir meldžiasi už tave, nepaisydama, koks tu esi“. Kalinio širdyje kažkas suvirpa. Jis užsidengia veid rankomis, paskui paklūps galvą prašo: „Sakyk, kunige, ar tikrai taip yra, kaip tu sakai?“ - „Tik kaip manim!“ „Tada... aš noriu atlikti išpažint... Aš noriu savo mirtimi... išpirkti savo nedorą gyvenimą!“ Ir ant to kunigo

kelio, ir ant šio kalinio kelio buvo didelis didelis akmuo, ir kažkas j nurito.

Vienoje pastog je gyveno darbininko šeima. Greta gyven kaimynai kasdien ten gird davo keiksmus ir barnius. Kai vien vakar viskas pasikartoja - v l gird ti š ksmi, ind daužymas - vyras nusprendžia, kad jis daugiau nebegyvens „su tokia nesugyvenama moterimi". Jis išeina iš nam . Lipa laiptais žemyn, bet jau ia, kaip kažkas j traukia gr žti atgal. Jis užlipa laiptais, mato truput praviaras savo buto duris. Jis stovi ir ži ri. Žmona guldo vaik . Prieš tai ji paklupdo vaik lovyt je, sudeda jo rankutes ir sako: „Sukalb kim dabar „T ve m s " už ger j m s t vel ..." Vyras puola kambar ir... nuo tos akimirkos tampa kitu žmogumi. O iki tol jo niekas negal jo paveikti, jis gerdavo ir namuose k l triukšm . Žmonos krikš ioniškas atlaidumas išgelb jo šeimos laim ir jo siel .

R pes i ir vargo yra kone po kiekvienu stogu. Skundžiam s, ieškome paguodos vieni pas kitus, dejuojame. O m s pe ius vis tiek slegia tai vienoks, tai kitoks akmuo, kur savo rankomis nuristi esame bej giai. Ta iau užmirštame, kad yra nematomos ir galingos dangaus T vo rankos. Ar mes meldžiam s taip, kaip kun. Pranciškus Regis ar ta vargš darbininko žmona? Kiek mes b name nuošird s

dalyvaudami šventose Mišiose? Ar dažnai leidžiame Kristui eiti į mūsų širdis ir mus palaiminti? Ar dažnai mūsų vaikus Kristus palaimina šventąją Komuniją? Tad nesistebkime, jei yra daug dūmų mūsų pirkiose, jei mūsų širdyse tiek daug kartelių, tiek daug skundų mūsų lėpose ir taip nedrąsiai žiūrime savo vaikams ateiti.

Gyvenimas pasijuokia iš tų, kurie mano vien savo rankomis sukurti laimę. Kas atsisako Dievo, apie jo žemėje gali tik sapnuoti: skausmas vis tiek varstys širdis, meilė bus tik svajonių paukštis, teisingumas - pasaka, o mirties valanda labai aiškiai parodys gyvenimo tuštumą.

Taip kadaise galvojo poetas Gorchas Fockas (1916 m. dalyvavo s [..] anglų-vokiečių laivyno mūšyje prie Skagevako). O vėliau, kai daugiau pamatė, kai rimčiau susimąstydavo, pakeitė savo nuomonę. Po to jis rašė: „Aš visad prisimenu Dievą, ir man ramu. Vėliau gali pasitikėti kiek nori, vis tiek jie mano laivelį nuvarys tik tū viską ir ramybės uostą“. Jis vieną dieną sužinojo apie gražų vieno jo reivio laišką savo motinai: „Mama, jei tu išgirsi, kad mūsų laivas paskendo ir niekas neišsigelbės jo, neverk. Jėra, kurioje bus paskendęs mano kūnas, yra mano Išganytojo rankos delnas, ir iš jo niekas manęs nepagrobs“. „Tai gražu, tai tiesa“, - pridūrė poetas.

Popiežius Leonas I vadovavo Bažnyiai labai neramiais laikais. Europos pietus užplūdo pabaisa iš Azijos - Atila su savo hunais, Romai išplūdo vandalai, bet, nepaisant negandų, popiežius išliko tvirtas: dirbo, kovojo, rašė, vadovavo, sprendė visokius klausimus. Jo šūkis buvo: „Tas, kuris yra mumyse, yra galingesnis už tave, kuris yra prieš mus“. Kai vokieitai tauta vargo po Pirmojo pasaulinio karo ir naujasis politinis režimas nieko gero nežadėjo, vyriausiasis vokieitų vyskupas savo tautiejiams guodė: „Būkime kantrūs su maldoje ir pasitikime Dievu, nors Viešpaties laikrodis ir lėtai skaičiuoja valandas. Joho slėnis nėra toks gilus, kad iš jo nebūtų tako kalnus tam, kuris yra drąsus ir atsiremia į Dievą!“

Beje, vokieitai turi dvi gražias patarles: kai Dievas eina sargybą, ir vanduo virsta marmuru; Dievas uždaro vienas duris, bet atidaro kitas.

Marburge miręs (1876) botanikos profesorius Albertas Wiegandas, rašydamas testamentą, gražiai išreiškė savo pasitikėjimą Dievu: „Aš noriu, kad ant mano kapo būtų sukaltas „Tik jimo išpažinimas“ - „Tikiu“ ir kalboje būtų pasakyta, kad aš su Dievo pagalba tik jau visas tik jimo tiesas, kad aš, nors buvau labai kritiškas ir visada atviromis akimis jau per gyvenimą, niekada nei savo gyvenimo kelyje, nei mokslo veikiamas neabejojau jokia

krikš ioniško mokslo tiesa ir šiame tik jime aš ra-
dau vis b ties m sli išsprendim ir tobul pasi-
tenkinim . Ant mano kryžiaus užrašykite: „Tavim,
Viešpatie, tik jau, neb siu sug dintas per amžius!"

Visas m s gyvenimas - tai kelion Diev , taigi
turime žygiuoti Prisk lus , nepaisant kli i , turi-
me eiti pirmyn.

Kiekvienos Velyk švent s, kurias ia, žem je,
šven iame, mums nori priminti: „Ir mes esame gi-
m Velyk džiaugsmui!"

Eikime savo gyvenimo keliu kaip anos moterys
Velyk ryt , vedami meil s Išganytojui! Nesvarbu,
koks r pes i ir vargo akmuo sl gt m s sielas,
nuo amžin j Velyk džiaugsmo m s niekas ne-
atskirs!

KRISTUS PRISIKILIMAS

*Aš buvau numirus
ir štai esu gyvas per amžius amžius
ir turiu mirties ir pragaro raktus*

(Apr 1, 18)*.

Šiandien linksmai gaudžia varpai po vis žem ,
šiandien nuvarg žmoni veidai nušvit , šiandien
Ryt pasaulis net kitais žodžiais sveikinas: „Chris-
tas voskres!“** Suprantamas šis džiaugsmas - Kris-
taus prisikilimas yra krikščionyb s pagrindas. Šituo
faktu remiasi visas m s tik jimas. Velyk ryto

*JS, 1936. Plg. K: „Aš buvau numirus, bet štai esu gyvas
per amžius amžius ir turiu mirties ir mirusių pasaulio raktus.“

**Kristus prisikilimas (rus.).

šviesoje mes jau neabejojame, kad krikščionyb yra dieviškos kilmės religija. Kiekviena mūsų tikėjimo tiesa - tai žodis, išėjęs iš mirties Nugaltojo. Kiekvienas sakramentas - tai Jo persimainiusi ranka dovana. Mūsų Bažnyčia - tai Jo dieviškos meilės ir galybės kėlinys.

Bet jei Velykų ryto tiesa yra savęs apgaudinėjimas, teisingi yra šv. Pauliaus žodžiai: „Jei Kristus neprikėlė, tai mūsų skelbimas yra tušias, tušias ir jėga tikėjimas“ (1 Kor 15, 14)*, „Tuomet [...] mes esame netikri Dievo liudytojai [...] ir jėga dar tebesate savo nuodėmėse. Todėl ir užmigusieji Kristuje yra žuvę“ (1 Kor 15, 15-18).**

Tai - skaudus klausimas: arba - arba? Kur yra tiesa? Klausime netikinčių ir jie drauge su Goethe atsakys: faktas žinomas, bet man stinga tikėjimo. Taip, šie vargšai yra praradę tikėjimą. Prisiklausyk. Šiandien labiau nei bet kada verta prisiminti tai, kas liudija Prisikėlimo tikrumą. Tad pasiklausykime liudytojų apie Velykų „grab“ ir Kristaus prisikėlimą.

Pirmiausia apie Kristaus prisikėlimą liudija patinė mirtis. Triumfuodama mirtis stovi prie kruvino

*JS, 1936. Plg. K: „O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai tušias mūsų skelbimas ir tušias jėga tikėjimas.“

**JS, 1936. Plg. K: „Tuomet mes liekame melagingi Dievo liudytojai [...] ir jėga dar tebesate savo nuodėmėse. Taip pat ir užmigusieji Kristuje yra žuvę.“

Penktadienio Golgotos karsto ir dži gaudama šaukia Kalvarijos nakiai, kai saul aptemo, žem drebjo, uolos skilo, mirusieji iš jo iškap : štai tas, kurs prie Lozorius kapo nugaljo mirt (plg. Jn 11), dabar pats sumokjo jai mokest - mir nuleid s galv (plg. Jn 19, 13).

„Kristus mir ! Kristus prisikl !“, - tai skelbia visi keturi evangelistai, apie tai kalba apaštalai savo kalbose ir laiškuose. Kristus tikrai buvo mirs: tai liudija kareiviai - jie nelauž jam kaul , nes mat , kad yra mirs (plg. Jn 19, 33). Kristus buvo mirs: tai liudija romn karininkas, kuris, sukrstas neprast Kristaus mirties vyki , mirtinai tyli penktadienio nakt sušuko: „Tikrai šis yra Dievo S nus“ (Mt 27, 54).* Kristus buvo mirs: tai liudija Pilotas, kuris leido Juozapui iš Arimatjos pasiimti J zaus kn (plg. Mt 27, 58). Kristus tikrai buvo mirs: tai liudija apaštalas Jonas: „Vienas kareivis atvr jam ietimi šon , ir tuojau iš jo kraujo ir vandens“ (Jn 19, 34).** [...]

„Kristus yra mirs!“ - kaip džiugi žinia skambjo penktadien Jeruzal s gatv se. „Kristus mir , sinagoga nugaljo!“

*JS, 1936. Plg. K: „Tikrai šitas buvo Dievo S nus!“

**JS, 1936. Plg. K: „... vienas kareivis ietimi perd r jam šon , ir tuojau ištekjo jam kraujo ir vandens.“

Bet neilgai t s šis laim jimo džiaugsmas. Velyk rytas aušo, ir mirties džiaugsmas sklaid si. Prisi-
 lusysis gal jo linksmai paklausti: „Mirtie, kur yra
 tavo nugal jimas? Mirtie, kur yra tavo akstinas?“
 (1 Kor 15, 54).* Ir pati mirtis tur jo pripažinti: „Jis
 buvo mir s, bet dabar jis yra gyvas per amžius ir
 turi mirties ir pragaro raktus“.

„Kristus gyvas“, - išgirskite š mirties praneši-
 m prie Velyk karsto ir neškite j mirštan i j
 kambarius, kur vargšas žmogus, kovojantis paskuti-
 n gyvenimo kov žem je, gali džiugia širdimi sud ti
 savo nusilpusias rankas maldai ir ištarti su viltimi:
 „Aš žinau, kad mano Išganytojas yra gyvas“ (plg.
 Job 19, 25).

Antrasis prisik limo liudininkas yra pats kapas.
 Ir jis prisideda prie „Aleliuja“ gausmo: „Kristus yra
 prisik l s“. Penktadien Kristaus k n kapas pri-
 glaud . Tai faktas, kuriuo negalima abejoti. Apie j
 išsamiai rašoma Evangelijoje (plg. Mt 27, 57).

Šis kapas buvo naujas kapas (plg. Mt 27, 60),
 užverstas dideliu akmeniu. Rom n kareiviai j sau-
 gojo. Buvo valdžios antspaudas. Ateikite prie už-
 antspauduoto kapo ir džiaukit s savo laim jimu,

*JS, 1936. Plg. K: „Kurgi, mirtie, tavo pergal ? Kurgi, mir-
 tie, tavasis geluonis?“

fariziejai ir vyriausieji sinagogos kunigai! Jūs darbas pavyko! Ateikite ir švieskite pergalės šventę! Jūs išsivadavote iš Kristaus. Vis laik Kristaus priešai, džiaukitės ir jūs: nepakenkiamas Kristus guli kape!

Bet kapas taip pat jums šaukia: „Ateikite ir pripažinkite savo pralaimėjimą!“ Klausykite! Taip, treis dienas kapas tuščias: sutraukytos mirties grandinės, nugalta naktis, bauginanti naktis, sulaužytos durys, už kurių gyvenimas. Linksmas praneša angelas moterims, atėjusioms prie kapo: „Jis prisikl! Skubkite ir praneškite mokiniams, kad Jis prisikl“. Jis buvo miręs, bet štai gyvas per amžius ir turi mirties ir pragaro raktus.

Jūs, kurie anais laikais netikėjote ir šiandien neigiate Velykų šventės faktą, ką jūs atsakysite, nes Velykų kapas tikrai yra tuščias?

Trečiasis liudininkas - tai Jėzus Kristus mokiniai. Naujojo Testamento knygoje yra aprašyta dvylika Viešpaties pasirodymų. Prisiklusysis pasirodė moterims prie kapo, paskui Marijai Magdalenai, Peteriui, mokiniams iš Emauso, dešimčiai apaštalių Velykų vakare, po to - vienuolikai apaštalių (drauge su Tomu), Genazareto ežere žvejojusiems apaštalam, apaštalam Galilėjoje (ant kalno), penkiems šimtams liudininkų, kai žengė dangį, taip pat ir apaštalam, ir mokiniams bei galiausiai Pauliui (plg. 1 Kor 15, 8).

Brangieji! Ar yra pasaulio istorijoje dar koks nors vykis, taip aiškiai paliudytas, kaip Kristaus prisiklimas? Ne ra.

Jei aš negaliu tikėti Jūsų žaus mokinių skelbimu, tada niekas negali reikalauti, kad aš tikėčiau kitu kuriuo nors istorijos vykiu bei praeities faktu.

Jei aš negaliu tikėti apaštalų liudijimu, tada pasaulio istorijos puslapiai man yra išgalvotos pasakos! Tada nekalbėkite man apie Homerą, Aleksandrą, Cezarą, Augustą, Pilypą! Jūsų gyvenimas ir darbai nėra taip aiškiai paliudyti, kaip Kristaus prisiklimas. O tai reikštų, kad visa pasaulio istorija, kurios moko gimnazijose ir universitetuose, yra didelė, baisi apgavystė.

Tenasako man niekas: „Apaštalai nėra patikimi liudininkai, jie tai tik sivaizdavo, sikalbėjo; galvojo, kad Kristus prisiklims, o iš tikrųjų jis buvo miręs, užmigęs amžinu miegu“. domus tvirtinimas! Tai jau jis visiškai nepagrįstas! Kai moterys jiems pranešė, kad Kristus prisiklims, jie netikėjo, kaip jos sako, - moter plepalai! Ar tai patvirtina neigiančių teiginį? Prisiklims Kristus turi parodyti jiems savo rankas ir kojas, kartu su jais valgyti, leisti jiems save paliesti, - tik tada jie tiki (plg. Lk 24, 26). Argi tai yra jėgų teiginio patvirtinimas? Tomas tik tada ištarė: „Mano Viešpats ir mano Dievas“ (Jn 20, 28), kai

Jaus žaizdas savo rankomis paliet. Kurgi jo savitaiga?.. Dėl kokios nors siteigtos idjos neinama kankinimus nei mirt.

Netikintieji broliai, ką jūs atsakysit? Tik vien atsakymą aš galiu sivaizduoti jūsų išpose: mes nenorime tikėti.

Ketvirtasis liudininkas - tai gausus būrys Prisklusiojo priešais, kurie, nori ar nenori, turi patvirtinti: „Kristus prisikl“. Jie gdingai paperka kapo sargybinius, šlykščiai meluoja, nes nori, kad kareiviai tylėtų apie vykius prie kapo. Jie sako sargybiniams sakyti, kad jiems bemiegant atėjo Jomokiniai ir pavogė Jomokną (plg. Mt 28, 12). Ar tai ne juokinga? Melagingas negražus „ne“ pavirto galingu „taip“, - Kristus prisikl. Sugdinti, nuginkluoti stovi Prisklusiojo priešais prie Velykų kapo ir turi pripažinti šimtmeiči patvirtintą tiesą: prieš Kristą galima kovoti tik pasitelkus melą; kas kovoja prieš Kristą, tas kur laiką gali triumfuoti, bet galiausiai vis tiek pralaimės.

Ką gali kalbėti Prisklusiojo priešais Velykų rytą? - „Mes apsirikome“.

Paskutinis Kristaus prisiklimo liudininkas yra patikriškionyb. Ji gimė prie Velykų kapo. Kriškionybės gyvenimo, jos reiškimosi variose srityse negalima būtų paaiškinti, jei Prisklimas būtų melas ir apgaulė. Be Kristaus prisiklimo kankinikų kapai

b t neišaiškinama istorijos m sl . Už mirus niekas neatiduoda savo gyvyb s. Švento gyvenimo didvyriai - skais iosios mergait s, uol s tik jimo išpažin jai, tvirtieji vienuoliško gyvenimo atsiskyr liai, nepavargst misionieriai - b t m sl ! Didžiuosius teologijos mokslo mokytojus, dvasios milžinus Bažnyiai ir pasauliui pagimd Velyk rytas. Jis atnaujino žem s pavirši .

Su d kingumu ir džiugia širdimi suklypkime ant keli prieš Prisik lus j , Nugal toj mirties ir kapo, kurio rankoje plev suoja v liava: „Aš buvau numir s ir štai esu gyvas per amži amžius ir turiu mirties ir pragaro raktus" (plg. Apr 1, 18).

Ši žinia yra m s džiaugsmas ir viltis; yra šviesa ir gyvenimas, yra tvirtyb ir j ga, yra pergali ir laim jimas. Ji kalba kiekvienam: gyvenk! B k tvirtas! B k linksmas! Šalin nusiminim ir baim ! Šalin dreb jim ir silpnum ! Kristus nemir , Jis gyvena. Kas seka Juo, tas tur s gyvenimo šviesos (Jn 8, 12), nematys mirties per amžius, tas neapsigaus - mes neturim ko g dintis, mes neb sim sug dinti.

Prisik l s Kristus mus šaukia eiti gyvenim , kovoti ir krikš ioniškai vargti, šventai kent ti ir su Kristumi nugal ti, dalyti savo šird ir šypsotis: prieš mus plev suoja Kristaus v liava, kurios nesudraskys laiko v jai, neišvers pragaro j gos!

VELYK RYTO SKELBIMAS

Did j Penktadien viešpatavo kap tyla, šiandien džiaugsmingai gaudžia varpai. Bažny ios pilnos žmon i , vis veidai linksmi ir švies s.

Iš kur tas Velyk giedrumas, tas džiaugsmas ir vilties spindesys? Kod l žmon s šiandien tokie keistai neram s? Jie šiandien anksti ryte pasipyl gatves ir vieškelius? Jiems reikia procesij , šventadienišk drabuži , giesmi . Kod l šiandien giedrumu plaka žmon i širdys? Kam gaudžia šiandien varpai?

Velyk džiaugsmas sklinda pasauliui iš Kristaus kapo. Pažeminto, pasmerkto, nukryžiuoto, bet prisik lusio Kristaus kapo kiaurym primena m s sielai: Velykose gyvenimas nugal jo mirt ir sutrypta tiesa veik blog . Velykos tad yra ateities švent ir tiesos pergals švent .

Mes visur matome viešpataujant visuotin praeinamumo statym : viskas praeina. Tai skaudžiai prislegia mus. Ta iau iš savo kapo prisik l s naujam gyvenimui Kristus užtikrina mus, kad po šios k niškos mirties m s laukia gražesn ateitis. Velyk giedras, viltingas džiaugsmas plaukia iš tiesos, kad fizin žmogaus ir pasaulio mirtis nereiškia galutinio sunaikinimo nei galutinio išnykimo, bet kad gyvenimas t sis toliau ir nebus vakaro, nebus nakties, nebebus mirties. Ši ties pagrindžia ir t nesudrums iam džiaugsms sukelia didysis istorijos faktas - Kristaus prisik limas. Ir tod l iš Prisik lusiojo kapo trykšta tyras, gaivus šaltinis gyvenimo dr sos ir pasaul nugalini o optimizmo.

Nuo to ryto aušros, kai nusiminusius apaštal veidus paliet pirm j Velyk džiuuginan ios žinios šviesa, pra jo beveik 2000 met . Nuo to laiko buvo parodyta daugyb visoki kryp i , kurios tur jusios nuvesti žmones laim s šal . Daug visoki v liav plevena ir prieš šiandienin s, nuvargusios ir sudirgusios, žmonijos akis. Ta iau visoje žem je milijonai žmoni , kuri širdys rimtimi plak Dievui Penktadienio vakar ir kurie nuolankia malda garbina prisik lus Krist , remdamiesi širdies nuojauta ir proto skaidrumu, išpaž sta Apaštalo žodžius: „Neduota mums kito vardo, kuris nešt išganym ir palaim ,

kaip tik palaimintas M s Viešpaties J zaus Kristaus vardas".

Štai karstas, kuris per 2000 met nesupuvo! Karstas, prie kurio su malda l pose ir širdy budi milijonai žmoni , nes jie žino, kad be prisik lusio Kristaus n ra kur eiti, n ra vilties, n ra atramos kritiškomis gyvenimo valandomis.

Tiesa, ir Velyk paslapties pripildytas žmogus patenka mirties gl b , bet jis, kaip mirtingasis, kaip žengia ne kaip nugal tas, o kaip nugal tojas. Jam mirtis reiškia ne pabaig , o pradži : ne galutin sunaikinim , o nauj gimim ; žemišk j t vyn pakei ia amžinoji: žanga prasideda knyga. Kiek kart nyki mintis apie praeinamum nori sugniuždyti žmogaus siel , bet užtenka jam pažvelgti tuš i Velyk kap , ir jo siela išsitiesia dr si, linksma ir vilties kupina. Juk per Velykas išsprogsta pirmieji medži pumpurai ir atgijusi po žiemos gamta pradeda nauj gyvyb s t km . Velyk metu kažkokia paslaptinga j ga atgaivina tariamai mirusi žem . Ir sustingusias žmoni sielas. Imperatoriai gali sukurti vairias karalystes, mokslininkai gali žmonij stebinti vis naujais mokslo ir technikos pasiekimais, menininkai gali džiuginti naujais k riniais, bet vis d lto tai neužpildys žmogaus sielos gelmi , jei bus užmiršta Prisik lusiojo p domis sekti. Goethe' s

Faustas irgi visk pasaulyje išband . Ir kai jis viskuo nusivyl s, žemiškosios laim s apgautas, pasiryžo nusižudyti, staiga išgirdo šventiššk Velyk varp gaudim ; nuod taur laikiusi ranka nusviro žemyn ir nusivylusiojo kr tin užpl do dr sos gyventi ir džiaugsmo banga. Garbingas Velyk karstas skelbia guodžian i vilties švent t kstan iams ir milijonams žmoni , kurie su prakaitu ant kaktos, su žaizdomis, kurios paženklino k n gyvenimo kovose, bet su tyra s žine ištikimais vykdo savo pareigas sitikin : teisingumas ir g ris negali išnykti.

Kaip mus stiprina prisik l s Išganytojas! Kiek dr sos, j g , vilties ir džiaugsmo mums sklinda iš Jo tuš io kapo! Taigi ar Didysis Penktadienis - amžinai apni kusi kan ios diena?! Ar tiesa yra galutinai žlugusi?!

Viešpats mir ant kryžiaus. Mir ganytojas - kaimen išsibarst ... Pragaras laim jo!

Kristus kraujavo ant kryžiaus, Jo kraujas tek - jo, kol neliko n lašo. Sargai apsupo antspauduot kap , ir niekas negalvojo, kad gali j sugr žti gyvyb , kad gali ateiti prisik limas... Pragaras laim jo!

Kristus mir ant kryžiaus. Bet t akimirk , kai Jis nulenk galv , t pa i akimirk sudreb jo žem , suskilo uolos, atsiv r kapai, debesys uždeng saul , - pragare, ži r k, kur tavo pergal !

Kristus mir ant kryžiaus. Bet tre i dien Velyk kapo spindesys išsklaid tams ir prisik lusio Išganytojo paliesta susig ž kiekviena nuod m . Kur pragaro pergal ?!

Kristus mir ant kryžiaus!! Ta iau didvyriška Jo mirtis dav pabirusiai kaimenei naujos dr sos, Šventoji Dvasia uždeg sielas... Kur pragaro pergal ?!

Kristus pasidav kryžiaus mir iai. Bet jau 2000 met milijonai žmoni su ašaromis akyse žvelgia Jo Velyk karst ir džiaugsmo pripildytomis kr tin - mis gieda pergal s himn : „K l s Kristus, aleliuja!"

Taip, Velykos yra ateities švent , gyvenimo švent .

* * *

Velyk paslaptis žiebia ir kit graži , gaivi mint .

Velyk švent moko mus, kad n ra gyvenimo be mirties, kad saul pakyla tik iš nakties tamsos ir kad kelias Velyk džiaugsm eina per skausmo ir r pes i bedugn .

Nekaltai nukryžiuoto Kristaus kilni auka ir bai s s kent jimai aiškiau už bet k kita patvirtina nepaprast gyvenimo ties : tautos gyvuoja tik tada, kai j geriausi s n s sudeda aukas. Senoliai tik jo,

kad pilys tik tada yra stiprios, kai kalkes maišoma nekalto žmogaus kraujo. Velyk švent skelbia, kad vyriškai pakelti kent jimai gimdo j g , kuri gali istorijos granit amžiams padaryti tvirt . Visa, kas didinga, skaidru ir patvaru, remiasi tik didžia auka.

Velyk ryto prieblandoje pakilo iš tuš io savo kapo pasmerkta, sutrypta ir žiauriausiai nukankinta tiesa, ir moko mus, kad teis Velyk švent s džiaugsm gyti galima tik per kruvinas kalvarijas, Kryžiaus keli . Nenuostabu, kad iš savo kapo pergalingai atsik l s Kristus gal niekam n ra toks artimas, kaip pal žusioms, sunkias gyvenimo kovas kovojan ioms sieloms. Velyk švent s paslaptis kaip švelnus geguž s oras guodžia m s sielas: ties galima grandin mis apkalti, g r galima pažeminti, garb galima kojomis sutrypti, ta iau ji sulaužo nelaisv s antspaudus, nurita sunk kapo akmen ir spindint Velyk ryt šven ia savo pergal . Ne Didžiojo Penktadienio ni rus vakaras, o garbingas Velyk rytas yra galutinis tiesos likimas.

Gauskite, Velyk varpai! Te j s skambesys visam pasauliui skelbia, visoms ken ian ioms, r pes i prisl gtoms širdims pasako, kad Didžiojo Penktadienio tamsumos - ne amžinos ir Velyk ryto šviesa nugali nakt . Mes tikime, kad po kiekvieno Penktadienio b na Velykos. Mes tikime, kad kiekvieno var-

gingo, sunkaus kelio gale, kuris eina Alyv kalnu ir Golgotos skardžiais, laukia Velyk kapo spindesys. Mes tikime, kad nekaltu krauju pritvink s žmonijos istorijos kryžiaus kelias, kur tiesia Piloto, Kajafo ar Erodo rankos, sustos prie Prisik lusiojo kapo. Taip, mes tvirtai tikime, kad nors Didysis Penktadienis turi daugiau negu 24 valandas, j seka Velyk rytas. Kada jis išauš? To nežinome. Bet kad tas rytas išauš, skelbia ir to reikalauja dorovin s pasaulio tvarkos statymas. Žmonija gyvena kritiškus laikus. Ji m gi na be Kristaus gyventi, ta iau aišku, jog skausmas d l to n kiek nemaž ja, o j gos ir gyvenimo dr sa silpsta. M s pareiga yra Didžiojo Penktadienio tamsoje apkabinti rankomis ir širdimi Nukryžiuo t j . Gerum . Kad b tume verti išvysti drauge su Juo ir Velyk ryto aušr . Tod l savo širdži velyki n mald si skime prisik lusiam Kristui, kad Jo ran ka vest eršk iuotais kankinyst s keliais, praskleist mums apsiniaukus dang ir m s veidai išvyst maloni Velyk ryto aušr .

Štai kokia paguoda mums sklinda iš prisik lu siojo Kristaus tuš io kapo: *Exsurge Christe, adiuva nos, litera nos, salva nos!* - Pakilk Kristau, gelb k mus, globok mus, gink mus!

DIEVO DVASIA MUMYSE

Vidudienis. Pavarg s ir ištrošk s nuo sunkios kelion s dulk tu keliu karšt dien , J zus atsis do pails ti prie Jok bo šulinio. Apaštalai nu jo miest nusipirkti maisto. Prie šulinio n ra jokio indo v siam vandeniui pasisemti. Ateina samariet , nešina so-
iu. Ji Išganytoj neži ri, Jo neprakalbina, nes tas, kuris s di prie šulinio, yra žydas, j tautos priešas. Išpl tusi akis ji ži ri svetimšal , kuris jos paprašo: „Duok man gerti“. Nustebusi ji paklausia: „Kaip tu, žydas, gali man s, samariet s, prašyti gerti?“ Moteris gauna m sling atsakym : „Jei tu pažintumei Dievo dovan ir kas yra tas, kurs tau sako: duok man gerti, tu tikrai b tumei j prašius, ir jis tau duot gyvojo vandens" (Jn 4, 10-11).*

M slingas žodis „gyvasis vanduo". Dar m slingėsnis d l J zaus paaiškinimo, kad šis vanduo tam,

kuris j geria, virs šaltiniu, „trykštan iu amžin gyvenim " (plg. Jn 4, 14). Moterišk nesupranta ši žodži . Viešpats turi paaiškinti.

Didžioji palapini švent . Iškilminga tikin i - j procesija šventyklos aikšt j. Rankose mirguliuoja palmi ir mirt šakel s. Psalmi ir arf garsai liejasi net miest . Kunigas pagarbiai neša auksin urn . Kas joje yra? Vanduo iš Siloano tvenkinio. Netrukus jis bus išlietas ant deginam j auk aukuro. Staiga pro šventin triukšmo žes pasigirsta aiškus balsas. J zus iš Nazareto visiškai be jokios baim s šaukia miniai: „Jei kas trokšta, teateinie pas mane ir geria. Kas tiki mane, iš to vidaus tek s gyvojo vandens up s". Ir v l nesuprantami žodžiai apie gyv j vanden . Bet š kart Šventasis Raštas nuo j nuima šyd . Toliau rašoma: „Sak gi Jis tai apie Dvasi , kuri tur jo gauti tikintieji J ". Kalb damas apie gyv j vanden , Išganytojas mintyje turi Sekmini švent s Dievo dovanas, Švent j Dvasi , kuri visi gaus, kurie tik s J . Apaštalams Viešpats savo žod ištes jo. Vos tik sugr žo pas T v , tuojau tikintiems atsiunt Ramintoj - Švent j Dvasi . [...] Ar Viešpats ir mums suteik Šventosios Dvasios dovanas ir atidar šaltinius, kurie trykšta amžin gyvenim ? *

*JS, 1936. Plg. K: „Jei tu pažintum Dievo dovan ir kas yra tas, kuris tave prašo: 'Duok man gerti', rasi pati b tum j prašiusi, ir jis tau b t gyvojo vandens dav s."

Naktis. J zaus duris bailiai pasibeldžia vyras, žmogus, kuris nuoširdžiai ieško tiesos, bet priven-
gia žmoni , - tai Nikodemas, fariziejus, žyd Tary-
bos narys. Jis nor t pasiekti amžin j gyvenim , bet
nežino kaip, kuriuo keliu reikia eiti. J zus jam tikrai
pasakys, nes jis yra arti Dievo; Jis yra dieviškasis mo-
kytojas, nes daro nuostabius dalykus. Viešpats jam
aiškiai pasako: „Iš tikr j , iš tikr j sakau tau, jei
kas neatgims iš vandens ir Šventosios Dvasios, tas
negal s eiti Dievo karalyst " (Jn 3, 5).*

Dievo Dvasia turi tai padaryti. Ji turi ateiti ir
nauj žmog sukurti. Dievo Dvasia tada ateina, kai
žmogaus kakta kaip regimas ženklas nub ga krikš-
to vanduo. Kai Ji ateina, tada sieloje ima pulsuoti
naujas gyvenimas. [...]

Krikšto valanda - m s tikrosios Sekmin s.
Šventoji Dvasia aplanko mus. Ir mes tampame gy-
vomis šventov mis [...]. Tai suprato pirm j amži
kankinys Leonidas, kai jis jo tyliai kambar , kur
gul jo jo pakrikštytas k dikis, pasilenk prie jo ir
pagarbiai pabu iavo kr tin . Motina paklaus , ko-
d l taip daro... Ar m s vaiko širdis ne šventov ,
kurioje gyvena Šventoji Dvasia!?* *

*JS, 1936. Plg. K: „Iš ties , iš ties sakau tau: kas negims iš
vandens ir Dvasios, ne eis Dievo karalyst ."

Ar Šventoji Dvasia teb ra mumyse? Ji pasilieka, jeigu d l m s nuod mi nenutr ko bi iulyst su Dievu. Ji v l žengia mus, jei antr j krikšt - Atgailos sakrament - priimame pasireng . Ar teb ra mumyse Šventoji Dvasia? Ar m s širdyse spinduliuoja dar saul ? Ar dar tebežiba deimantai, tebeteka gyvojo vandens šaltinis, ar dar tebebuvoja m s sielos gelm se malonusis sve ias? Taip, jei mes esame Dievo malon je, mes turime dal Dievo Dvasios, mes esame Kristaus broliai, Dievo vaikai, dangaus paveld tojai. Ar mes suprantame, kad turime b ti d kingi Šventajai Dvasiai? Juk ji padaro mus tikrais žmon mis, sudievintais, didžiais. [...] B ti Šventosios Dvasios buveine, Kristaus broliu, Dievo vaiku - juk tai daugiau, negu b ti šios Žem s kunigaikš iu ar karalai iu. Šventosios Dvasios didyb mumyse pranoksta bet koki žemišk didyb . [...]

Šventoji Dvasia jo mus ir nuo tos akimirkos m s siela yra jos tabernakulis. [...] Bet jei kas nors pamiršta Švent j Dvasi , tas negali laukti, kad Šventoji Dvasia juo r pint si. Visai kitoks b t m s dvasios gyvenimas, jei mes mok tume pasinaudoti Šventosios Dvasios dovanomis. Šventoji Dvasia apaštalus perkeit , krikš ionyb pagimd , argi ji nepaj gi mus paveikti? [...] Ji gali suformuoti mumyse krikš ion , subrendus , tvirt , tobul .

Veni Creator!

*VENI, SANCTE SPIRITUS**

Apaštalai nuo Alyv kalno sugrįžta miest ir susirenka tuose namuose, kur valgė Paskutin vakarienę. Jie mokytojas pažadėjo atsiųsti jiems pagalbą iš aukštai - Ramintojų, Šventųjų Dvasių.

Dabar, likę vieni, apaštalai jau įsibėgėję. Jie turės liudyti Jeruzalėje, Judėjoje, Samarijoje ir „iki žemės pakraščio“. Jie turės nešti Evangelijos žiburį. Jie turės žemę užkariauti Kristui. Tai ne mažas darbas. Kristus kalbėjo tai, ko niekas kitas žemėje nėra kalbėjęs, tačiau žmonės nesiklausė. Kristus darė tokius stebuklus, kokių niekas nebuvo padaręs, bet žmonės netikėjo Juo. O štai dabar jie,

*Ateik, Šventoji Dvasia (lot.).

paprasti žmonės, Jo mokiniai, turės žmonijoje žiebtis šviesą ir meilę. Ar tai jiems pavyks?

Apaštalai beveik nesuvokia, kaip turės skelbti. Jokių raštų Mokytojas nepaliko. Beveik jokių nurodymų nedavė. Prieš dangaus išmintį jie jau įsisiėmė mažytiniai, silpnai ir kšti. Visą laiką, kol jie vaikštinėjo su Mokytoju, svajavo tik apie žemišką karalystę. Net Kristui žengiant dangų, jie nesidrovė į klausyti: „Viešpatie, ar šiuo laiku tu sugrįžinsi karalystę Izraeliui?“ (Apd 1, 6).^{*} Jo mokslo esmę jie dar nesuprato. Kaip jie supranta apie malonumą ir atpirkimą?

O kas laukia jų. Atsisveikinimo žodžiai, ištarti Didįjį Ketvirtadienį, dar tebeaidi jų sielose. Kaip tada pasakė Viešpats? „Mokinys ne didesnis už savo Mokytoją. Jei jie persekiojo mane, persekios ir jus“ (Jn 15, 20)**. „Jie išmes jus iš sinagogų. Ateina valanda, kada kiekvienas, kuris jus užmuš, sakys, jog tarnauja Dievui.“ Juos tai baugina ir ateitį jie žiūri su baime.

Bet baimė dar ne nusivylimas. Ji susipynusi su viltimi. Viešpats pažadėjo jiems pagalbą - Dievo Dvasią. Tada, kai Paskutinis vakarienis kambary-

^{*}JS, 1936. Plg. K: „Viešpatie, gal tu šiuo metu atkursi Izraelio karalystę.“

^{**}Plg. K: „Tarnas ne didesnis už šeimininką!“ Jei persekiojo mane, tai ir jus persekios.“

je, prieš eidamas kent ti, Jis kalb jo jiems apie skaudži j ateit , taip pat pasak : „Kai ateis Ramintojas, kur aš jums atsi siu, Tiesos Dvasi , kuri iš T vo išeina, Ji liudys apie mane". Viešpats išt si savo pažadus. D l to jie neabejoja n trupu io. Ateis Dievo Dvasia, atskleis jiems vis ties ir padarys, kad jie gal t skelbti Kristaus moksl visame pasaulyje. Visai neseniai Jis jiems pasak : „J s gausite Šv. Dvasios j g ". Viešpats išpildys, k pažad jo. Ateis Dievo Dvasia ir sustiprins j sielas sunkiai pasiuntinystei - misij darbei ir kankinystei. Netrukus taip bus. Jie neturi palikti Jeruzal s, kol negaus stipryb s iš aukš iau.

„Ateik, Šventoji Dvasia", - jie maldauja karštai, iš visos širdies. Jie maldauja J zaus vardu. Pirm kart jie meldžiasi J zaus vardu, sitikin , kad j prašymas bus išklausytas. „Ko tik prašysite T v mano vardu, bus jums duota." Viešpats taip pasak . Taip ir bus. Dešimt dien jie laukia kartu melddamiesi. Šiomis dienomis sprendžiasi j likimas.

Sekmin s b na ne vien kart . Sekmin s turi visada kartotis. Šventoji Dvasia nori v l ateiti žmoni širdis, kad Kristaus atpirkimo darbas b t užbaigtas sielose. Ji nori dalyti savo dovanas, kad tamsios širdys tapt šviesiomis, o silpnos širdys - tvirtomis. Bet Sekmini stebuklas tik tada vyksta, kai žmon s

yra nusiteik taip, kaip buvo nusiteik apaštalai - jau ia savo silpnum ir maldauja tvirtyb s iš aukš- iau.

Štai priežastis, kod l pasaulis negali priimti Šventosios Dvasios. Žmon s nejau ia savo skurdu- mo, nemato savo tr kum , jie mano, kad jiems už- teksi j pa i .

Štai priežastis, kod l pasaulis negali priimti Šventosios Dvasios. Kam mums reikia šviesos iš aukš- iau? Turime prot ir to mums užtenka. Protas pa- sako, kas yra tiesa, protas pažaboja gamt ir kuria technikos stebuklus. Protas mins visas m sles ir iš- spr s visus klausimus. Pasaulis prot paver ia dievu.

Kam mums reikia tvirtyb s iš aukš iau? Mes veikiame gamt , „pakinkome" vanden ir v j , elek- tr ir atom . Mes - žem s viešpa iai ir n ra joki kit diev , - taip galvoja apsvaig s nuo savo pasi- sekim technikos srityje ši dien žmogus. Kas yra žem je galingesnis už žmog ?

Kam reikia rojaus kitame gyvenime? Mes roj sukursime žem je, kur kiekvienam bus padengtas stalas ir malonum iki kaklo.

Kam reikia išganymo? Mes patys savo likimo kalviai. Mes patys tvarkome savo likim , o ne kaž- kas iš aukš iau.

[...]

Ar mes nesame panaš s tuos pasip tusius pasaulio vaikus, kurie šaiposi iš tik jimo ir atpirkimo, kuri širdys pripildytos politikos, sporto, kuriems svarbiausia darbas, stiklelis, šoki muzika? Tokie žmon s nepajunta Šventosios Dvasios dvelkimo ir todėl neturi geresn s nuovokos, kilnesni min i - nemato amžin j horizont . Ar mes panaš s tuos apaštalus, susirinkusius Paskutin s vakarien s kambaryje, kuri širdys, atitolusios nuo gatv s ir turgaus triukšmo, ryžtasi aukštesniems uždaviniams ir maldauja paramos iš dangaus? O juk mes silpnesni ir vargingesn už apaštalus. Koks apgail tinai menkas yra kad ir šiandieninis m s žinojimas! K mes žinome apie pasaulio atsiradim ? Didieji mokslininkai prisipaž sta: „Mes žinome, kad nieko nežinome“. Atsp jome vien m sl , o pamat me, kad atsirado šimtas nauj m sli . O kaip sunku prisišaukti laim ! Raskime žmog , kuris neb t verk s. Ir ateities žmogus verks, nors galb t kosminiu laivu skrajos. Verks, nes siela laim s alks, nes svajoni žiedai ne iki galo išsiskleis, nes jaunyst s lauks ruduo. Kokie silpni m s moral s sparnai, nors ir turime galing raket . Meil daugeliui tik svajon , sapnas; realyb je regime vien suirusius šeimos židinius. Šilk ir kapron yra kiekvienoj krautuv j, bet kur skais i , jautri ir ger šird rasti? M s tik jimo žibur lis tik

silpnai rusena, nors tur t b ti lyg galinga liepsna, kuri išdegint nuod m s r dis, pažabot m s aistras ir mus uždegt aukai ir pašventint pasišventimui. Juk pasaulis laukia m s darbš i rank , teisingos s žin s, tvirto charakterio ir graži min i . Juk m s elgesys tur t b ti šviesa kitiems. Mes taip dažnai svyruojame tarp Dievo ir pasaulio, tarp amžin vertybi ir laikin j blizgu i . Mes, kaip tie neprityr pirk jai turguje, neatskiriamo, kur gera prek , kur niekalas, nemokame atrinkti vertingiausio dalyk . Tod l jauskime savo menkum ir maldaukime pagalbos iš aukš iau. Juk visi mes, ne tik apaštalai, turime svarbi ir sunki užduot augti dvasia, myl ti žmones, gražiai auginti vaikus, šventai pakelti gyvenimo sunkumus, eiti pas Diev .

Bet tai pranoksta m s žmogiškas j gas. Dievas turi mums pad ti. Šventoji Dvasia turi mus eiti. Jos šviesa turi mums šviesti, jos j ga turi mus stiprinti. „Veni, Sancte Spiritus“, - maldaukime su visa Bažny ia. Kiekviena maldos valand l , kiekvienos šventosios Mišios, kiekviena šventoji Komunija - tai maldavimas: „Ateik, Šventoji Dvasia!“

TURINYS

SUNKIAIS LAIKAIS SKLEID S TIK JIMO

IR VILTIES ŠVIES 5

LEID J ŽODIS 11

HOSANA 15

NEPAŽ STAMASIS NEŠ KRYŽI 22

ATSIKELKITE, VARTAI PLATIEJI! 28

T VE, ATLEISK JIEMS 33

GLORIA IR KOJ PLOVIMAS 38

KAN IOS IŠVAKAR SE 44

MEIL S ŽENKLAI 49

KAD GYVENTUME 54

GYVENIMO M SL 61

PO KRYŽIUMI 68

GIN AS D L KRYŽIAUS 77

VELYKNAK IO PASLAPTIS 82

PER JIMAS 91

PRISIK LIMAS 96

KEL YJE GYVENIM 102

NUEISIM TEN, KUR ŽI RIM 109

IR J S B SITE GYVI 115

PASLAPTINGAS KAPAS 123

PALAIMINTAS RYTAS 131

KAS MUMS NURIS AKMEN ? 138

KRISTUS PRISIK L 149

V LYK RYTO SKELBIMAS 157

DIEVO DVASIA MUMYSE 164

VENI, SANCTE SPIRITUS 168

Lauri nas, Jonas
La488 Nueisim ten, kur ži rim/Jonas Lauri nas. - Vilnius:

Katalik pasaulis, 2001. -176 p.

ISBN 9986-04-164-3

Šioje knygoje spausdinamos garsaus pamokslininko kun. Jono Lauri no SJ (1924-1991) homilijos, kurios ir šiandien teb - ra aktualios. J autorius dar kart skaitytojams primena tai, kas svarbiausia Evangelijoje ir krikš ioniškame tik jime - visk žvelgti džiugiosios Velyk Naujienos šviesoje.

UDK 23/28

JONAS LAURI NAS

Nueisim ten, kur ži rim

Redaktorius Linas Bukauskas

Viršelio dailininkas Kunotas Vildži nas

2001 07 16. Tiražas 2000 egz. Užsakymas 494.

Leidykla „Katalik pasaulis“,

Dominikon g. 6, LT-2001 Vilnius

Spausdino UAB Adomo Jakšto spaustuv ,

Girel s g. 22, LT-4230 Kaišiadorys

8,7214

Pagrindinė **Tėvo Jono Lauriūno** kūrybinio palikimo dalis - pamokslų-homilijų „Žodžiai Broliams“ tomai. Sovietmečiu vykusių dvasinių procesų tyrinėtojai juose ras nemažai įdomios medžiagos, kuo gyveno, dėl ko kovojo persekiojama ir naikinama Bažnyčia.

Tačiau tos „aktualijos“ Tėvo Jono pamoksluose nėra pati svarbiausia jų dalis - Dievo žodis išmąstytas ir išgyventas, su meile tikintiesiems pateiktas, todėl patrauklus, žavus ir šiandien...

Šioje knygutėje surinkti Tėvo Jono pamokslų fragmentai aiškiai rodo, kur jis ir jo karta savo laikmečio sunkumuose surado atramą... Velykiniame tikėjime... Tai pasiūlymas ir šiandien neužmiršti to, kas svarbiausia Evangelijoje ir krikščioniškame tikėjime - į viską žvelgti „sub specie aeternitatis“, t. y. Velykų džiugiosios naujienos šviesoje.

Vysk. J. Boruta

ISBN 9986-04-164-3

